ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐՔ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ԱՊՐԻԼ 2, 1910. Ե՝ 14

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍՔԱՆ ԳՐԱԼԸ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԷՐՏԻՆԱՆՏ

ՄԻԼԼԻ ՓՈՍՏԱՊԱՐԼԷ

ՊԱՇ ԳՕՄԱՆՏԱՆ ՓՈՍՏԱՊԱՐԼԷ

﴿ اوه‌دار هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده — مدير مسئول ـ صموئيل ق٠ هاروتيونيان ﴾

ՇԵՐԱ'ՒԹ
Սէհէլկի 40 Ղրչ.
Ամէրիկա իչիւն 2 Տօլ.
Ինկիլթէրրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սահրէ ,, 10 Ֆրնգ.
Էլտէն նուսխէսի 40 փր.
Իլանաթ գըյմէթլէրի միւրաճաաթ էթիլիր.

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԷՆԻԱԷ
ՎԱԽ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒԹՅԱՆԸՆ ԻԼԷ ԹԻԹԻՐԱԶԷ
ՀԱՑՖԱԼԸՂԳ ՂԱԶԷԹԱ
Միւ'էլլիֆլէր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Ց. Գ. Գրիգորեան
Մ. Մինասեան
Պայպըր Հասւս ,
Տէր ի Սա'սաէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

ԱՐՇԻԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Փետրուարի մէջ խորին չնորհակալութեամբ ընդունած ենք ստորև նշանակեալ դրամներն ու իրեղէններն ։

Սրժ. Բահանայք Պրուսայի 30, Մ. Պալթաեան 20, գանձանակէն 21, Թէօֆանի ճէրրահ 10, վեր. վ. Ամիրխանեան Տիարպէքիր 324, Ն. Մէրճիմէկեան կեսարիա 50, հացագործ կէկանոս 30 հագ, Դ. Սարեան 20, Ս. Հայրապետեան Թէքսաս 258, որոյ 2 տոլարը Սանդիկ, Ռուբէն և ընկ. մէյմէկ տոլ. վ. Տօնիկեան, Ս. Մ. Հայրապետեան, Գ. Պարոնեան, Պ. Տօնիկեան, Ս. Հովասեան, Պ. Մ. Տօնիկեան, Ճ. Մանասեան, Զ. Տօնիկեան, Ճօրճ Հէրիսըն, որմ Ամէրիկայի 25 սէնթ և Ս. Հայրապետեան 1 տոլ. 25 սէնթ և 35 սէնթ ալ ծախուց համար ։ Մ. Ճէրմանեան 20, Թէոսեան եղբ. 47, Գեր. Վարդան Ծ. վ. 54, Ս. Տինկիլեան 20, վ. Կիւլեան Ամերիկա 141, որոյ 1 տալէր 75 սէնթը իր նուէրը, 1 տալ. Ս. կիւլեան, 50ական սէնթ Ս. Կէզուրեան, Ա. Քէլէչեան, Ս. Գրիգորեան, Ե. Սարգիսեան, 25ական սէնթ, Մ. Կոռոանեան, Ս. Մինասեան, Ց. Աւետիսեան, Թ. Մուրատեան և Հ. Մոմճեան ։ Վերադարձուած դրամ 20 ։ Վեր. Մ. Ց. Գնաճեան Գահիրէ 1652 որոյ 5 սթէրլինը Տիկին Ազնուհի Եադուպեան, 2 սթ. Տիկին Նարգուհի Եադուպեան, 1 սթ. Տիկին Մաննիկ Մատիկեան, 1 սթ. Տիկ. Փըլանթ Գըմգըմեան, 1 սթ. Տիկ. Եւդինէ Եադուպեան, կէս սթ. Օր. Արուսեակ Եադուպեան, կէս սթ. Տ. Մարգարեան, քառորդ սթ. Պ. Ազնաւորեան, 1 սթ. և 13 շիլին Ծննդեան պնակէն և 1 սթ. 2 շիլ. օրց. ։ Կ. Աստարճեան Ֆիլիպէ Կաղանդի նուէր 102, որոյ 2 ֆր. իր նուէրը, Գ. Աստարճեան 1, Ս. և Գ. Աստարճեան 2, Ն. Սարրաֆեան 50 սանթիմ, Տիկ. Ա. Մէրտմէրճեան 1, Ո. և Պ. Աստարճեան 1, Պ. Ց. Աստարճեան, Թատրի 1, Տիկ. Թ. Յատիկեան 2 ։

(Մ'պոպը վեր)

ՏՕԳԹՕՐ Ա.ԲԱՆԸԼԸՑՕՐ

Պալը-Բէհէր իչիւն (Իզմանպօլա մէրզութ միւսթաֆիլ միւթէսարրըֆլըզ օլուպ 7,000 խանէ սէքէնէսինին 650սինի երմէնիլէր թէչքիլ էտէր) մուգթէտիր պիր երմէնի տօղթօր թալէպ էտիլմէքտէ տիր ։ Էմրազ ը տախիլիյէ վէ խարիճիյէտէն մա'տա ֆէնն ը վէյատէ վէ 'ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէյէ տախի վազըֆ վէ օլտըգճա միւճէրրէպ օլմասը չարթ սըր ։ սէնէլիք 250 Օսմ. լիրասը թահթ ը թէ"մինտէ օլուպ՝ ֆազլասը տախի մէ"մուլ օլունըր ։ Արզու էտէնլէր Պալը-Բէհէրտէ էճզաճը Երուանդ էֆ. Դուլումճեանա տէրհալ թահրիրէն միւրաճաաթ էթսինլէր ։ 2 - 3

Պէկլ կէճաբէլլէն էլիրապ. Նոր Ծաղկեփունջ, Ընթերցարան Մայրենի լեզուի. Մ. Սեպուհ, 56 սահիֆէ ֆիյ. 40 փր. ։ Պու քիթապըն նաչիրի Ցովհ. էֆ. Գըլըճճեան Փոթթէսթան մէքթէպլէրինտէ թէվզի' էտիլմէք իչիւն 100 նուսխէ ինտա էյլէմիչ սիր ։

ԹԻՒՃԱՌԻՑԷ 1910 Մրտ. 13/26		Լիրա 100 ղրչ.ոտան Շեւէր գանթար ղրչ.	
Պաղպայ օդդա փրյ.		Թրիէսթէ	123
Անատօլու սէրթ	52-52½	Թրիս. (Ֆիլմք. ճինսի)	115
» Բ.	50-51	Գահիր 100 օդ.	6-7⅕ Լր.
Ռաճ չուվալ ղրչ.		Փէրլինճ չուվալը ղրչ.	
Դըրմա պիրլինճի	92-96	Մըսըր	88-93
Վարնա	93-95	Բանկօն	114
Մարսիլիա	88-96	Ճափօն	140-155
Սրփա օդդա փր.		Րիզօն ֆր.	48½
Անատօլու Ալա	37	Կաղ չիֆթի թէհէ. ղր.	
« Բ.	36	Բուս, փիաստրզիչին	27
Թունա քիլէ	14½	Թէֆթիչ օդդա ղրչ.	
Ֆասուլիա 100 օդդա		Էնգլարէ, եօղ.	17½-18
Սէլանիք	230-235	Եկոճ օդդա ղրչ.	
Թրապզօն	—	Անատօ. դըրաիմա	7¼-7½
Նեճասթ օդդա փր.		Փամֆ. Պլգսիր օդ.	8½-8¾
Պալըքէսիր	—	Ատանա	8¼-8⅜
Պիղա	80	Ամֆիօն օդդա ղրչ.	
Սիւրիա	65-68	Տրուկիսթ	210-213
Սաոսոմ օդդա փր		Մալաթիա	
Մէրսին	110		

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ՐԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 2, 1910 Ն՝ 14

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԻՆԹԻԳԱՏ ՏԷՎՐԻՆՏԷ ԻԹԹԻԽԱԶ ԷՏԷՃԷՑԻՄԻԶ 'ԱԳԼԻ ՄԷՍԼԷՔ

(Տօք. Մ. Լ. Պըրնըճ, Սփրնգ ֆիլտճըն ըՔ՝ն։)

Իսկիւտար գըզլար գօլէճինէ հիւքիւմէթ թա-
րաֆընտան իմթիյազ վէրիլմէսինին ըէս ի սէնէ ի
տէվրիյէսի օլմագ միւնասէպէթիյլէ Մարտ 23տէ
իճրա օլունան պիր խըտմէթ ի 'ալէնիյէտէ Ամէրի-
գատա Սմիթհ գօլէճին ըՔ՝իսի Տօք. Մ. Լ. Պըր-
թըն թարաֆընտան իրատ օլունան նուռթգը աթի-
տէքի սուրէթէտ իգթիպաս էտէր իզ։

Ց. Գ. Գ.

Ա ՍՐ Ը հազըրըն պէլլի պիր սըֆէթ ի մախսուս սէսի ինթիգատ տըր։ Մ'ալիւմաթըն հէր պիր տա'իրէսի չէտիտէն թէնգիտ էտիլմէքտէ տիր։ Թա-լիմ ու թէրպիյէ հագդընտա էսքի ուսուլլար վէ իտէալլար թէպտիլ օլունմագտա տըր։ Հիւքիւմէթ տա'իրէսինտէ չու սօն կիւնլէրտէ Ինկիլթէրրատա, Ալմանիատա, Թիւրքիատա, Իրանտա, Հինտիս-թանտա վէ սա'իր մէմլէքէթլէրտէ պէօյիւք հարէ-քէթլէր, վէ էսքի մէմլէքէթլէր 'ալէյհինտէ չէտիտ թէնգիտաթ վուգու' պուլմագտա օլմըշ տըր։ Հայաթ ը իթթիֆա'իյէտէ, հաթթա տինի վէ ախլագի հայաթտա նիյէ էսքի թէսաւվուրլար չէտիտէն թէնգիտ է-տիլմէքտէ տիրլէր։ Պու հալլէրին նէզդինէ մագա-մընտա էֆքէար 'ալէմինին հէր տա'իրէսինտէ էվ-վէլճէ մա'լիւմ վէ մուհագգագ 'ատտ օլունան նիյէ չէյլէրէ չիւպհէ էտիլմէքտէ օլուպ, իսքէպտիկլիք 'ասր ը հազըրըն պիր սըֆէթ ի մախսուսէսի օլմուշ տըր։

Վագա'ա պու հալին պա'զը մուղիրր ճիհէթլէրի վար տըր։ Թալէպէ արասընտա պէօյիւք հագիգաթ-լարա չիւպհէ էթմէք միւէյրըէֆ պիր չէյ 'ատտ օ-լունմագտա տըր։ Նիյէյէր չիւպհէյի քէնտի զա-թընտա պիր զայէ սայըյօրլար, եա'նի չիւպհէ էթ-մէք խաթրը իչիւն չիւպհէ էտիյօրլար, վէ 'ասրը-մըզ հէր տա'իրէտէ իսկէպթիքլիյէ տօղրու սէվգ օլունույօր։

Լաքին պու հալըն միւճիպ ի մէնֆա'աթ ճի-հէթլէրի տէ վար տըր։ Ատէմլէր էսքի պիլտիքլէ-րինէ չիւպհէ էտէրէք հագիգաթը քէնտի կէօզլէրի իլէ կէօրմէյէ չալըշըզլարը նիսպէթտէ հագիգա-թըն թէրվիճինէ սա'յ էյլէմիյլէր տիր։ Օգոստինոս սէնէլէրճէ միւտաէթ չիւպհէ վէ թէրէտտիւտ ի-չինտէ չապալաորգտան սօնրա հագիգաթա վագըֆ օլունճա էֆքէար 'ալէմինի 1,000 սէնէ իրչատ է-տէճէք պիր զաթ օլտու։ Ֆէզալիք Տէգարթ վէ սա'իրլէր։ Պունտան մա'տա չիւպհէ էտէնլէր 'ա-լէսսէվիյէ քէնտի թէճրիպէ ի զաթիյէլերի նէթի-ճէսինտէ սա'իրլէրին ֆիքրինտէքի չիւպհէլերի տէֆ' էթմէյէ մուգթէտիր հալա կէլմիյլէր տիր։ Էքսէ-րիյէ պիզիմ 'ագլի թէ'մինաթլարըմըզ չիւպհէլերի-միզտէն սօնրա հուսուլէ կէլիր։ Հաթթա զաթըն պիրինին տէտիյի կիպի պա'զէն «Շիւպհէ էթմէք պիր վազիֆէ հալընը քէսպ էտէ պիլիր։» Շիւպհէ-տէ գըյմէթլի պիր 'ունսուր պուլունա պիլիր։

Պիր ազ տա 'ասրըն պիր սըֆէթ ի մախսուսէսի օլան պու ինթիգատըն պէպէյնէ թա'միգ էտէլիմ։ Շիմտիքի հայաթ ը 'ագլիյէմիզտէ պիլաչիպհէ կէչ-միչ 'ասրլարըն պէօյիւք հիսսէսի վար տըր, 'ու-լումը թապի'իյէնին միւթալա'ասը պիզէ էօյրէթ-տի քի պու 'ալէմ ի մէվճուտաթ պիր գուրուս էսէր տէյիլ, անճագ պիր տէվամը իճրա՞աթ վէ թէքէմ-միւլ տիր։ 'Իլմ ի բուհ ը ինսանըն, ֆէլսէֆէնին, 'իլմ ի իլահիյաթըն վէ սա'իր 'իլմլէրին միւթալա'ա-սը տախի պու նէթիճէյի թէ'յիտ էյլէտի։ Վէ էֆ-

քեարճա վուգու՝ պուլան պու ճիւմլէ թէպէտաիւ-
լաթըն ասլ սէպէպի չու տըր քի հէր չիւպհէնին
արգասընտա պիր սըրր վար տըր, վէ հէր թէտգի-
գաթըն սօնը պիր իսթիճհամ տըր։ Պունը պա՛զը
միսալլարլա իզահ էտէլիմ։

Մ՚էսէլա, չախսիյէթիմիզի էլէ ալալըմ։ Շու
«պէն» տէյէն մէվճուտըն ասլը նէ՞ տիր։ Պու սիւ՚-
ալա՝ իլմ ի իլահիյաթ պիր թագըմ ճէվապլար վէ-
րիյօր. Ալլահ եարաթմըշ տըր վէ սա՚իրէ տէյօր.
՝իլմ պա՛զը ճէվապլար վէրիյօր, մատաէնին պիր
նէվ՚ իհհարը տըր վէ սա՚իրէ տէյօր։ Լաքին պու
ճէվապլարըն հիչ պիրի ֆիքըլէրի իդնա՝ էթմէյօր։
Էսրարէնկիզ պիր չէյ տիր օ։

Քէնտի թէրքիպաթըմըզա պագսագ ՝այնի միւշ-
քիլաթա թէսաւիւֆ էտիյօր իզ։ Ճէսէտ իլէ ֆիքը-
րին ՝ալագասը նէ՞ տիր։ Պունլար եէքտիկէրինէ մէր-
պութ տըրլար. լաքին պու իրթիպաթ նէ՞ տիր։
Պու սիւ՚ալլարա ճէվապըմըզ եօգ տըր։

Քէզալիք վիճաանը էլէ ալ, ասլի՞ մի, քէսպի՞
մի. իրատէթի ալ, հոճ՚րր մը, զարուրի՞ մի։ Քէն-
տի զաթըմըզա տա՚իր պու միսիլլիւ պիր չօգ սիւ՚ալ-
լարա ճէվապ վէրէմէյէրէք միւչքիլաթա տիւշէր իզ։
Լաքին եինէ տէ պու չիւպհէլէրին պու էսրարէն-
կիզ հալլարըն արասընտա գաթ՚իյէն պիլտիյիմիզ,
վէ էմին օլտըղըմըզ պիր չէյ վար տըր, եա՚նի պէ-
նիմ քէնտի չախսիյէթիմ։ Պէն պէն իմ։ Պունա
չիւպհէ ճա՚իզ օլամազ։

Պիր տէ Ալլահ թէսաւվուրընը ալ։ Շու մահ-
տուտ ինսան միւթէնահիյի իհամա էտէպիլի՞ր մի։
Ալլահը հէր հանկը ճիհէթտէն միւթալա՚ա էթսէք
էսրար իչինէ տիւշէր իզ։ Լաքին պու խուսուստա
տա էմին պիր մէվզո՚իմիզ վար տըր։ Ալլահ ճիւմ-
լէ մա՚լիւմաթըմըզըն էասը օլուպ մէվճուտ տըր։
Վագա՚ա ճէվապըզ գալան պիր չօգ սիւ՚ալլարըմըզ
վար իսէ տէ, էմին օլտըղըմըզ պիր ՝ունսուր տա-
խի վար տըր։

Պիր տէ չէրր ու քէտէր մէսո՚էլէսինի էլէ ալա-
լըմ։ Թապի՚ի ֆէլաքէթլէրէ պագ, էօլիւմէ պագ,
տիւնեայա անճագ էզիյէթ չէքմէք իչիւն տօղան
պիհիսապ չօճուգլարա պագ։ Ախլագի վէ իճթի-
մա՚ի ֆէլաքէթլէրէ պագ. պու ճիւմլէսի էսրար իլէ
մուհաթ տըր, պու խուսուստա իրատ էթտիյիմիզ
չօգ սիւ՚ալլարըմըզ ճէվապըզ տըր։ Եինէ տէ պիր
չէյ մա՚լիւմ տիր, եա՚նի չէրր ֆէլէհ ու թէսխիր
էտիլմէլի տիր։

Իմտի ասլ սիւ՚ալըմըզա բուճու՝ էտէլիմ, պու
հալ ու քէյֆիյէթլէրէ թահթընտա պիզիմ ՝ագլի վազ-
՝իյէթիմիզ նէ՞ օլմալը տըր։

Եվվելա, ղայր ի գապլի իլ իտրաքըն եա՚նի պի-
լինէմէյէնին մէվճուտիյէթինի գապուլ էտէլիմ։
Մէչհուր պիր մու՚ալլիմին տէտիյինի տէրխաթըր
էտէլիմ, «Ճիւմլէ մա՚լիւմաթըմըզըն սօնու պիր
սիւ՚ալ տըր։» Պիլմէտիյիմիզ վէ պիլէմէտիյիմիզ
պիր տա՚իրէնին պուլունտըղընտան տօլայը իֆթի-
խար էտէլիմ։

Սանիյէն, պիլտիյիմիզի տէ ի՚թիրաֆ էտէլիմ։
Հէր տա՚իրէնին մէրքէզինտէ պիլտիյիմիզ վէ պիլ-
տիյիմիզէ էմին օլտուղումըզ պիր ՝ունսուր
վար տըր։ Մա՚րուֆ ֆէյլէսոֆ Տօգ. Պօունըն
գուլլանտըղը թէշպիհի տէրխաթըր էտէլիմ. մու-
մաիլէյհ տէմիշ տիր քի. մուհագգագ մա՚լիւ-
մաթըմըզ պիր քիւչիւք ատա թէշքիլ էտէր, պու
ատանըն էթրաֆընը իման իհամա էտէր, վէ օնտան
էօթէսի վասի՚ վէ նամա՚լիւմ պիր ՝իւմման տըր։
Սալիսէն, նազար ը տիգգաթ ու իհթիրամըմըզը մա-
զըյա, ՝աթիգ չէյլէրէ թէվճիհ էթմէյի ունուաթմա-
յալըմ։ Մազըյը թահգիր էտէն քիմսէ քէնտիսի
թահգիրէ չայան տըր։ Հըրպըրթ Սիքէնսըրա պիր
էսքի ճիւմլէ ի ֆէլսէֆէ թագտիմ էթտիքլէրինտէ
օ սիւ՚ալ էտէր իտի, «Պու հագիգաթ մը տըր.»
Տիկէր պիր մէչհուր զաթա պէօյլէ պիր չէյ թագ-
տիմ էթտիքլէրինտէ սիւ՚ալ էտէր իտի, «Պունըն
մա՚նասը նէ՞ տիր։» Պիզ տախի մազըյա նազարէն
«Մա՚նասը նէ՞ տիր» տէյիւ սիւ՚ալ էտէլիմ։

Բապի՚էն, եէնիյի իսթիհսալա սա՚յ էտէլիմ։ Վէ
նիհայէթ իւլ էմր Ալլահըն պիզէ վէրմիշ օլտըղը
՝ագլ ու զէքեայը (բնչընը) իսթի՚մալ էտէլիմ.» Գա-
տիմլէրին զանն էթտիյի կիպի ՝ագլ իլէ տին արա-
սընտա պիր իսթիլաֆ եօգ տըր։ Պիզիմ վազիֆէ-
միզ աչըգ ֆիքը իլէ հագիգաթը արամագ տըր։
Մա՚րուֆ Ամէրիգալը ՝իլմ ի իլահիյաթ մու՚ալլիմի
Պուչնել տէմիշ տիր քի. «Քէնտիմճէ պա՚իս ի իֆթի
խար պիր հալ վար իսէ ՝տէ, օ տա չու տըր քի,
պէն հագիգաթը արայօր իմ։»

՝Ալէտտէվամ քէնտի պիլտիյինի կիզլէյէն քիմսէ
գօրգագ տըր, հէր ՝ագլընա կէլէնի վագընտան
էվվել սէօյլէյէն քիմսէ իսէ իհթիյաթսըզ վէ ՝ագլը
սէլիմտէն մահրում օլան պիր քիմսէ տիր։

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ալէն)

Գրալ Ֆէրգինանդը վկայէրէք. Պուլկարիսթան գե-
րալընըն Զաթը Շահանէյի զիյարէթի կէչէն
հաֆթա մէմլէքէթին նազար ը տիգգաթընը քէնտի-
սինէ ճէլպ էյլէմիշ իքէն, պու վագը՚ա, պէյնէլմի-
լէլ միւնասէպաթա մուհիմմ թէ՚սիրի սէպէպիյլէ,
սա՚իր մէմլէքէթլէրտէ տախի զայէթլէ նազար ը

տիգդաթ ձէլպ էյլէմիչ տիր։ Լ֊ոփոն Թայմըզն՝ պէ֊յանընճա, Պուլկարիսթանըն ի՛լանը հուբրիյէթին֊տէն սոնրա, Գրալ Ֆէրտինանտըն իլք էվվել Րու֊սիա Ջարը հազրէթլէրինի զիյարէթ էթմէսի թա֊պի՛ վէ եագըշըը իտի, վէ 'այնի տէրէճէտէ միւ֊նասիպ իտի քի գրալ ը միւշարիլէյհ՝ Ջար հազրէթ֊լէրինի զիյարէթի 'ագապինճէ, Ջարը հազրէթ ի չէհրիյարիյի տաճի զիյարէթ էթսին։ Նէֆս ի զի֊յարէթ վէ Թիւրք մաթպու՛աթընըն պու զիյարէթ֊տէն տօլայը իզհար էթտիյի մէնիուներիյէթ՝ տանա պունտան ազ վագթ էվվել քէսրէթլէ թէտավիլ էտիպ, Վիէննա կիպի Պալգան ումուրընա փէք ա՛լա վագըֆ օլան պիր մէրքէզտէ պիլէ պա՛զը տէ֊րէճէ ինանըլմըչ օլան հարպ չայ՛ալարընա էն ա՛լա ճէվապլար տըր։ Ջարսգօ Սէլօտա վէրիլէն զիյա֊ֆէթէտէ Րուսիա իմփէրաթօրընըն չու սէօզլէրի, եա՛նի Գրալ Ֆէրտինանտըն իտարէ ի հաքիմանէսի ալթընտա միւսթագիլ Պուլկարիսթան՝ Պալգան֊լարտա սուլհ ու միւսալէմէթ, հիւան ի ամիզիչ վէ ասայիչ ու ինզիպաթըն եէնի պիր թէ՛մինաթը օլաճագ տըր, եօլու քէլամլարը զայէթ գուվվէթլի վէ վազիհ տիրլէր։ Պու նունթգա Գրալ Ֆէրտի֊նանտըն վէրտիյի ճէվապ տախի 'այնի տէրէճէտէ սուլհ ու միւսալէմէթ վէ մէվէտէթին մուհաֆա֊զասը արզուսընը իզհար էտիյօր իտի։ Պունլարընը հէփսի կէօսթէրիրլեր քի մուհարէպէ չայ՛ալարը քիւլլիյէն պիասլ ու էսաս իտիլէր, վէ Րուսիա֊նըն մէսլէքի սուլհ ու միւսալէմէթ լէհինտէ տիր։

«Փէք չօգ զայր ի մէս՛ուլ նասիհաթճըլար մէյ֊տանա չըգըպ, Թիւրքլէրէ Պուլկարիսթան Գրա֊լընըն Րուսիա Ջարընը զիյարէթինին կէօյա ֆէ֊նայա տէլալէթ էտէն մա՛նա վէ էհէմմիյէթինի ի֊զահա եէլթէնմիշլէր, թաքի 'ագըպլէթ իմփէրաթօ֊րըն վէ հէր չէյին էօնիւնիւ արգասընը հիսապ է֊տէն պիլճիւմլէ Րուալարընն ափաչիքեարէ կէօս֊թէրտիքլերի թավր ու հալ՝ մէզքիւր զիյարէթէ վէրիլէն սու՛ի թէֆսիրլէրին նէ տէրէճէլէրտէ չա֊յանը իսթինզա օլարզլարընը մէյտանա չըգարար» էքսէր Թիւրքլեր իչպու ֆէնա խապէրլերէ է֊հէմմիյէթ վէրմէտիլեր իսէ տէ, մէս՛էլէներտէն մա՛լիւմաթտար օլմայան պիր գաչ քիչի պէնքի հա֊րէքէթէ կէլտիլեր։ Պունլար Րուսիայա գարշը գա֊տիմ չէքք ու չիւպհէյէ եէր վէրիրլեր։ Անլեր Րու֊սիանընն Պալգանլարտաքի չիմտիքի սիյասէթինին պաչլըճա էսասլարընը անլամատըգլարը կիպի, Թիւրքիա իլէ Սլավ հիւքիւմէթլէրի արասընտա հիւան ի միւնասէպաթընն մուհաֆազասընընն, օլ սիյասիյէթին մազհար ը մուվաֆֆագիյէթ օլմասը իչիւն հէր հալտէ մուդթազի իտիյինի տախի ան֊լայամայօրլար։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի Րուսիա պիլ֊ճիւմլէ Սլավլարընն հիւան ի թէվէճճիւհիւնիւ գա֊զանմագ իսթէր իսէ տէ, Պալգանլարընն ասայիչի իլալ էտիլէճէք օլուր իսէ, պու էմնիյէթին հասըլ օլամայաճաղընը փէք ա՛լա պիլիր։ Վէ լաքին Թայմ֊ըզն թէսլիմ ու ի՛թիրաֆընա կէօրէ, կէրէք Թիւր֊քիա կէրէք Պուլկարիսթան թարաֆընտան իհթի֊յաթսըզլըգլար վուգու՛ պուլմըչ օլտըղընտան, պու զիյարէթ տանա զիյատէ մէնիուներիյէթլէ թէլագը օլունմալը տըր, զիրա պու զիյարէթ պու պիլճիւմ֊լէ սու՛ի թէֆէննիւմլէրի մահվ ու իզալէ էտէճէք տիր։ Պա՛տհու Թայմ֊ըզ սէօզիւնէ տէվամլէ տէյօր քի՝ «Կէնճ Թիւրքլէրին տանա ֆիրսաթլիլէրի իտա֊րէ ի իսլահաթ իճրասը խուսուսընտաքի սա՛յ ու զայրէթլէրինտէ, քէնտի ֆըրգալարընա մէնսուպ պիր թագըմ քիմսէլէրին սու՛ի զաննլարը պաթըլ ի՛թիգատլարը սէպէպիյլէ չօգ տէֆ՛ա պօչա չըգմըշ֊լար տըր։ Պու քիմսէլէր անլամայօրլար քի իսլա֊հաթ հարէքէթինին զարպի էվրօփա ագվամընըն պու գատար հիւան ի թէվէճճիւհիւնէ մազհար օլ֊մուշ օլմասընըն, վէ հալա տա օլմագտա իտի֊յինին պաչլըճա սէպէպլէրինտէն պիրիսի անըն Մէմալիք ի 'Օսմանիյէտ մուգիմ պիլճիւմլէ ագվամ վէ մէզահիպէ միւսավի 'ատաւէթ վա՛զ էթմիչ օլ֊մասը տըր։ Վէ լաքին գապիլ ի ինքեար տէյիլ տիր, պէլքի տէ զարուրի տիր քի մէմլէքէթին պա՛զը թարաֆլարընտա անըն իճրա՛աթընճա պու էսաս վէ տիւսթուրտան չայանը թէ՛էսիճ ինհիրաֆաթ վուգու՛ պուլմըչ տըր։» «'Ագլը պաչընտա օլան Թիւրքլէրին էքսէրիյէթի՝ թէրագը թարաֆտար֊լարը օլսունլար օլմասընլար, 'ագլը պաչընտա օ֊լան Պուլկարլար միսիլլիւ, մուհարէպէյէ մուխա֊լիֆ տիրլէր։ Գրալ Ֆէրտինանտըն զիյարէթի իքի մէմլէքէթլէր արասընտա միւնասէպաթը սամիմի֊յէնին 'ագտ ու թէ՛ևիտինէ տօզրուս աթըլան պիր ատըմ տըր, վէ պու ատըմ պա՛զը Թիւրք զագէ֊թալարընըն թաստիգ էթտիքլէրի վէճհէյ Րուսիա֊նըն թավսիյէսիյէ ալընմըչ օլտըղը սէպէպտէն, ֆէվգէլ'ատէ էհէմմիյէթ քէսպ էտէր։»

Րուսիա վէ Ավսթրիա Մաճարիսթան արասըն֊տաքի միւզաքէրաթըն պիր հիւան ի նէթիճէյէ էր֊միչ օլտըղընը միւպէյհին խապէր տախի մէնֆա֊'աթլարը Պալգանլարտա վէ Պալգանլար էթրաֆընտա թէմէրքիւզ էտէն ագվամ արասընտա վէֆագ ու իթթիհատ ճարի օլտըղընըն եէնի պիր թէ՛մի֊նաթը տըր։

Ա֊ֆէնտիմիզ սիյասէյլէնտա պուհրան. Բէ՛իս ի հիւքիւ֊մէթ թէֆթին տէվրէ ի իտարէսի ճիւմհուրի

լէր ֆըրդասընտա «'ասըլարըն» կէթտիքճէ չօզալ-մասըյլէ քէսպի չէօհրէթ էթմէքտէ տիր։ Եա-զընլարտա անլէր մէպ'ուսան մէճլիսի ըէ"իսի ճօ-ղէֆ Քէնըն իւզէրինէ հիւճում էթմէյէ պաչլամըշ-լար տըր։ Ճօղէֆ Քէնըն պիր խայը սէնէտէն պէ-րու Ամէրիգա մէպ'ուսան մէճլիսինին ըէ"իսի օլ-տըգտան պաչգա Մ. Ամէրիգանըն ա'յան վէ մէպ-'ուսան մէճլիսլէրինին զապթ ու միւրագապէսինի տախի քէնտի էլինէ ալմըշ իտի։ Ո մուխթէլիֆ գօ-միսիօնլարըն ըէ"իսի սըֆէթիյլէ, մէպ'ուսան մէճ-լիսինտէ հէր նէվ' մու'ամէլաթը գօնթրօլ էտէր իտի։

«Ճօ 'Ամի» ('ալէլ 'ումում միւսաիլէյհ պու լա-զապ իլէ եատ էտիլիր իտի) 'ումումըն մուհապ-պէթինէ մազհար պուլունմասընա, վէ 'ազլ ու ֆիրասէթինէ րազմէն, միւսաիլէյհին տիգթաթօր-լըզընա գարշը 'ալէտտէվամ րէֆ' էտիլմէքտէ օլան ավազէ ի չիքեայէթ հաֆթատան հաֆթայա զիյատէ եիւքսէլմէքտէ իտի։

Իքի կիւնիւք հէրարէթլի վէ տրամա նէվ'ինա-տէն օլան միւպահասէտէն սօնրա, «'ասըլար» Տէ-մօգրաթլար իլէ պիրլէշէրէք նիզամաթ լայիհալարը էնճիւմէնի իւզէրինէ էէնի ա'զալար 'իլավէ վէ չէկ"ա-ֆէնլի մէզքիւր էնճիւմէն ա'զալըզընտան իխրաճ էթմէյէ տա'իր օլան թէզքիֆ 155 րէյէ գարշը 191 րէյ իլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Իշգու մուհիմմ ի'թա ի րէյին մա'նասը չու տըր քի րէ"իս ի մէճլիս քէնտիսինին մուգատէմա հա'իզ օլտըզը պիր թա-գըմ, հագգ վէ սէլահիյէթլէրտէն մահրում գալաճագ տըր, քէզալիք պու աէմէք տիր քի Ամէրիգատա թէշ-քիլաթըն էսքի էշքեալ ու ուսուլը քէմալ ը սիւր-'աթլէ զա'իլ օլմագտա տըր։ Պունտան պէօյլէ ֆըրդալար էսաս վէ տիւսթուրլարըն հա'իզ օլտըգ-լարը մա'նա վէ էհէմմիյէթի հա'իզ օլմայաճագ տըր։ Մր. Քէնընըն ա'զալըգտան իսթի'ֆա էթմէսի պա-պընտա վագը' օլան պիր թէքլիֆ րէտտ էտիլմիշ տիր։ Միւսաիլէյհ րիյասէթի ի մէճլիսի մուհաֆա-զա էտիյօր իսէ տէ, քէնտինին հագգ ու սէլահի-յէթինտէն վազ կէչիյօր։

ՄՈՒԽԹԻՐԷԼԷՐ

Սէվէլ Նէհեռ։ կէչէն հաֆթա Բէլճիդիճատա քիւ-չիւք պիր խապէրէ բասթ կէլտիք։ Ա.ինթապատա Դաշ-նակցական կուսակցութիւն ա'զալարընտան պիրիսի էվվէնէէյի սըրատա քիլիսէ ուսուլընճա Պօսկ օլմագ իսթէմէյիպ, սիյասի եա'նի ա.ինէ Նիքեահ թալէպ էյլէ-միշ իմիշ։ Պու վագը'ա պու սօն սէնէլէրտէ Նիքեահ վէ 'ա"իլէ հագգընտա էհալիմիզ արասընտա եայլա-մագա պաչլամըշ օլան պիր ֆիքրին րէսմի սուրէթ-տէ իլգ տէֆ'ա սէրնուամ ի զուհուր օլմասը տըր։ Նիքեահըն զարուրի օլմատըզը վէ 'ա"իլէ 'ալագա-սընտա մուգատտէս պիր 'ունսուր պուլունմատըզը Սօսիալիզմ իլէ պէրապէր էհալիմիզէ թէյգին վէ թա'լիմ էտիլմէքտէ օլմուշ տըր։ Կուսակցականլար արասընտա 'ա"իլէ 'ալագասընա նազար ը թահդիրլէ պագըլտըզը հէր թարաֆտան հիսս էտիլմէքտէ իտի։ Պիթթապի' պու ֆիքրին նէթիճէսինտէ կէնճլէր նի-քեահըն քիլիսէ իլէ պիր'ալագասը օլմատըզընը տիւ-չինէրէք, սիվիլ նիքեահ, եա'նի նիքեահը սըրֆ պիր գօնթրաթօ մէսէլէքինէ մէյլ էտէճէքլէր տիր։ Պու մէյ-լին մուզիրը օլմասը վէ միւհիլք նէթիճէլէրինէ գար-չը պիզ միլլէթիմիզի մուհաֆազա էթմէք իչհուն կէնճլէրիմիզէ 'ա'իլէնին մուգատտէս ճիհէթլէրինի, եա'նի ծնտա թարաֆէյնին վէ չօճուգլարըն հաթթա հէյ"էթ ի իճթիմա'իյէնին վէ միլլէթին հայաթընա նազարէն մէվճուտ պուլունան ախլագի ֆէրա"իզի թա'րիֆ վէ թէ"նիտ էթմէք կէրէյիզ։ Պու սըրատա պիր չէյէ տահա նազար ը տիգգաթըմզը չէվիրսէք էյի օլուր տէյիւ զանն էտէրիզ։ Պա'զը քիլիսէլէր-տէ նիքեահ քիլիսէվի պիր խորհոդ թանըլմագլա պէրապէր, փէք ուզուն մէրասիմէ իճրա էտիլմէք-տէ տիր։ Նէսլ ի հազըր տին վէ քիլիսէ հագգընտա քէնտի էճատալարընըն էֆքեար վէ 'ատէթլէրինի միւսա'ատէսիզ պիր սուրէթտէ թէնգիտ վէ մու"-խէզէ էթմէք մէվզը'ինտէ պուլունտըգլարը սէպէպ-տէն, պու էսքի ուսուլլարընն 'ասրըն մաթլուպընա մուվաֆֆըգ սուրէթտէ իսլահ էտիլմէսի վաճիպ տիր, Պիզէ կէօրիւնիւր քի, էկէր քիլիսէ նիքեահ մէրա-սիմինի դըսա, թէմքինլի վէ մա'նատար պիր սուս-րէթտէ իճրա էթսէ, օնուն 'ալէյհինտէ տիւչիւնիւպ սէօյլէյէնլէրին սիլահլարընտան էփէյիսի էլլէրինտէն ալընմըշ օլուր։

Գրալ Ֆէրթինանտը չէյսէէրէ, Պուլկար գրալը Ֆէրթինանտ հազրէթլէրէրինին փայիթախթըմզը զի-յարէթլէրի պէյն էլ էհալի էփէյի միւզաքէրաթը պա'իս օլտու։ Միւշարիւէյհին Ս. Փէթէրսպուրկը զիյարէթլէրի 'ադապինտէ Տէրիսա'ատէթի զիյա-րէթլէրինտէ նէ՞ մագսէտ պուլունապիլիր տէյիս հէր քէս մէրագլէ սիս"ալ էտիպ, քէնտինճէ ճէվապ-լար վէրիյօր իտի։ Պու ֆիքրլէրին պէօյիւք գըսմը-նըն պիէսաս ֆարզէյաթտան 'իպարէթ օլտըզը թէ-պէյհիւն էյլէտի։ Գրալ Ֆէրթինանտ պուրատա պուլունտըզը միւտտէթ զարֆընտա կէրէք Զաթ ը Շահանէ, կէրէք վիւքէլա վէ կէրէք էհալի թարա-ֆընտան սամիմի իւթիֆաթ վէ միւսաֆիրփէրվէ-րանէ հիսսիյաթ կէօրտիւ։ Վէ պու միւնասէպէթլէ պու իքի տէվլէթլէրին նազըրլարը արասընտա

միւղթէրէք պիր պէյաննամէ թանզիմ էտիլմիչ օ-
լուպ, մէզքիւր պէյաննամէ պու զիյարէթին հա-
դիգի նէթիճէսինի մէյտանա գօմուշ տըր։ Պու
սէյահաթըն նէթիճէսինէ տա՛իր թանէն աթի-
տէքի սուրէթլէ պէյանը էֆքեար էթմիշ տիր.
«Պիզճէ էն չայան ը մէմնունիյէթ քէյֆիյէթ իքի
գօնչու տէվլէթ ատէմլէրինին պիրիպիրլէրինի ան-
լամալարը, եիւզ եիւզէ կէլիպ տօսթ սըճէթիյլէ
գօնուշմալարը իտի։ Պուլկարիսթան գրալը Ֆէր-
տինանտ հազրէթլէրի իսթանպօլտան 'ավաէթ է-
տէր իքէն, մէմլէքէթինէ ճէպինտէ պիր ի՛թիլաֆ
եա իթթիֆագ մու'ահէտէնամէսիյլէ կիթմէյօր.
ֆագաթ պունլարըն հէվսինտէն տահա գըյմէթտար
պիր հէտիյէ իլէ կիտիյօր, վէ պիզէ տէ 'այնի սու-
րէթլէ գըյմէթտար պիր հէտիյէ պրագըյօր։ Պիզ
քէնտիսինէ թէ'աթի էտիլէն միւթալա'աթ տա՛իրէ-
սինտէ այըզ վէ մէրտանէ պիր փօլիթիգա թա'գիպլի
չարթըյլա ի'թիմատըմըզը, տօսթլուղըմըզը վէրտիք,
օ տա պիզէ 'այնի սամիմիյէթ վէ մուխլէսէթ փօ-
լիթիգասը թա'գիպ էտիլմէք չարթըյլա տօսթլու-
ղընը վէ ի'թիմատընը վէրտի։ Զանն էտէրիզ քի
թարաֆէյն միւնասէպաթը պէօյլէ գարշըլըգլը պիր
ի'թիմատ թէմէլինէ իսթինատ էտէպիլիրսէ, իսթի-
սալ էտիլէն նէթիճէ պիր չօգ իմթիյազլարտան տա-
հա ֆա՛իտէլի 'ատտ էտիլմէք իճապ էյլէր։»

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ՑԻՍՈՒՍԸՆ ՃԻՏՏԻՑԷԹԻ

(Տօք. Զ. Է. Ճէֆըրըն, Նէ- Եօրք.)

«Միւրայըլար կիպի օլմայասըն,» Մատ. 6. 5։

ՊԱ'ՁԸ ֆազիլէթլէր կիւզել տիր, լաքին պա'զը-
լարը տահա զիյատ կիւզել տիր։ Պիլճիմլէ ֆէ-
զա՛իլ լազըմ տըր, լաքին պա'զլարը անլէրտէն
տէ էլզէմ տիր։ Պա'զը ֆազիլէթլէրին նօգսանը
սիրէթին հիւսնիւնիւ պօզար, պա'զլարըն ֆըզ-
տանը իսէ բուհու պօչ պիր մաղարայա թահվիլ է-
տէր։ Պա'զը խասսիյէթլէր վար քի ատէմ օնլարը իս-
թիհսալ էթմէզսէ հայաթ պինասը նաթէճամ օ-
լուր, լաքին պա'զը խասսիյէթլէր տէ վար քի օն-
լար մէվճուտ օլմազսա պիւթիւն պինա հըզըլըպ
խարապ օլուր։ Իչթէ ճիտտիյէթ պու սօն նէվ-
տէն օլան պիր ֆազիլէթ տիր։ Ո սիրէթ գուպ-
պեսինին քիլիտ թաշըսը տըր։ Իսթիգամէթ, 'իֆ-
ֆէթ, սատէ տիլլէք, վէ էմսալի ֆէզա՛իլ պունըն
էվլատլարը տըր։

Ինսան գալպի տա՛իմա պու ֆազիլէթէ թալիպ
տիր։ Վալիտէյն քէնտի էվլատընտա պունըն 'աք-
սի պիր հալ կա՛նի հիլէ, իքի եիւզլիւլիւք, բիյա
կէօրիւբսէ, գալպի միւքէտտէր օլուր։ Հայաթըն
պիլճիմլէ եիւքսէք 'ալագալարընտա պիզ ատէմ-
լէրտէ պու սըճէթի կէօրմէք իսթէր իզ։ Հայա-
թըն էտնա թապագալարընտա տա ճիտտիյէթ իս-
թէր իսէք տէ, տահա զիյատէ եիւքսէք սաճէէ-
լէրինտէ պու ֆազիլէթի մութլագալազըմ տըր։ Պիր
չէօփճու եախօտ պաղչէպան գալպէն պիր տօլանտը-
րըճը իքէն եինէ տէ քէնտի իչինի գանա'աթգալաչ պիր
սուրէթլէ իճրա էտէպիլիր։ Պիր խըտմէթճի ճիտտի
օլմազսա պիլէ քէնտինի իչիմիզտէ գուլլանա պիլիր
իզ։ Լաքին պիր տօսթ պէօյլէ տէյիլ տիր։ «Տօսթ»
վէ «րիյաքեար» թա'պիրլէրի պէրապէր կիտէ-
մէզ, պիրիպիրլէրինէ թազան թա'զանա մուզայիր
տիրլէր։ Ճիտտիյէթ տօսթլուղընը գանը վէ հայաթը
տըր։ Պիր տօսթ իչինէ «Ինսին ալթունա կիպի տիր,»
տէրսէք, օնտա գաթմա վէ ճիւրուճ եօգ տըր տէ-
մէք իսթէր իզ։ Պիզ խիլգաթըմըզ իգթիզասընը-
տան տիկէրլէրտէ ճիտտիյէթ կէօրմէք իսթէր իզ,
վէ կէօրէմէզ իսէք մէ'յուս օլուր իզ։ Պիր ատէմի
հագիգի վէ ճիտտի պէլէյիպ օնունի իլէ էօյլէ մու'ա-
մէլէ էտէր իքէն պիր տէ պու հալինի պիր թագ-
լիտտէն 'իպարէթ օլտու՝ղունը պիլիր իսէք, ճիյէ-
րիմիզէ պիր խանչէր սափլանըլմըշ կիպի պիր հալ
հիսս էտէր իզ։

Եինէ տէ պու տիւնեատա նէ գատար սատա-
զաթսըզլըգլար վէ հադիգաթսըզլըգլար վար տըր։
Պու տիւնեատըզ նէ գատար հիլէ խուտ'ալէրլէ վէ
րիյալար իլէ տօլու օլան պիր պիչարէ 'ալէմ տիր։
Մուգալիտէր հէյ'էթ ի իճթիմա'իյէնին պէլասը օլ-
մուշլար. ախզ ու ի'թա իսթիգամէթսիզլիքլէ տօլու,
հայաթ ը սիյասիյէտ իքի եիւզլիւլէր նէ գատար
չօգ. հէր թարաֆտա վէ հէր եէրտէ սախթէ, ույ-
տուրմա, թագլիտ չէյլէր վար տըր։ Նիչէ էրքէք-
լէրին վէ նիչէ գարըլարըն հայաթը գօճաման պիր
եալանտան 'իպարէթ տիր։ Պիր չէյ սէօյլէր իզ,
նիյէթիմիզ օնտան ֆարգլը օլուր, տէրունտէ տույ-
մատըզըմըզ հիսսիյաթ վէ հէյէճանը եիւզլիւմիւզտէ
կէօսթէրիր իզ. գալպէն թագպիհ էթմիյիմիզ չէյ-
լէրի լիսանէն թանրին էտէր իզ. ֆիքրիմիզտէն
լա՛նէթ օգուտուգլարըմըզը խարիճտէն մէտհ ու
սէնա էտէր իզ. վէ կիւնտէ 100 քէրրէ էհալիյէ
պիզտէ պուլունմայան ֆէզա՛իլի՝ վար տէյիւ եութ-
տուրմազա չալըշըր իզ։ Հասըլը քէլամ եալան վէ
հիլէ, րիյա վէ սատագաթսըզլըգլա տօլու օլան պիր
'ալէմտէ եաշայօր իսէք տէ, հա՛մտ Ալլահա քի օն-
տա պա'զը կիւվէնիլիր ատէմլէր տախի վար տըր։
Էկէր պու տիւնեատա ճիտտի վէ հագիգի ատէմ-
լէր պուլունմասա իտի, պու 'էօմր եաշամազը
տ'յմէզ պիր հալ օլուր իտի։ Պու տիւնեատա ճան-

արբմըզա բանաթ արար իքէն իչթէ պու միսիլիւ ճիտաի ատէմլէրի արար պուլուր իզ։ Վէ պու նէվ՝ հայաթլար ինսան բուհունը եօրդուն վէ արզըն հալինտէն իհեա էտիպ, օնա սէֆա վէրէն լաթիֆ ապրհայաթ մէնպա՛լարը տըրլար։ Վէ պու էօյլէ պիր ֆազիլէթ տիր քի օնու էն 'ատի, էն ճահիլ քիմսէլէր պիւէ իսթիհսալ էտէ պիւիրլէր։ Ալլահա գալպէրիմիզի ճիտաի վէ հագիգի պիր հալտէ հրֆզ էթմէսի իչիւն տա՛իմա տու՛ալար 'արզ էյլէյէլիմ։

Վէ էկէր ճիտաիյէթի էն լաթիֆ վէ էն կիւզէլ սուրէթինտէ կէօրմէք իսթէրսէն Ցիսուսա կիթ։ Իչթէ պիր ատէմ քի օնա եալան սէօյլէմէք գաթա՛իչէն իմքանսըզ տըր։ Օնըն նազարընտա եալան գատա՛ր մէնֆուր պիր չէյ եօզ իտի։ Օնուն էն զիյատէ նէֆրէթ էթտիյի քէլիմէ «րիյա» իտի։ Օ պու քէլիմէյի օ գատար թէլ'ին էթմիչ տիր քի օ չիմտի հէր լիսանըմըզտան չըզտըգտա պիզի 'ատէթա պիր երլան կիպի իւրքիւտիւր։ Ցիսուստան էվվէլ օլ քէլիմէ պու գատար մէլ'ուն տէյիլ իտի, լաքին Ցիսուս օնա գարչը էօյլէ պիր իսթիհֆար վէ նէֆրէթ կէօսթէրտի քի, օ արթըզ մահքիւմ պիր թա՛պիր օլտու։ Միւրա՛ի վէ Ցիսուս պէրա՛պէր եաչայամազլար։

Ցիսուսըն էյեամընտա տին մու՛ալիմլէրի եէմինի իքի սընֆա այըրըպ, էկէր ատէմ Ալլահըն իսմի իւզէրինէ եէմին էտէրսէ, պու եէմինտէն գուրթու լամազ. լաքին էկէր պու իսմ Ալլահ եէրինտէ պայգա պիր չէյ գուլլանընրսա, օ եէմինտէն մու՛աֆ թուրթուլա պիլիր՝ տէմիչլէր իտի։ Ցիսուս պու պա՛թըլ մանթըզ 'ալէյհինտէ պէյանը նէֆրէթ էտէրէք ատի, «Ալա եէմին էթմէյէսինիզ,» «Լաքին սէօզիւնիւզ էվվէթ՝ էվվէթ, խայր՝ խայր օլսուն,» Ցիսուսըն էֆքեարընճա ատէմին սէօզիւ պիր եէմին գատար, պէլի պիր սէնէտ գատար սաղլամ օլմալը։ Միւքէմմէլ պիր 'ալէմտէ եէմին լուզումսուզ պիր չէյ, ֆիքրտէն պիւէ կէչմէյէն պիր չէյ տիր։

Ցիսուս պու ճիտաիյէթի սէպէպինտէն տա՛իմա սէօզլէրի այըզ սէօյլէր իտի։ «Եալանա» «եանլըչ» տէմէզ իտի։ Երուսաղէմտէ գալապալըզա «Սիզ փէտէրինիզ չէյթանտան սընըզ» տէտի։ «Անը պիլմէմ, տէսէմ սիզին կիպի եալանընը օլուրըմ» տէտի։ Ցիսուս հադիզի ատէմ օլտուղու իչիւն քէնտինին մա'լիւմաթ վէ գուվվէթինի տէ կիզլէմէյէ չալըչմատը։ Էյի Զօպան, Գափու, Հայաթ էքմէյի, Տիւնեանընն նուրու օլտըղընը 'ալէնէն իտի'ա էյլէտի։ Ցիսուսըն պա'զը ատէմլէր 'ալէյհինտէ վէրտիյի հիւքմիւն չիտտէթի պա'զէն թէնզիհա էտիւրը։ Վագա՛ա էկէր օ ատէմլէրին էնճամընը կէօրմէյէրէք պու միսիլիւ չէտիտ թա'պիրլէր գուլլանընա, պու զալիմլիք օլուր իտի։ Լաքին ինճիլէրտէքի թէմսիլլէրին օլ տէհզէթլի հիւքմլէրի միւսա'ատէ պիլմէզ ճիտաի պիր գալպտէն նիւպէ'ան էթմէքտէ իտիլէր։ Խարապիյէթէ տօղրու 'աճելէ իւլէ կիտէն պիր պիպախթա եումուշագ լիսանլէ սէօյլէմէք, պու իմքանսըզ իտի։ Երուսաղէմտէքի գուլաղուզլար էկէր հագիգաթը հալտա եալանճըլար, քէօրլէր, սըլանլար իտիլէր իսէ, սաաթգ վէ ճիտաի պիր տօսթ Ցիսուսըն էթտիյինտէն ֆարգլը՞ մը մու՛ամլէլ էտէճէք իտի։

Ցիսուս Պիղատոսա հագիգաթա չէհատէթ էթմէք իչիւն կէլմիչ օլտըղընը խապէր վէրտիյինտէ ասլ քէնտի գալպինին հիսսիյաթընը սէօյլէյօր իտի։ Ֆէնտինին իչի պու լտի։ Վէ պու մէսէլէյինտէն գաթ'իչէն իհհիրաֆ էթմէտի։ Եալան չահիտլէր էթրաֆընը իհաթա էտիպ պիւթիւն քիւրէ ի հավայը եալանլարը իւէ տօլտուրտըլար, լաքին պու եալան ֆիքըրլի, եալան գալպլի գաթիլլէր արասընտա եալընըզ քէնտիսի սաքին վէ վարլագ պիր սիմա իւէ տուրույօր իտի։ Օնուն լիսանը պիր թէք եալան իւէ վէ գալպի պիր թէք հիւէ իւէ լէքէլէնմէմիչ իտի։

Ցիսուսըն վէֆաթընտան պէրու միւրուր էտէն տէհրլէր զարֆընտա օնուն հագդընտա հէր չէչիտ զարիպ էֆքեարլար պէյան էտիւտի իսէ, ատէմլէր օնու հիւէ իւէ իթհամ էթմէյէ գօլայ գօլայ ճէսարէթ էտէմէմիչլէր տիր։ Անա միւթէ'ասսիպ, խայալի չէյլէրւէ օզրաչան, բիւ՞յա կէօրէն, վէ էմսալի թէօմիյէ էթտիլէր, լաքին 'ազը սէւիմ սահիպի օլան հիչ պիր քիմսէ օնու գասատէն ալտտան պիր տօլանտըրըճը տէյիւ իթհամ էթմէմիչ տիր։ Ցիսուս եալան սէօյլէյէ պիւիր՝ տէյիւ իտտի'ա էտէն պիր ատէմ պուլունմամըշ տըր։ Անըն ճիտաիյէթինէ չիւպհէ էթմէք, կիւնէչէն զիյասընա չիւպհէ էթմէք կիպի պիր ֆի'իլ օլաճագ տըր։

Վէ քէնտինէ միւշահէտէ օլունան պու ճիտաիյէթ, եա՛նի հագիգաթա քեամիլ սաատագաթ, օնուն քէւամլարընա ֆէվգուլ'ատէ պիր էհէմմիյէթ պահչ էտէր։ Պաչգա ատէմլէրին սէօզլէրինի տինլէր իքէն աշ չօգ իսգոնթօ եափմաղա մէճպուր օլուր իշ։ Հիչ պիր քիմսէնին քէւամլարը քէնտի բուհունըն թէմամիյէթինի իշհար էթմէշ. հէր ատէմին սէօզլէրի հէմ քէնտի բուհունը իշհար հէմ տէ իհֆա էտէր։ Ցիսուստա պէօյլէ տէյիւ իտի։ Օ տիւչիւնտիւյիւնիւ սէօյլէր, հիսս էթտիյինի խապէր վէրիր։ Պիր չէյի թէնզիւ էթմէշ, պիր չէյի միւպալաղա էթմէշ։ Հէր չէյի օլտըղը կիպի իֆտէ էտէր. օնուն սիրէթի նէ իսէ քէւամընտա զա-

հիր տիր։ Զինվիլէրին պիր զարպը մէսէլի վար, «Սէօզլէր գալպին սէսի տիր» տէրլէր, պու Ծիսուս իչիւն մուխլագա սահիհ տիր։ Օնուն սէօզլէրի գալպինին նապզը տըր։

Վէ իչթէ իսթէհիյիմիզ ատէմ տէ պու տըր։ Պու միսիլլիւ հագիգի պիր ատէմ ֆուրթունա զէմանընտա պիր մէլճա՛ օլուր։ Տիւնեատաքի հիլէլերտէն պիզար օլտուղումըզտա, օնա ֆիրար էտէ պիլիրիզ, ատէմլերտէն մէ՛յուս օլտուղումըզտա, վէ տօսթլարըմըզ ազ օլտուգտա «Հագիգաթ պէն իմ» տէյէնէ կիտէ պիլիր իզ։ Եօրղուն վէ եիւքիւ օլտուղումըզտա թուլու՛ը չէմա կիպի մուհագդագ վէ սապիթ եըլտըզլար կիպի սատըզ օլան, պու զաթտա բահաթ պուլա պիլիր իզ։ Պիզէ Ալլահ հագզընտա էօյրէթտիյի հագիգաթլարը գապուլ էտէր իզ։ Րուհրմըզ հագգընտա սէօյլէտիյի չէյլերէ ինանըր իզ. կիւնահ վէ օնուն միւճազաթը հագգընտա խապէր վէրտիյի չէյլերի էմնիյէթլէ թէլագը էտէպիլիր իզ, պիր չէյի եափմամըզը էմր էտէրսէ օնու եափապիլէճէյիմիզէ էմին օլուր իզ. պիզի պիր չէյտէն հազէր էթտիրտիյինտէ օ եօլուն ուճու զուլմէթ ի լէյլ վէ մէվթ օլտուղունը պիլիր իզ։ Վէ իչթէ Ցիսուսուն հուզուրընտա պու գատար սիւքիւն վէ իթմինանլէ տուրմամըզըն ասլ սըրրը պուրատա տըր։ Օ ճիտի վէ հագիգի պիր զաթ օլտուղու իչիւն օ պիզէ րահաթ վէրիպ ճանլարըմըզա չիֆա վէրիր։

Ֆ. ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ՍԷԼԱՄԼԱՆՄԱՍԸ

Ֆիլիփին մուհարէպէսինտէ պուլունմըշ օլան պիր 'ասքէրին զէվճէսի քէնտի զէվճինի կէօրմէք իչիւն Սան Ֆրանչիսգօտան Ճափօնիանընն Նակասաքի չէհրինէ կիթտի։ 'Ասքէր Մանիլատան հարէքէթ էտէճէք պիր 'ասքէր կէմիսի իլէ եօլճուլըզ էտէճէք իտի քի, պու կէմի անըն զէվճէսինինն պուլունաճաղը վափօրըն Նակասաքիյէ միւվասլէթինտէն պիր գաչ կիւն սօնրա օրայա եէթիչէճէք իտի։

Գատըն Նակասաքիյէ եէթիչտի, վէ զէվճինին պուլունտուղը 'ասքէր կէմիսինին օրայա եէթիչմէսինէ գատար իքի իւչ կիւն գալմագ իւզրէ օրատա պիր Ամէրիգալընըն իսթիճար էթտիյի ուճուզ պիր խանա էնտի։ Կէմի գատընըն մէ՛մուլ էթտիյինտէն կէճ կէլտի, լաքին զէվճի օլ կէմիտէ տէյիլ իտի, զիրա 'ասքէր Մանիլայա կէճ վագըթ կէլմիչ վէ կէմիյէ եէթիչէմէմիչ իտի։

Զէվալը գատըն նէ էտէճէյինի պիլմէտի։ Փարսը եօգ իտի, վէ խանճըյա իքի հաֆթալըգ հէմ օտա քիրասը, հէմ տէ հէմէք փարասը պօրճու իտի, վէ խանճը անտէն փարա ալաճագ պիր չարէ կէօրմէյինտէն, անըն ճիւզ՛ի մըգտարտա օլան էչեասընը զապթ վէ քէնտինէ խանտան կիթմէսինի էմր էյլէտի։ Մէրգումէ իչիւն էտէճէք պիր չէյ եօգ իտի։

Նակասաքիտէ Ամէրիգալը պիր գատըն տօգթօր վար իտի քի, Ճափօնիալըլարտան չօգ սէվիլմիչ իտի, վէ միւհիմ օլան հէմչէհրիլէրինին խուսուսա գատընլարըն եարտըմընա գօչան պիրինի մագամընտա թանըլմըշ իտի։ 'Ասքէրին զէվճէսի պու քէրիմ գատըն տօգթօր հագգընտա իչթիմիչ վէ մու'ավէնէթ իչիւն անա միւրաճա'աթ էյլէմիչ իտի։ Տօգթօր պու գատընըն հագիգաթէն միւհիմ վէ 'իֆֆէթլի պիրինի օլտըղընը կէօրէրէք, քէնտի տօսթլարընտան ագչէ տէվչիրտի՝ վէ Սան Ֆրանչիսգօյա կիթմէք իչիւն զէվալը գատընա պիր պիլէթ ալտը։

Պու մինէթտար գատըն «Զէվճիմ օլպիր վափօրլա կէլէճէք, վէ խանճըյա օլան պօրճըմը թէ՛տիյէ էտէրէք, սանտըղըմը անըն էլինտէն ալաճագ տըր, անճագ պանա մուճիպ ի իզթիրապ օլան չէյ չու տըր քի, պէն վալիտէմին էօլտիւյիւ վագըթ պանա վէրտիյի Ֆ. Մուգատտէս եանըմտա օլմայարագ կիթմէք իսթէմէմ, վէ օլ քիթապ եանըմտա օլմագսըզըն կիթսէմ մուխլու օլմամ,» տէտի։

«Նէ՞, խանճը օ քիթապը սանա վէ՞րմէյօր մը» տէյիւ սիւ՛ալ էթտի տօգթօր։

'Ասքէրին զէվճէսի, «Հայր, կիթտիմ իսթէտիմ իսէ տէ, պանա թէրս մու'ամէլէ էյլէտի վէ վէրմէտի,» տէտի։

Տօգթօր «Պէն տէ պիր գատըն իմ, լաքին օլ ատէմէ պէն տէ չախսէն կիտէճէյիմ, վէ պագայըմ սէնին իչիւն պիր չէյ եափապիլի՞ր մի իմ,» տէտի։

Տօգթօր օլ խանա կիթտի։ Միւսաֆիր օտասը տօփտօլու իտի, վէ պունլարըն չօղու եէնի կէլմիչ օլան 'ասքէր կէմիսինտէն չըգմըշլար, վէ անլէրին ասասընտա կէնճ պիր զապթ վար իտի։ Տօգթօր գատըն իչէրի կիրտիյի կիպի, ատէմլէր անա եօլ աչմագ իչիւն պիթթապի՛ պիր թարաֆա չէքիւտիւլէր։ Պէօյլէ պիր գատընըն օլ մահալէ նի՞չիւն կէլմիչ օլտըղընըն սէպէպինի անլամագ իսթէրլէր իտի։

Տօգթօր տօղրու մասանըն պաչընտա տուրմագտա օլան խանճըյա կիթտի, վէ անա «Պիր Ամէրիգալը գատըն վար, վէ զէվճինէ պէքլէյէրէք չու սօն իքի հաֆթալար զարֆընտա սիզին խանընըզտա տուրմուչ. զէվճի նասըլ իսէ պու կէլէն 'ասքէր կէմիսիյլէ եէթիչէմէմիչ, վէ գատըն սիզէ օլան պօրճընը թէ՛տիյէ էտէմէտիյինտէն, սիզ անըն սանտըղընը ալըգօմուչսընըզ, գատըն պունտան տօլայը

չիքեայէթ էթմէյօր, ղիրա զէվճի կէլէճէք հաֆթա կէլիպ զէվճէսինին պօրճընը վէրէրէք սանտըղը ա-լաճագ, լաքին օղ սանտըղըն իչինտէ անըն վալի-տէսինին Ռ. Մուգատտէսի վար իմիչ, վէ գատըն-ճըղազ օնսըզ կիթմէք իսթէմէզ,» տէտի։

Ֆանճը պիրազ սէրթճէ օլարագ «Զանն էտէրիմ կիթմէյէ մէճպուր տըր,» տէտի։

Օղ կէնճ Ամէրիգալը զապիթ, «Օ հէրիֆ, սանա նէ՞ տէտի,» տէյիւ սիւ՚ալ էյլէտի տօգթօրա։

Տօգթօր գատըն «Օղ գարըյա քէնտի վալիտէ-սինին Ռ. Մուգատտէսինի վէրմէյճէյինի սէօյլէտի,» տէտի։

Կէնճ զապիթ եուսմրուղընը մասանըն իւսթիւնէ էօյլէ վուրատու քի հէր չէյ ալթիւսթ օլտու, վէ փէք գալ՚ի պիր թարզտա, «Պու չէհրտէ պիր քիմսէ վա՞ր մը տըր քի պիր Ամէրիգալը գատընըն Ռ. Մուգատտէսինի վէրմէք իսթէմէսին։ Էկէր վար իսէ, պէն անը կէօրմէք իսթէրիմ։ Ռ. Մուգատտէ-սի սահիպինէ վէրէսին տէյիւ սանա իչ տագիգէ միւհիմ վէրէճէյիմ, եօգսա պուրայը ալթիւսթ է-տէրիմ,» տէտի վէ սա՚աթընը ալարագ խանճընըն կէօզիւնիւն էօնիւնէ թուսթտու։

Ֆանճը պիրազ գօրգմուշ կիպի կէօրիւնտիւ, եիւզիւ սափսարը քէսիլտի։ Տօգթօր գատըն պիւէ պիր ազ կէրի չէքիլտի։ Պիր տագիգէ կէչէր կէչմէզ խանճը տօգթօրա, «Ռ. Մուգ. սանտըղըն իչինտէ չու օտատա տըր, իսթէրսէն կիտիպ ալապիւրսին. իչմէ օտանըն անախթարը,» տէտի։

Կէնճ զապիթ տօգթօրա. «Պուչուրըն կիտինիզ, վէ պիզ պագճաղըզ քի քիմսէ սանա սըգընթը վէրմէսին,» տէտի։

Տօգթօր զապիթէ թէմէննա էթտի վէ տէրհալ օտայա կիթտի, վէ պիր գաչ տագիգէ սօնրա Ֆի-թապ էլինտէ օլարագ կէլտի, վէ անըն իչ թարա-ֆընտա եազըլմըշ օլան իսմի անա կէօսթէրտի. մէմնուննիյէթ պէյան էյլէտի, վէ տէօնիւպ կիտիյօր իտի։ Զապիթ «Տիգգա՚թ» տէտի, վէ տէրհալ օրա-տա պուլունան զապիթլէր վէ ՚ասքէրլէր սէլամ տու րտըլար, վէ օ էսքի Ռ. Մուգատտէս սաֆպէսթէ ի իհթիրամ տուրան պէօլիւք արասընտան կէչիպ կիթտի։

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ՄԷ՚ԱՐԻՖԷ ՏԱ՞Ի ՏՕՂՐՈՒ ՆԱԶԱՐԻՑԷ

(Մ. Մէնաճեան)

Շիմտիքի ՚իլմ ի բուհ էրպապընըն ի՚թիգատը գավիսինէ կէօրէ, ֆիքը ի ինսանի այըը այըը գա-պիլիյէթ վէ իգթիսարլարընը պիր տէմէթ վէ տէս-թէսի օլմատըղընտան, ՚ագլի էօյլէ պիր իգթիսար մէյտանա կէթիրիլէմէզ քի, հայաթըն պիւճիւմլէ մու՚ամէլաթընտա գապիլ ի թաթպիգ օլսուն։

Լաքին մէհաֆիլ ի ՚իլմիյէտէ պիր միւտտէթ ի թահսիլիյէ իքմալ էթմէք սայէսինտէ թագվիյէ օ-լունան պիր գուվվէ ի ՚ագլիյէնին ոիւնեանընը մուխ-թէլիֆ ումուր վէ մու՚ամէլաթընըն իճրասը իչիւն մուֆիտ սուրէթտէ թաթպիգ ու իսթի՚մալ օլունա պիլէճէյի խուսուսընտա ՚ասրլարճա միւտտէթ ճա-րի օլան ֆիքը ՚աճէպա պիւսպիւթիւն եանլըՀ մը տըր։ Ճողրաֆիա վասըթասըյլէ թէհղիպ վէ թագ-վիյէ էտիլէն գուվվէ ի զաքիրէ, րիյազիյաթ վասը-թասըյլէ թէքեամիլ էթմիշ գուվվէ ի միւֆէքքիրէ, մէքթէպ թա՚լիմ ու թէրպիյէսի սայէսինտէ թէհղիպ էտիլմիշ պիր ֆիքը ՚աճէպա հայաթըն իտպար վէ ֆէլսաքէթլէրինի տահա էյի խաթրտա թուրթմա-ղա, ՚ամէլի ՚ալէմին մէա՚ֆէլէրինի տահա էյի տիւչիւնմէյէ վէ ակՀ՚աթ վէ թիճարէթէ մախսուս ումուր ու մու՚ամէլաթը տահա ՚ագիլանէ իտարէ վէ թէսվիյէ էթմէքլիյէ հազըրլանմըշ օլմազլա՚ը մը։ Միւճէդրըչտ ՚իլմ ու թահսիլլէր իլէ թէքեամիլ էթմիշ ՚ագլի գուվվէթ վէ գապիլիյէթլէր՝ հէր իք-մալ ը թահսիլ էթմիշ քիմսէնին ասըլ միւճատէլէ ի հայաթա կիրիչէճէյի ՚ամէլի ՚ալէմտէ քիւլլիյէն ղայր ի միւսթա՚մէլ վէ գըյմէթա՚զ մի տիրլէր։

Պու սիւ՚ալըն հագիգաթա էն մուգարին ճէվա-պը չու տըր քի, հէր հանկի պիր ՚իլմ չու՚պէսինտէ թէքեամիլ էթմիշ ՚ագլի պիր գուվվէթ՝ տիկէր պիր չու՚պէ ի ՚իլմէ իչպու իքի չու՚պէ արասընտա խա-րիճի վէ պաթընի պէնզէրլիքլէր պուլունտըղը նիս-պէթ վէ տէրճէմէտէ գապիլ ի թաթպիգ տիր։ Պու հագիգաթը իզահ էտէլիմ։

Մա՚լիւմ տիր քի իքի ֆարգլը ՚իլմլէր, եախօտ ՚ագլի ֆա՚ալիյէթլէր պիր թագըմ նօգթալարտա եէքտիկէրլէրինէ պէնզէյէպիլիրլէր, հաթթա պիլ-ֆի՚իլ ՚այնի չէյ օլապիլիրլէր։ Եէքտիկէրինէ պու գա-տար եագըն միւչապէհէթլէրի օլան ՚իլմլէրին պի-րիսինտէ քէսպ էտիլէն րիւսուխ վէ մէյէքէ տիկէր ՚իլմտէ տահի ՚այնի նիսպէթտէ թաթպիգ ու իս-թի՚մալ օլունապիլիր։ Պիւ՚աքս իքի ՚իլմլէր եախօտ մու՚ամէլաթ ը ֆիքրիյէ արասընտա ատէմի միւչա-պէհէթլէր նէ գատար չօզալրըլար իսէ, իչպու ղայր ի միւչապհ իքի չու՚պէյէրէն պիրիսի վասըթասը իլէ իսթիհսալ օլունան րուսուխ վէ մէյէքէնին տի-կէրինտէ գապիլ ի թաթպիգիյէթի տէրճէմէսի օ գատար ազալըր։ Իքի լիսան տէրսլէրինտէ, մէսէ-լա էրմէնիճէ վէ Ինկիլիզճէնին թահսիլինտէ, քէ-զալիք իքի թարիխ տէրսլէրի արասընտա փէք պէօ-յիւք պիր պէնզէրլիք վար տըր։ Իչպու չիֆթլէրտէ

պիրիպիրլերինէ պէնզէյէն փէք չօդ նօգթալար պու-
լունուր, պունա պինա՞էն էրմէնիճէ թահսիլի իլէ
թէքեամիւլ էթմիշ պիր գապիլիյէթ ու իգթիտար
Ինկիլիզճէ տէրսլերինի էօյրէնմէքլիյի խայլըճա գօ-
լայլաչորըր։ պիր լիսանտա քէսպ օլունան պիր
մէլէքէ սա՞իր լիսանլարը էօյրէնմէքլիքճէ տախի
ղայէթլէ մուճիա օլապիլիր։ Պի՛այնիհի թարիխի
եախօտ էտէպի միւմասիլ տէրսլերին պիրիսինէ
թէվարիւս օլունմըշ պիր մէլէքէ վէ իգթիտար տի-
կէրինին թահսիլինէ տախի մուճիա օլուր։

'Ումումըն թէճրիպէսի տախի զաթէն 'այնի չէ-
յէ չէհատէթ էտէր։ Րիյազիյաթտա 'ալի իւլ ա'լա
տէրէճէ ալան պիր չակիրտ էքսէրիյա 'իլմի հիք-
մէթ ի թապի'իյէտ վէ 'իլմի հէյ'էթտէ տախի ֆա-
'իդ իւլ ագրան օլուր, զիրա պու սօնրաքիլէր րի-
յազիյաթ իւզէրինէ միւ՞էսէս օլան 'իլմլէր տիր։
'Իլմի էչեատա 'ալի իւլ ա'լա չըգան չակիրտ էքսէ-
րիա մէպհաս ը հայաթտա, 'իլմի վէզաիֆ իւլ ա'զա-
տա վէ մու՞ախարէն 'իլմի րուհտա տախի ֆա'իդ
իւլ ագրան օլուր։ Էրմէնիճէտէ իլէրի օլան պիր
չակիրտ էքսէրիա Ֆրանսըզճատա եախօտ Ինկիլիզ-
ճէյէ տախի իլէրի օլուր։ Էտէպիյաթ վէ րիյազի-
յաթ, 'իլմի սարֆ վէ թարիխ, հէճէլէմէք վէ թա-
րիխի թապի'ի չիֆթլէրինէտ իսէ ղայր ի միւչա-
պիհ փէք չօդ նօգթալար պուլունմըզլարընտան,
պու չիֆթլէր ա'զասընտան պիրիսի վասըթասըյլա
քէսքինլէնմիչ պիր գուվվէ ի 'ադիյէնին տիկէրինէ
սայլի պիր ֆա'իտէսի օլմազ։ Էտէպիյաթտա
հա'իզ օլարզը մա'լիւմաթ սայէսինէտ պիր քիմէթ
րիյազիյաթտա էն 'ալի իգթիտար կէօսթէրէմէզ։
Ֆէզայիք պիր չակիրտ հէճէլէմէքտէ էն 'ալի մէլէ-
քէյի քէսպ էյլէմիչ օլմասը սէպէպիյլէ թարիխ ի
թապի'ի թահսիլինէտ էն ա'լա իգթիտար կէօսթէ-
րէմէզ։

Մատամ քի մէքթէպ թէարիս վէ թահսիլէ-
րիյլէ 'ամէլի 'ալէմին մէթալիպ վէ մուգթա-
ղիյաթը արասընտա ազ չօգ միւչապէհէթլէր
վար տըր, օլ թահսիլ վէ թէարիսլէր իլէ թէրագ-
զը էթմիչ 'ադիլ գուվվէթլէր պիր տէրէճէյէ գատար
'ամէլի 'ալէմ մէս՞էլէլէրինի մուվաֆֆագիյէթլէ հալ
ու ֆասլ էթմէյէ մէտար օլուրլար։ Վէ լաքին
մէքթէպատ թահսիլ օլունան պու 'իլմլէր՝ 'ամէլի
'ալէմին 'արզ էյլէտիյի մէս՞էլէլէրէ նէ գատար
ղայր ի միւչապիհ օլուր իսէ, օլ 'իլմլէրին թահսիլի
վասըթասըյլէ փէյտա էտիլէն մէլէքէլէր տախի 'ա-
մէլի 'ալէմտէ օ գատար գէյմէթսիզ օլուրլար։ Իմ-
տի մէ'արիֆճէ իգթիսատըն պիրինճի չարթը չա-
կիրտին ֆիքրինի տօղրուտան ումուր ը տիւնեայա
հիչ պիր 'ալագա վէ միւնասէպէթի օլմայն՝ միւ-
ճէրրէտ 'իլմլէր վասըթասըյլէ օլմադտան զիյատէ
միւճքին մէրթէպէ պիննէֆս 'ամէլի 'ալէմին իս-
թիւզամ էթտիյի ֆա'ալիյէթ ի ֆիքրիյէլէր վասը-
թասըյլէ թա'լիմ վէ թէրպիյէ էթմէք տիր։ Խարիճի
ղայր ի միւչապէհէթլէրէ տա՞իր պու գատար սէօզ
քեաֆի տիր։

Պէյն իւզէրինատ իճրա օլունան միւթէ'ատտիտ
թէճրիպէլէր իլէ միւճատէլէ գապուլ էթմէզ սու-
րէթտէ միւապէթ տիր քի, պէյնին նըսֆ քիւրէլէ-
րինտէ հիսս ու հարէքէթէ մախսուս մէրքէզլէր
պուլունուպ, անլէրտէն հէր պիրիսի անճագ ֆի-
լանճա հասսէ եախօտ ա'զա վասըթասըյլէ թէպլիղ
օլունան թէ՞սիրաթ վէ ինթիպա'աթը ախզ վէ գա-
պուլ էտէր։ Էզճիւմլէ պէյնտէ էլէ, այաղա, պա-
ճաղա մախսուս մէրքէզլէր պուլունաթղը կիպի,
իչլիթմէք, կէօրմէք, գօգու վէ թատ ալմադ հաս-
սէլէրինէ մախսուս մէրքէզլէր տախի վար տըր։
Կէօրմէք հասսէսինէ մախսուս մէրքէզ եալը-
նըզ կէօրմէք ինթիպա'աթընը գապուլ վէ անլէրի
կէօրմէկլիք հիսսլէրինէ թահվիլ էթմէյէ միւսթա'իտ
տիր։ Հարէքէթէթ մախսուս մէրքէզին ֆիլանճա
գըսմը եալընըզ պաշ փարմաղը թահրիքէ միւսթա-
'իտ օլուպ, սա՞իր հիչ պիր ա'զայը թահրիք էտէ-
մէզ։ Պէյնին իչլիթմէքլիյէ մախսուս մէրքէզինին
սագաթլանմասըյլէ գուվվէ ի սամի'էսինին պիճիւմ-
լէ ագսամը վէ սէսին թիթրէյիչլէրինի պէյնէ իսալ
էտէն գուվվէ ի սամի'է 'ասապէլէրի սափսաղլամ
հալտէ գալմալարընա բաղմէն, ինսան սաղըր օլուր։

Պէյնին հիսս ու հարէքէթէթ մախսուս մէրքէզ-
լէրինին ֆա'ալիյէթլէրի տիր քի պիւթիւն ինթիսա-
սաթըմզա պա'իս օլուրլար վէ պիղէմ պիլճիւմլէ
էֆքէար, թէֆէքքիւրաթ վէ թէխայյիւլաթ 'ալէմ-
լէրիմիզ անլէրտէն թէչէքքիւլ էտէրլէր։ Ֆիսիօլօ-
ճիզի-րուհի իչպու հադիգաթըն մէվզու'ըմզճա հա-
յաթի էհէմմիյէթի վար տըր։ Պէյնին խուսուսի
հիճճէյրէլէրինին ֆա'ալիյէթլէրի 'ադի հէր նէվ'
ֆա'ալիյէթ տէմէք տիր։ Պիլճիւմլէ թէզէքքիւրաթ,
պիլճիւմլէ թէֆէքքիւրաթ վէ թէխայիւլաթըմզը
պէյնին չօլ է՞ալընըն թէքէրրիւր վէ թէմէսիւլ-
լէրի տիրլէր քի պունլար՝ հասսէլէրտէն պէյնէ նու-
ֆուզ էտէն թէ՞սիրաթ սայէսինտէ ֆիքրտէ պի-
րինճի տէֆ'ա օլարագ օլ թէզէքքիւրաթ, թէֆէք-
քիւրաթ վէ թէխայյիւլաթ 'անասըրը միւրէք-
քէպէսինի թէչքիլ էտէն հիսսլէրին վիճճուտիէվիր
օլտըղլարը զէման վուգու՝ պուլմուչլար տըր։
Պէյնտէ մուխթէլիֆ 'ադիլ գուվվէթլէրէ մուխաս-
սէս օլան խուսուսի մէրքէզլէր պուլունմամըշ տըր-
լար վէ եօգ տըրլար։ Պէյնտէ գուվվէ ի հաֆըզէ վէ
զաքիրէյէ, գուվվէ ի միւֆէքքիրէյէ, գուվվէ ի միւ-

թէխայեիլէյէ մախսուս այրը, այրը մէրքէզլէր եօզ տըր։ Հիսու հարէքէթէ մախսուս մէրքէզլէրին ճիւմլէսի տախի իչպու էն 'այի էֆ'ալ ը'ազիյէյէ իչթիրաքլէ թէֆֆէքքիւրաթ, մուհաքէմաթ վէթէ խայեիւլաթըմըզըն 'ունսուրլարընը թէտարիք էտէրլէր։ Պիր մէնզարէյի թէզէքքիւր էթախիմիզտէ, օլ մէնզարէյի իլք տէֆ'ա կէօրտիւյիւմիւզ զէման պիզատ հասըլ օլան պատարի հիսսիյաթ եհնէ հասըլ օլուրլար, եա'նի պիզ կէօրմէքլիյէ մախսուս մէրքէզին հիւճէյրէլէրինին ֆա'ալիյէթիյլէ թէզէքքիւր էտէրիզ. հալպու քի պիր նազմէյի զիքր էթմէքլիքը՝ պէյնին իչթիմէքլիյէ մախսուս մէրքէզլինին հիւճէյրէլէրինին իչլէմլէրի նէթիճէսի տիր։ Իչթէ պու վէճհլէ հաֆըզէյէ, միւֆէքքիրէյէ, միւթէխայիլէյէ մախսուս մէրքէզլէր եօզ տըր։ Իչպու պիլճիւմլէ էֆ'ալ ը'ազիյէնին 'անասըրը միւրէքքէպէսի հէմ կէօրմէյէ, հէմ տէ իչթիմէքլիյէ մախսուս հիսսէրատէն թօփլանըրլար։ Պիր չէհրէ եահօտ մէնզարէյի թէզէքքիւր էտէպիտիյիմիզ կիպի պիր նազմէ վէ թէրանէյի եահօտ պիր մէյվէնին թատ վէ լէզզէթինի տախի խաթրըմըզա կէթիրէ պիլիրիզ։ Պիրինճի թադաիրատ պիզիմ ֆի'իլ ի թէզէքքիւրիմիզ՝ պէյնիմիզին կէօրմէքլիյէ մախսուս մէրքէզի հիւճէյրէլէրինին եէնիատէն իչլէմլէրինատէն հասըլ օլաըզը հալատէ, իքինճիսինատ իչթիմէքլիք վէ թուրթուլմագըզա մախսուս հուճէյրէլէրինին ֆա'ալիյէթլէրինատէն իլէրի կէլիր։ Քէզալիք թէֆէքքիւրաթ վէ թէխայեիւլաթ զէմանլէրիմիզտէ մուգապիլ կէլէն էֆ'ալ ը հուճրէվիյէ պէյնիմիզին մուխթէլիֆ մէրքէզլէրինատէ վազը' օլուրլար։

Ֆիսիօլօճիդի–բուհի իչպու հագիգաթա խաթինատէն թա'լիմ ու թէրպիյէնին աթիտէքի տիւսթուր ու էասընը խայալ վէ իթթիխազ էտէպիլիրիզ։ Իքի տէրսլէր եահօտ իքի 'ազլի իչլէր նէ գատար զիյատէ հիւճրէվի միւչթէրէք ֆա'ալիյէթլէրէ պա'իս օլուրլար իսէ, եա'նի իքի տէրս վէ իչլէր վասըթասըյլէ ֆա'ալիյէթէ սէվգ օլունան հուճրէյլէր նէ գատար չօգ օլուրլար իսէ, պիրիսինատ քէսգ օլունան մէլէքէ տախի տիկէրին տէ 'այնի տէրճէճ չօգ գուլլանըլապիլիր։ Լաքին իքի 'ազլի իչ նէ գատար մուխթէլիֆ հուճրէլէրին ֆա'ալիյէթլէրինէ պա'իս օլուրլար իսէ, պիրիսինատ փէյտա օլունան բասա վէ մէլէքէ տիկէրինատ օ գատար իչէ եարամազ վէ գըյմէթսիզ օլուր։ Իչթէ տախիլի միւչապէհէթլէրին տիւսթուր ու էասը պու տըր։ Կէօրմէքլիյէ մախսուս թա'լիմ վէ միւմարէսէյլէր վասըթասըյլէ գուվվէթլէչմիչ օլան պիր հաֆըզէ եահօտ միւթէխայիլէ — նիթէքիմ բէնքլէրի եահօտ նէմանէլէրի խաթրըլամազ եահօտ էլվան ու էչքեալատան եարատըլմըշ խայալի բէսմէլէր իպտա' ու իճատ էթմէք — ինսանը 'ամէլի 'ալէմատ կէօզ իլէ էն սըզը բապըթալարը օլան մու'ամէլաթը տահա էյի խաթրըտա թուրթմազա վէ անլէրին քէմալաթընը խայալ էթմէյէ մուգթէտիր գըլար իսէ տէ, օ կիպի թա'լիմ վէ միւմարէսէյլէր իչթիմէքլիք սուրէթիյլէ իսթիհսալ օլունան հաֆըզէ եահօտ միւթէխայիլէ գապիլիյէթլէրինի, քէզալիք գօգու ալմագըզ վէ տօգունմագըզ գապիլիյէթլէրինի թագվիյէ էթմէքլիքտէն խայրըճա պա'իտ տիրլէր։ Ինսան էլվան ու էչքեալա տա"իր զայէթ չայան ը'իթիմատ արա ու էֆքեարա մալիք օլապիլիր, եահօտ բէսմ ու թասվիրլէր խուսուսընտա միւքէմմէլ զէվգ ի սէլիմէ մալիք օլապիլիր, բէնկին վէ զէնկին պիր միւթէխայիլէ ի նազարիյէյէ սահիպ օլապիլիր։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր ֆէնն ի մուսիգիյէ եահօտ թատ վէ լէզզէթլէրէ տա"իր էն հանլըշ արա ու էֆքեարա զահիպ օլապիլիր, թէզաննիյաթ ճիհէթիյլէ զէվգ ի սէլիմէտէն քիւլլիյէն մահրում վէ միւթէխայիլէ սամի' է ճիհէթիյլէ էն ֆագիր օլապիլիր։ 'Ագլի իքի իչէ միւչթէրէքիք օլան տիմագի հուճէյրէլէր նէ տէրէճէ 'այնի օլուրլար իսէ, 'այնի տէրէճէտէ տախի պիրիսինատ փէյտա էտիլէն մէլէքէ տիկէրինատ գապիլ ի թաթապիգ ու իսթի'մալ օլուր։

'ԱԼԷՄ Ի ԻՍԼԱՄՏԱՆ

Մանասթըրլը Իսմա'իլ Հագգը էֆ. Տօզէնին «Թարիխ ի Իսլամիյէթ» նամ էսէրինէ ճէվապ վէրիր իքէն, թէ'ատիւտ ի զէվճաթ մէս"էլէսինէ տա"իր չու սուրէթլէ ճէվապ վէրիյօր։

Թէ'ատիւտ ի զէվճաթըն էսասէն մէչրու', պա'իս ի մէչրուիյէթի օլան հիքմէթլէր մահալընտա մէչրուհ օլմասըյլէ պէրապէր [1] րէսուլ ը էքրէմ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին հա"իզ պուլունտըզլարը վասֆ ը րէսալէթ իգթիդասընճա, էզհէր ճիհէթ ճէվր վէ ի'թիսաֆտան մա'սումիյէթի, զէվճհէլէր նէ գատար չօգ օլսալար, պէյնլէրինատ 'ատլ իլէ իֆտա մու'ամէլէ պուլյուրաճագլարընըն մէճզումիյէթի հասէպիյլէ արզուլարը գատար թէզէվվուճ էթմէլէրինի չէր'ի չէրիֆին միւսահ զըլմասը մուզայիր ի հիքմէթ 'ատտ օլունամազ։

Հազրէթ ի Մուհամմէտին մու'ճիզլէրինէ նազարէն պէրվէճհ ի աթի պէյան ը էֆքեար էտիյօր։

Ամմա թարաֆ ը րէսալէթփէնահտէն իզհար պուլյուրըլան սա"իր նէվ' մու'ճիզաթ 'ասր ը սա'ատէթ ի նէպէվիլէրինատ միւչահէտ օլունան խավարիզի 'ատաթը խսպաթը րէսալէթատ 'ամիլ տէյլ տիր։ Ճէննապ ը րէսալէթմէսապ էֆէնտիմիզ հիչ պիր

զէման պունկարը ի'զամ էտէրէք, պայլըճա իսթի-նատկեան 'ատտ էթմէմիչներ տիր։ Սըտգ ը տա'վա ի ըէսալէթլէրինէ հիճրէթ ի գաթի'ա օլմագ իւզրէ տա"իմա Գուր"ան ը պահիր իւ պիւրհանը իրա"է էթմէքտէ իտիլէր։ Գուր"անտա պայդա պիր խա-րիգա օրթայա գոյուպ տա այըզտան այըզա թէ-հատաի պուլյուրմըշ միւնքիրլէրէ միսլինի իթհան սուրէթիլէ մու'արէզէ թէքլիֆինտէ պուլունմըշ օլտըգարը մա'լիւմ տէյիլ տիր։ Հաթիա պիր նէվ խավարիգ—տէրէճէ ի սանիյէտտէ հա'իգ ի էհէմմիյէթ օլմասընա մէպնի—իրխա ի 'ինան մագսէտիյէ զայր ի վագը' մէնզէլէսինէ թէնզիլ օլունտըղը տա վար տըր։ Պինա'էն 'ալա զալին պիզ տէ պուրատա մու'ճիզաթ ը քէվնիյէ վէ այաթ ը հիսսիյէյի հիսա-պա գաթմայարագ, նազար ը միւթալա'այա ալմա-յարագ՝ պալատէ մէզքիւր պէրահնի ի մա'նէվիյէ իլէ—զէրրէ գատար թէրէտտիւտէ մէյտան պրագ-մայաճագ սուրէթտէ—իսպաթ ը ըէսալէթ էտիյօրըզ։

Ասպուզիյա էֆ. Թաւվըր է էֆէնտըտա Տին ի Իս-լամ 'ալէյհինտէ հազրլան քիթապլարը ճէպր իլէ մէն' էթմէնին ֆա"իտէսիզ պիր թէչէպիւս օլտու-ղընը վէ պու նէվ' հիւճումլէրէ անճագ քէլամ իլէ միւտաֆա'ա էթմէքլիյին խայրը իտիյինի կէօսթեր-մէք իւզրէ Իսլամիյէթին թարիխինտէն պիր գաչ միսալ զիքր էթտիքտէն սօնրա, չու հալտա իտարէ իքէլամ էտիյօր. «Մահսուլ ը թէֆէքքիւրաթ օլան չէյլէրէ մէվաննի' ի մատտիյէ իլէ զալէպէյէ չալըշ-մագ, վէ հահօտ իթթիհա'աթ ը էնամէ մանի'էլէր թէչքիլիյէ օզրաչմագ թապի'աթ ը պէչէրիյէնին խավվասընտան պիհսապէր պուլունմաղա տէլալէթ էտէր։ Ֆիքրէ զալէպ՝ եվնէ միւճէրրէտ ֆիքրին չանընտան տըր։ Մէն' վէ զիճր կիպի հալաթ պու-'ասրըն իհթիվա'աթ ֆիքրիյէ վէ զայէ ի նուգաթ ը թէքեամիլ օլան միւճահէտաթ ը 'իլմիյէսիյէ նա-սըլ թէվֆիգ գապուլ էտէր։ Պահսուսուս պիր հիւ-քիմէթ ի մէյրուրէքտէ հուրրիյէթ ի ֆիքրիյէյէ թէ-'ատտի ճա'ի'զ մի տիր։ Հէր տիւրլիւ խավվաս ը պէչէրիյէտտէ օլտըղը կիպի, հուրրիյէթէ տահի է-սաս՝ գուվվէ ի միւթէֆէքքիրէ տիր։ Պինա'էն'ալէյհ մահսուլ ը թէֆէքքիւր օլան ասարա մատտէթէն միւմանա'աթ էտիյինճէ, հուրրիյէթ նէ՞րէտէ գալըր։ Հուրրիյէթ ուղրունտաքի միւճահէտաթմըզըն նէո հիւքմիւ գալմըշ օլուր։

Ֆիքր ի թէսալլուր իսէ բուհպանիյէթէ խասս օլան էֆ'ալտան օլարագ, վիճտանիյաթա գատար չամիլ տիր։ Պիր վագըթլար էնքիզիսիօն թարաֆընտան իճրա օլունուրտը։ Շիմտի իսէ քիլիսէլէրտէ ապա ի քէսվ'իյէ թարաֆընտան (աֆօրօզ) իլէ իքթիֆա օլունույօր։

Պիզ հալա գուր"ան ը վուսթանըն թէտապիր ի զիճրիյէսիյէ 'ամիլ օլմագ իսթէյօրըզ. իհթիմալ պիր գաչ կիւն սօնրա մահսուլաթ ը ֆիքրիյէ վէ 'ահ հուրր էնտիչանէնին մէն' վէ զիքրի իչին մէպ'ու-սանա պիր տէ մատտէ ի գանունիյէ թէքլիֆ օլուն-նուր։

Հիւքիւմէթ մէմնու'աթա գարչը թապ' ը պէ-չէրտէ միւնտէրիճ օլան խասսէ ի հըրս վէ թէհալի-քիւ թէ"էմմիւլ էթմիչ օլսա իտի, պէօյլէ տավրան-մազ իտի։

Մուհամմէտ Աքիֆ էֆ. Նիքահ վէ թաթլիգ խուսուսընտա էհալի արաընտաքի հանկըզ էֆքհա-րը պիր միսալ իլէ թա'րիֆ վէ թազպիհ էթտիքտէն սօնրա տէյօր.

«Տինլէտին կէօրտիւն ա՛ օղլում, նէ՛ պօղուգ թէրպիյէմիզ,
Նէ հաիբզ հափմալը ինսանլըզը էօյրէնմէլի իզ.
Պու էօքիւզ գավմը ույանտըրմատա տըր վար իսէ ֆէյհա,
Հանկի պիր միլլէթէ պագսան ույանըգ . . .
չինքի սապա՛հ.
Հէյէ պիչարէ չէրի'աթ, նէ՛ կիւզէլ ալէթ ի չէրը
Օլույօր մէյ'էնէթ էրպապընա տիւչմիւչսէկէր.
կէօյկէսինտէն գօրգուպ պաղըրան պիր էօտլէք,
Օթուզ իւչ եըլ պիզի գօրգուէթտու 'Շէրի'աթ' տէյէրէք։»

«Ճէհալէթ հիւրիւմէզ, 'ասրա պագըն, 'ասր ը 'ուլում,
Պաչլայըն թէրպիյէյէ 'ա"իլէլէրտէն, օղլո՛ւմ.
Սատէ հուրրիյէթի ի'լան իլէ պիր չէյ չըզմազ,
Ֆիքր ի հուրրիյէթ հազմ էթտիրինիզ խալգա պիրազ»

ԱԼՄԱՆԻԱՏԱ ՔԻԼԻՍԷՏԷՆ ԹԷՊԱ'ԵԻՏ

Շու սօն զէմանլէրտէ Ալմանիատա Փրօթէսթան քիլիսէլէրի իլէ բեսմէն վէ գանունէն գաթ'ը 'ալա-գա էտէնլէրին մըգտարը էօյլէ 'ազիմ պիր նիսպէթ-տէ արթմըշ տըր քի քիլիսէ մէ"մուրլարը, սինոդլար վէ գօնֆէրանսլար իչպու աթէչլին մէս'էլէյի ճիտտի սուրէթտէ թէտգիգ վէ թէզէքքիւր էթմէքտէ տիր-լէր։ Եալընըզ Պէրլինտէ օրթա հիսապլէ հէր կիւն քիլիսէտէն այրըլանլարըն մըգտարը 300է պալիգ օլմագտա տըր։

Վագա'ա 30 սէնէտէն պէրու տէվլէթ քիլիսէ-լէրինտէն հէր սէնէ 1000—2000 քիչի այրըլմագտա

իտիյսէլէրտէ 1906 սէնէսինտէ պու մըգտար սայքի պիրտէնպիրէ չօղալմըշ վէ եալընըզ Փրօսիատա քիլիսէտէն այրըլանլարըն մըգտարը 12,007է պա-լիզ օլմուշ տըր, չու գատար քի 1905տէ տէվլէթ քիլիսէլէրինտէն այրըլանլարըն մըգտարը 9168, վէ 1904տէ 8,802 օլմուշ տըր։ Պու վէճվէլէ տէվլէթ քիլիսէսինտէն այրըլանլար պաչըճա 'ամէլէ սընՓը-նա մէնսուպ օլուպ, եալընըզ Պէրլինտէ չու կէչէն 3 սէնէ զարՓընտա 17 պին 'ամէլէ քիլիսէտէն այ-րըլմըշլար տըր։

Ֆիլիսէ իլէ իչպու գաթ'ը միւնասէպաթ հարէքէ-թի Ալմանիանընն սա'իր թարաֆլարընտա հաթթա է-հալիսինին գըսմ ը ա'զամը Գաթօլիք օլան ճէն. Ալ-մանիատա պիլէ, 'ալէլ խուսուս Մունիխտէ տախի եայըլմագտա տըր, անճագ չու գատարը ի'թիրաֆ օլունմալը տըր քի Գաթօլիք քիլիսէսի պու եիւզ-տէն հիչ պիր վէճվէլէ Փրօթէսթանլար գատար զայ-'աթա օղրամամըշ տըր։ Պու հարէքէթին սա'իր մէրքէզլէրի՝ Վիսպատէն, Րէյն ըրմազը իւզէրին-տէքի Ֆրանգֆօրթ վէ պիւթիւն Ալմանիանընն մա'-մուլաթ ը սընա'իյէ հավալիսի տիր։ Շիմտիքի նիս-պէթտէ Փրօթէսթան քիլիսէլէրի սէնէվի ագալւի 30,000 քիչի զա'յ էթմէքտէ տիրլէր։

Սոսիալ տէմոգրաթլարըն քիլիսէյէ խուսուսէթի պու միւչքիլաթը անճագ գըսմէն սէպէպի սայը-լապիլիր։ Եինէ տէ անլէրին Պէրլինտէ. վաըթթահ նէչըրի էֆքեարլարը օլան Վօլվո-ըչ զազէթասը հէր կիւն սիկարա մազազալարը վէ էմալը կիպի 20 գատար եէրին ֆիհրիսթիհի նէչր էթմէքտէ տիր քի օրալարտա քիլիսէյի թէրք էթմէք իսթէյէնլէր մուգ-թազի եվրագ վէ մա'լիւմաթը էլէ կէչիրէպիլիրլէր։ Ֆիլիսէտէն այրըլմագ իւզրէ միւրաճա'աթ էտէն քիմսէլէրտէն էքսէրինին քիլիսէտէն այրըլմալարը իչիւն կէօսթէրիլէն սէպէպ չու տըր քի անլէր քի-լիսէ վէրկիլէրինի վէրմէքտէն գուրթուլմագ իս-թէրլէր, վէ անլէր անճագ պու կիպի պիր պէյա-նաթտա պուլունմագ սայէսինտէ պու վէրկիտէն գուրթուլապիլիրլէր. հէմ տէ պու վէրկի եէկանէ վէրկի տիր քի պիր Ալմանեալը իսթէրսէ անտէն եագասընը գուրթարա պիլիր։

Մուհաֆազաքեար զազէթալար, քիլիսէ իլէ գաթ'ը միւնասէպաթ էտինլէրին մըգտարընըն տա-հա չօգ օլմատըղընա իզհար ը թէ'աճճիւպ էթմէքտէ տիրլէր, զիրա անլէրին իտտի'ասընճա պու վէճվէլէ այրըլանլար հէր հալտէ քիլիսէնին անճագ գուրու-տալարը օլուպ սէնէլէրճէ միւտաէթտէն պէրու պաթընէն քիլիսէնին ա'զալըղընտան այրըլմըշլար տըր։ Նիչէ քիմսէլէր միւթէրէտտիտ հալտէ տիրլէր, զիրա քիլիսէտէն այրըլմագ իչիւն պու կիպի պիր միւրաճա'աթտա պուլունմագ բուհանի մէ'մուրընն իճրա էտէճէյի վաճիթիլ, նիքահ վէ ճէնազէ բէսմ-լերի կիպի խըտմէթլէրտէն, խասթալարը իլէ էօլ-մէք իւզրէ պուլունանլարընա չօպանըն էտէճէյի զիյարէթլէրտէն, Աչաի Բապպանիյէ իչթիրաքտան վէ էմալի հուգուգ ու իմթիյազաթտան վազ կէչ-մէք տէմէք տիր։ Եագընն սէնէլէրէ կէլինճէյէ գա-տար վարիտաթլարընըն ազընզը սէպէպիյէ մու-գատտըմա քիլիսէ վէրկիսինտէն մու'աճ թուրթու-լան պէրխայը քիմսէլէր՝ քիլիսէ վէրկիսի վէրմէյէ մէճպուր թուրթուլտըգլարընտան, զանն օլունտը-ղընա կէօրէ, իչպու Ֆիլիսէ 'ասըլարընըն պէօյլէ-ճէ ափանսըզ թէզայիւտիւ պու սէպէպէ համլ է-տիլէպիլիր։

Հէմ տինի հէմ տէ իճթիմա'ի ահվալ միւթթէ-հիտէն պու միւչքիլաթը մէյտանա կէթիրմէքտէ տիրլէր։ Մանչինչոճոպա պէյան օլունան կիպի իֆրաթքեարանէ էֆքեարը տինիյէ վէ Փրօթէսթան քիլիսէսինին իճթիմա'ի մէս'էլէյի, 'ալէլխուսուս, 'ամէլէ արասընտա հիւքմֆէրմա օլան իճթիմա'ի մէս'էլէլէրի 'ատիլանէ հալլ ու ֆասլ էտէմէմէսի ճիւմլէթէն պու միւչքիլաթը մէյտանա կէթիրէն 'ամէլլէր տիր։ Սապըզ սէրայ վա'ըզը Տր. Սթօզը-րըն Ներիսթիյան սոսիալիսթլէրտէն պիր ֆըրգա թէչքիլ էթմէք խուսուսընտաքի սա'յ ու ղայրէթլէ-րի պօչա չըգմըշ օլտըղը հալտէ, Գաթօլիք բահիպ-լէրինին պու կիպի պիր ֆըրգա թէչքիլի խու-սուսընտա սա'յ ու ղայրէթլէրի տահա զիյատէ մազ-հար ը մուվաֆֆագիյէթ օլմուշ տըր։ Պա'զը Փրօ-թէսթան ըէսա'իլի մէվգուվէթէսի իչպու 'իսեան-քեարանէ փրօփականտա քիլիսէյի քէնտինին ար-զուլէնմէյէճէք ա'զալարընտան գուրթարմագտա օլ-մասընա մէպնի, անտէն տօլայը զայէթլէ մէնսուն գալտըգլարընը պէյան էթմէք տէ իսէլէրտէ, եինէ տէ անլէրտէն տօլայը էնտիչէ էթտիքլէրի վէ պուննտան սօնրա նէ օլաճագ տէչիւ սիւ'ալ էթմէքտէ օլտըգլարը ա'յան վէ այիքեար տըր։ Ագալւի չիմտիյէ գատար պու խասիմանէ փրօփականտա քիլիսէնին տէվլէթ-տէն այրըլմասընը իսթիզամ էտէն պիր լայիհա մէյտանա կէթիրմէմիչ օլուպ Տին ու Տէվլէթ Ալ-մանիանընն պա'զը Փրօթէսթան տէվլէթ քիլիսելէ-րինին տէրուննի ինդիանամը ճերէյանընը տուրտուր-մաղա չալըշըր իքէն, սանըրսըն տահա սըգը սուս-րէթտէ նէքտիկէլլէրի իլէ պիրլէշմիչլէր տիր։ Հէմ Մուհաֆազաքեար հէմ տէ Լիպէրալ 'իտմի իլահիյաթ էրպապը 'ան՚նի տէրէճէտէ իչպու ճէրէյանը տուր-տուրմաղա չալըշըպ չապալամագտա տըրլար։

ՁԻՆՏԵ ՄԵՔԹԵՊԼԵՐ

'Ուամուամըն թա'լիմ ու թէրպիյէսի թարիխինտէ էլեէվմ Զին իմփէրաթօրլըղընտա վագը' օլան գա-տար էասի պիր ինգըլապ պուռնտան էվվել հիչ պիր մէմլեքէթտէ կէօրիւլմէմիչ տիր։ Պիր տիյարտա 'ասրլարտան պէրու ճարի օլմագտա օլան մէքթեպ ուսուլընըն տէրհալ պէրթարաֆ էտիլիպ տէ՝ անըն եէրինէ, եէնի փրօգրամլար վէ եէնի քիթապլար թալեպ էտէն պիր ուսուլըն, հիւքիւմէթ թարա-ֆընտան պիր գանուն ը միւսի մագամընտա ի'լան օլունմասընը գօլայ՝ թէսավվուր էտէմէյիզ։ Իչթէ Զինտէ վագը' օլմագտա օլան չէյ պու տըր։

Շիմտիյէ գատար Զին մէքթեպլէրինտէ՝ թա'լիմ ու թէրպիյէնին մէպահսինտէն վէ կոմփիւկիօ-սըն քէլամլարընտան մա'տա սայքի պիր չէյ էօյ-րէտիլմէմիչ տիր։ Էլեէվմ հիւքիւմէթ, քինտըր կարթընտան պայլայարագ թա տար իւլ ֆինուննա գատար, վագթ ը հազըրըն թա'լիմ ու թէրպիյէ փրօգրամընը պիր մէճպուրի ուսուլ մագամընտա թէ'սիս էյլէմէքտէ տիր։ Պու թէրթիպ անճագ մէքթեպ սիննինտէ պուլունան 100 միլիօն չօճուգ-լարը հավի տեյիլ տիր, քէզալիք մէ'մուրիյն իչիւն կէճէ մէքթեպլերի, վէ օրտու էֆրատը իչիւն մէ-քեաթիպի հարպիյէ տախի աչըլմըչ տըր։

Պու թէպետիւլտէն հասըլ օլան մաթլուպա-թը տօլտուրմագ իւզրէ Ամէրիգատան վէ Եվրօփա-տան Զին հուրուֆաթըյլէ թապ' օլունմըչ քիթապ-լար կէօնտէրիլմէքտէ տիր։ Պիր գաչ եիւզ միլիօն քիթապլար լազըմ օլտըղընտան վէ հազըրտա պու-լունան քիթապլար քիֆայէթ էթմէմէյինտէն, մի-սիօներ մաթապա'ալարը վէ սա'իր թա'լիմ ու թէր-պիյէ մէրքէզի օլան եէրլէրտէքի մաթապա'ալար պունտան էվվէլ ասլա կէօրիւլմէյէն պիր ֆա'ալի-յէթլէ չալըշմագտա տըրլար։ Քիթապլարընն պէօ-յիւք գըսմընը վէ սա'իր չէյլէրի վէ նիչէ մու'ալիմ-լերի՝ քէնտի իչինի պիլէն, իտարէճի Շափօնեալը-ղար թէտարիք էյլէմէքտէ տիրլեր։

Զինլիլեր թա'լիմ ու թէրպիյէ մէս'էլէսինի պէօյ-լէ պիր թէրագգիփէրվեր բուհլէ հալ էթմէքլէ պի-լա չիւպհէ, քէնտի գարշըլարընա չզգան սա'իր մէս'էլէլերի տախի հալ էյլէմէքտէ տիրլեր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԿԷՆՃԼԷՐԻՄԻԶ ՆԻՉԻՒՆ ՎԱ'ՂԸԼՂԱ ՀԱՎԷՍ ԷԹՄԷՑՕՐԼԱՐ

Պու սիս"ալ հէր վագթ իչիւն օլան պիր սիս"ալ իսէ տէ, պու կիւնլէրտէ բուհանի իչճիւլէրէ տա-հա զիյատէ էչէտտի իհթիյաճ հիսս էտիլտիյինտէն պու մէս'էլէ նիչէ ֆիքրլերի խուսուսի սուրէթտէ իչղալ էթմիչ տիր։ Կէնճլէրիմիզ թիճարէթէ, մու-'ալիմլիչէ, տօգթօրլուղա վէ սա"իրէ սէն'աթլա-րա հէր վագթ խահիշլէ հազըր իքէն, Ինճիլ խա-տէմէսի օլմազա սայքի 'ուամուամիչէթլէ հիչ պիր արզու վէ մէյլ իպրազ էթմէչօրլար։ 'Աճէպա նի"-չիւն։ Պուննուն սէպէպի միւթէնևվվի' իսէ տէ, պիզ պուրատա անլէրտէն անճագ պիր գաչընը զիքր էթմէյի իսթէրիզ։

Էվվէլա չունու տէմէյի իսթէրիզ քի, պու սէ-պէպ խըտմէթին թապի'աթընտա տեյիլ տիր, զի-րա խէլաս միւժտէսինի ի'լան էթմէք, վէ Ինճի-լի հագիգաթլարլա ատէմլերի 'ալի վէ իլահի պիր 'էօմրէ զըլաղուզլամագ, վէ չու եօլտա Ալլահ վէ Խէլասքեար իլէ իչտաչ օլմագ, հէր հանկի պիր իչ եա մէ'մուրիյէթէ գաթպէգաթ ֆա'իգ տիր. իս-միտ էտէրիզ քի Նիչէ կէնճլէրիմիզ պու կիպի պիր խըտմէթէ արզու էթմէմէք էթմէզլեր։

1. Պիզէ կէլիր քի պու պապտէ կէօրիւլէն պէ-բուտէթին պիր պէլի սէպէպի վա'ըզ վէ չօպան-արըն 'ուամուամէն ճէմա'աթլար թարաֆընտան մա-բուզ օլտուգլարը հիւրմէթսիզլիք տիր։

Նիչէ ճէմա'աթլարըմըզ պու խուսուստա պէօ-յիւք մէս"ուլիյէթ թահթընտա տըրլար. վա'ըզըզ 'ալի վէ մուգատտէս պիր խըտմէթ վէ մէ'մուրի-յէթ իքէն պու թագտիր օլունմամագտա տըր, պու սէպէպտէն իչէ վէ իչճիլերէ վաճիպ օլան ըի'այէթ վէ հիւրմէթ էտիլմէմէքտէ տիր։ Պիզտէ «Կաբէ» թէսավվուրը գալմըչ իսէ զանն էտէրսին եէրինէ փէրվասըզլըզ գօնմըչ տըր։ Քրիստոստա ճիւմէմիզ պէրատէրլեր իչ, թա'լիմի պէօյիւճիւմիւզիւ քիւ-չիւճիւմիւզիւ թանըմամագլըզ մէյտանտա կէթիրմիչ տիր, վէ քէլամ սէրպէսթլիյի իսէ Քրիստոսըն խատէմէսինէ պիլէ օլսա էն 'ատի լիսանլար իս-թի'մալընա եօլ աչմըչ տըր։

Նէ՛ չօգ տէֆ'ալար չարչըտա վէ փազարտա, խա-նէլէրտէ չօլուգ չօճուգ հուզուրընտա վա'ըզ եա չօպան ինսաֆսըզճա իսթիհզա վէ մու"ախէզէյէ մա'րուզ էտիլմիչ տիր. պու իսէ վա'ըզըն ի'թիպա-րընը ճէմա'աթ 'ինտինտէ էնտիրմէքլէ, անա տօղ-

րու իթա'աթսըզլըզ վէ հիւրմէթսիզլիք բուհու մէյտանա կէթիրմէք իւէ, անըն մէնֆա'աթլը օլմասընա սէքթէ վէրմիյ տիր։ Գանըչըմըզճա պու պապտէ էն պէօյիւք մէս"ուլիյէթ ճէմա'աթըն րէհպերի եէրինտէ տուրան էֆէնտիլէրին տիր։

2. Վա'ըզ 'ալէյհինէ չըգարըլան միւչքիլաթ.

Պունլար նէ՞ չօգ տըր, քիլիսէտ եէտի քիչի զավզա էթո՞ մի. պիր ուճու վա'ըզա տօգունմազսա զանն էտէր սին զավզա զավզա օլմազ։ Էկէր ճէմա'աթ արասընտա իքի փարթի վար իսէ վա'ըզ մէյտանա գօնմալը, մէրգում հագդը վէ հագիգաթը իլգար էտէրսէ, հագգսըզլար պիր արայա կէլմէյլի վէ անըն եէրինի փիրէլէնտիրմէլի։ Վա'ըզ ճէմա'աթըն գուլաղուզը տէյիլ տէ ֆօ՜լ՜ տըր, անըն տէտիքլէրինէ իթա'աթ օլունմալը տէյիլ տէ, օ հէր քէսին քէնֆինէ խըտմէթ էթմէլի տիր, վէ նիչան, պոռ, ճէնազէ խըտմէթ սըրալարընտա վա'ըզըն վագիթնա տիգգաթ էտիլմէզ տէ, օ վա'ըզ ճէմա'աթըն խայրը իչիւն վագիթնըն իսթի'մալընա տիգգաթ էտէրսէ, պու անա խաթա սայըլմալը վէ օ սէպէպտէն 'ալէյհինտէ իչլէմէլի։

Տիկէր հէմչիրէ քիլիսէլէրիմիզտէ ճէմա'աթ իւէ քահանանըն արասընտա օլան պաղ պէլքի լազըմ օլանտան զիյատէ գավի տիր. պիզիմքի իսէ լուզումընտան զիյատէ կէվզէք տիր, չէօյլէ քի պիր քիլիսէյէ տա'վէթ օլունան վա'ըզ եա չօպան տահա եիւքլէրինի երգմազտան պիր ախսէր եէր հագզընտա տիւչիւնմէսի վէ պիր այաղը իւզէնկիտէ կիպի իչլէմէսի նիչէ քէրրէ լազըմ կէօրիւլիւյօր։

3. Մա'աչ մէս"էլէսի։

Գանըչըմըզճա պիր թագըմ կէնճլէրիմիզի սօղուտան էն պէլլի սէպէպլէրտէն պիրի տէ պու տըր։

Պու տախի թիճարէթ վէ ախսէր սէն'աթլարտա օլարըզ կիպի պօլ փարա գազանմագ ֆուրսաթընըն օլմատըզը տէյիլ, անճագ տահա զիյատէ քէսֆի մըգտար մա'աչըն օ տա կիւլէր եիւզէ վէրիլմէտիյի տիր։

Մա'լիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր քի, սահմէլէր տօգթօրլարընա վէ խօճալարընա անլէրի մէնֆաուն էտճէնէք տէրէճէտէ վէրմէյէ հազըր իքէն, վա'ըզլարընա վէրմէք սըրասընա կէլիրսէ պունտան գաչընտըգճա գաչընմագ իսթէրլէր, Պունուն պիր սէպէպի սահմէլէրին բուհանի չէյլէրէ նիսպէթէն պիգայտ օլմալարը օլտըզը կիպի, պիր ախսէր պէլլի սէպէպի տէ Ինճիլ խաահմէլէրինին Ինճիլի վա'զ էթմէք վազիֆէլէրի տիր, թէսավվուրը տըր. կէօյա քի անլէր «Մէճճանէն ալմըշլար մէճճանէն տէ» վէրմէլիլէր։ Տիկէր թարաֆտան տա «Իչճի իւճբէթինէ լայըգ տըր.» «մէսարիֆի քէնտինտէն օլարագ քի՞մ 'ասքէրէ կիտէր» վէ դայր քէլամլարը զանն էտէրսին հիչ օգուսմազլար։

Ճէմա'աթլարըմըզըն բուհանի խըտմէթլէր Ալլահ իչիւն տիր, վէ անլէրին տէվամընը թէ"մին էթմէք քէնտիլէրին ֆարագը տէյիլ տիր տէյիւ տիւչիւնմէլէրի քիւլլիյէն հանլըշ տըր։ Ահէմլէր ճիսմանի իհթիյաճլարընը տէֆ' ու թէսվիյէ էթմէյէնէ տէրէճէ մէճագուր իսէլէր, բուհանինինքի նէ անտէն էքսիք տէյիլ զիյատէ մէճագուր տըրլար։ Գանըչըմըզճա 'Իլմ ի Իլահի մէքթէպլի թալէպէլէրի քէնտի քիսէլէրինտէն օգուլյուպ, ճէմա'աթլար տա քէնտիլէրին խայրը վէ խաթրը իչիւն լայըգ օլան մա'աչը թէ"տիյէ էտէրէք, սահագա թէսավվուրընտան քիւլլիյէն վազ կէչսէլէր էյի էտէրլէր։

Հէլէ մա'աչըն ազլըզը չէօյլէ տուրսուն, օ տա կիւլէր եիւզէ վէ վագիթընտա վէրիլսէ, 'Ա.ճայիպ տիր. ահէմլէր քէնտի իհթիյաճլարընա հիսապսըզ մէպլաղլար սարֆ էտէրլէր տէ վա'ըզըն 30–40 լիրասը կէօզլէրինէ պէօյիւք պիր մէպլաղ կէօրիւնիւբ, վէ անտէն նէ գատար կէրի ալապիլիրլէրսէ ալմագ իսթէրլէր։ Էօթէյէ ֆամիլեանըն պիր չօգ իհթիյաճը վար, վէ վա'ըզըն բէսմի պիր ատէմ օլարըզ հալտէ ֆազլա մէսարիֆի պուլունտըզընը հիչ հիսապա ալմազլար։ Նանէճէ վէ էլպիսէճէ ճէմա'աթա մօտէլ օլաճագ պիր հալտէ պուլունմասը լազըմ իտիյի, վէ ճէմա'աթը վագիթըն թէսավվուրը իւէ պէսլէմէք իչիւն էճնէպի քիթապլարա վէ զաղէթալարա միւհթաճ իտիյի զանն էտէրսին հիչ խաթրա կէլմէզ։

Փարա վագիթնտա վէրիլմէզ. վա'ըզ չօգ տէֆ'ա տիլէնճի կիպի էլ աչմալը վէ մա'աչընը թէ"տիյէյ անլէրի մէճագուր էթսին տէյիւ իհթիյաճընը պօրճ էթմիչ իտիյինի ... հիճապ իւէ իսթար էթմէլի, վէ էկէր զիյատէ սըզգըշըրըր իսէ, պէլքի տէ թա'զիր նէմէլի։ Կիւնա՜հ տըր. հէր քէս ֆամիլեաճա իհթիյաճընը տէֆ' էթմէլի տէ քիլիսէ պօրճու ասնրա կէլմէլի, պու արատա վա'ըզ տա նէ էտէրսէ էթսին։ Ֆի՛մ ումուր էտէր, քէնտինճէ օնօր թաչըյան հանկը կէնճ պունա թէնէզզիւլ էտէր։

4. Զօգլար իչիւն վա'ըզըզըն ասնու տախի տիւչիւնիւլէճէք պիր մէս"էլէ տիր.

Վա'ըզ մէ"մուրիյէթինին պիր չօգ միւչքիլաթը ալթընտա աէնէլէրճէ չալըշտըգտան ասնրա արթըգ իչտէն չէքիլէճէյի վազըթ կէլիր. վէ իչթէ տահա աազըր սըզգէթ կիւնէրի օլ վագիթ պաչլար, չիւնքի միւսթագպէլ իչիւն պիր չէյ արթըրամատըգտան մա'տա օլ պապտա արթըգ տիւչիւնէնի պիլէ գալմատը, ասնու պու գատար սէֆիլ օլապիլէն պիր խըտմէթէ հէր կէնճ գօլայ գօլայ աթըլը՞ր մը։

Յ. Պիր ալեր սեպեպ տէ 'Իմի Իլահիյաթ մէքթեպինտէ արանըմալը տըր զանն էտէրիզ, Մէզքիւր մէքթէպին Ինճիլ իչինէ օլան խըտմէթինի զիյատէսիյլէ Թագաւոր էտէրիզ։ Տիյարըմըզըն պա'զը մահալլէրինտէ պաչլամըշ օլան պու կիպի մէքթէպլէր զէվալ պուլմըշ իքէն կիւրկիա տա'իրէսինտէ օլան մէքթեպ հալա տէվամ էթմէքտէ տիր, անըն ֆէքըլթըսընըն զայրէթ վէ ճէհաէլերինէ տէյճէճիյմիզ եօզ։

Պու ճիւմլէ իլէ տէ մէքթեպ ի մէզքիւր վագթըն կէնճլէրինի ճէլպ էտէճէք պիր մէվզի'տէ տէյիլ տիր տէյիլ կէօրիւնմէքտէ տիր։ Պու պապտէ միւթէնէվվի հալլարտա վէ սըրալարտա մէքթէպլին էն էյի տօսթլարընըն անըն հէր չէյի հիսապա գօյարագ իսլահաթա միւհիմճ եէրլէրի վար տըր տէտիյինի իչինթիքը, վէ պիզիմ տէ գանըչըմըզ պու տըր, վէ պու իսլահաթ իսէ հիչ տէյիլ փրօկրամճա թէպտիլաթտան ֆէքըլթիյէ, տահա կէնճ գանըն զամմընտան վէ մէքթէպլին իւնսիւ վէ բուհանի քիւրէ ի հավասընըն տահա սըճագ օլմասընտան 'իպարէթ կէօրիւնիւյօր։

Պու մուհիմմ մէս'էլէնին հէվ սեպեպլէրի պունլար տէյիլ տիր, էսէճ իլէ տէրիզ քի պա'զը վա'զդ վէ չօպանլարընը 'էօմր վէ մէսլէքլէրի պու խըտմէթին 'ուլվիյէթինէ զիյան իրաս էթմիրմիչլէր տիր։ Անլէրին ճա'իզ օլմայան հարէքէթլէրի ճէմա'աթլար արասընտա նիչէ քէրրէ դիլ ու գալա սեպեպ օլմուչլար։ Քէզա հէր իչ վէ սէնա'աթըն տա քէնտինէ մախսուս միւչքիլաթ վէ միւզայագասը վար տըր, վէ վա'զուզդ իսէ պունա իսթիհնա տէյիլ տիր։

Պու ճիւմլէ իլէ պունլար տէմէք իսթէհիյմիզ նօգթալարը չիւրիւտմէզ, մէյտանա գօմագ իսթէհիյմիզ սեպեպլէր պէլքի էսասի օլուպ, կէնճլէրիմիզ պունլար հուզուրընտա պու իչ մէյտանընա աթըլմագտան իհթիրազ էտիյօրլար։

Պու սեպեպտէն ճէմա'աթլարըմըզա խալիսանէ թավսիյէ էթմէք իսթէրիզ քի «Րապպտա իւզէրլէրինէ մէ'մօւր օլան վէ քէնտիլէրէ նասիհաթ վէրէնլէրի թանըյըպ, անլէրէ իչլէրի իչինէ մուհապպէթ իւզրէ զիյատէսիյլէ հիւրմէթ էթսինլէր,» 1 Սէլ. Յ. 12, 13։ «Քէլամտա վէ թա'լիմտէ էմէք չէքէնլէրի իքի գաթ իքրամա լայըգ 'ատտ էյլէսինլէր» 1 Տիմ. Յ. 17։ Իւճրէթլէրինի վագթընտա էտա էթսինլէր, վէ հաթթա միւսլիմանպէյլէրի իչինէ տէ տիւչիւնիւպ լայըգ օլան խըտմէթտէ պուլունսունլար։

Հէման Բապպ Րուհու իլէ պիլճիւմլէ գալպլէրի թահրիք վէ թէչվիգ էթսին տէ ճէմ'ի ի միւչքիլաթ հալլ օլմաղլէ մէլէքիւթ Ուլլահ միւհիմճ օլտըզը իչճիլէրէ մալիք օլսուն։

ՖԻԼԻՄՈՆ

ԻՄԻՏ ՀԱՍԱՏԸ *

Ինսանի հայաթ մէյվէտար պիր ասմայա միւչապհ տիր։ Օլ ասմանըն պէտէնի չիմտի զահիրտէ տուրույօր։ Անըն քէօքլերի մազինին տէրին մէզարընտա տէֆ'ն օլունմըշ, տալլարը իսէ իլերի տօղրու սիւրիւպ կէլիյօրլար, վէ պիրազտան միւսթագպէլ սէնէլէր իչիւն զանի մէյվէլէր եէթիչտիրճէք տիրլէր։ Պու կիւն չու վասի' տիւնեա էվիմիզի իտարէ էտէն գուվվէթ կէչմիշ կիւնլէր տէյիլ, անճագ միւսթագպէլ կիւնլէր – սօլմայան իւմիտ տիր։ Զէմանը մազինին իսոիզ խարապալարընտա մախուֆ պայգուչլար էօթէր իքէն՝ պիր ազ էօթէտէ իւմիտին ճէլիլ հէյքէլլերի պինլէր վէ օնպինլերճէ ինսանլար իլէ տօլմագտա օլուր։ Պուրատա նէվճիվանլար մէսէրրէթ քէմանչէլերի չալարլար, վէ պաքիրէլէր էլլերինտէ չիչէք տէմմէթլերի թուրթարագ թէրէննիւմ էտէրլէր։ Հաթթա իսթիյարլար պուրատա կէնճ օլուրլար, Անլերին չէյնուխիսէթի գարթալընքի կիպի թէճէտտիւտ էտէր։

Պու կիւն Եհովա քէնտի միւ'մին էվլատլարընը դօրդու վէ էնտիչէ իլէ տէյիլ, անճագ իւմիտ իլէ իտարէ էտիյօր։ Շօլ իթալիայը լայէմտէ բէսասմըն չըզտըզը մա'նատար բէտմ էֆքէարըմըզը նէ՞ կիւզել իդահ էտէր։ Պիր կիւն քիւչիւք պիր չօճաֆ մախաֆ պիր ուչրում քէնարընտա տօլաչըյօր իտի։ Հայաթ վէ մէմաթ արասընտա եալընըզ պէյ ատըմ գալմըշ իտի։ Պու հէնկամտէ չօճուղուն էթրաֆընտա գանատլար չարփան մուհաֆիզ մէլէք անա աճըտը, վէ անը էսիրկէմէք իսթէտի։ Զօճուղըն եօլու իւզէրինէ պաղչէտէն հէնուզ գօփարըլմըշ պիր թագըմ գըրմըզը էլմալար եուվարլատը. չօճուղ էլմալարըն արդասընտան գօչտու, վէ մէվթ մէլէյի ուչտու կիթտի։ Օլ իլահի լաթիֆ իտարէյի իդահ էթմէք իչիւն 'աճէպա պունտան տահա կիւզել պիր միսալ պուլապիլի'րմիյիզ։ 'Էօմրիւն ինսաֆսըզ թէճրիպէլլերի պարան միսիլու էնտիքլէրինտէ, գուվվէթլի էլլեր կէվչէյիպ նըհալար արտը աղաճլարը ալընտա օթուրտուգլարընտա, ա՜հ իչթէ օլ զէման օլ Զաթը զուլ ճէլալ թէպէսսիւմ էտէր։ Պէլի, օլ զէման իւմիտ մէլէքլերի կէլիրլեր, վէ գարանլըգ սէմավաթմըզ իւզերինտէ նուրանի եըլտըզլար ասարլար։ Մէվսիմ պահար օլուր, վէ չայըր գուչլարը քէնտի չիրին նաղմէլերինի թէրէննիւմ էտէրլէր։

'Ասրը հազըրըն մէտէնիյէթ վէ թէրագգըսընըն

*Վեր. Նիուըլ Տուայթ Հիլիսին պիր նուրթգունտան իգթիպաս էտիլմիչ տիր։ Եուսուֆ

հայաթպախչ ըրմաղը իւմիտ գայալարը արասըն-
տան ֆէյզան էտիպ կէլիյօր։ Պու կիւն կիւզել վէ
ֆա՛իտէլի 'ատտ էթտիյիմիզ նէֆանէլէր պիր զէման
իւմիտլեր վէ թէսավվուրլար իտիլեր։ Վասի՛ հէյ-
քէլլեր, մէյվէտար պաղչէլեր, ֆիւնունը զարիֆէ
տա՛իրէսինտէ իսթի՛մալ օլունան պին պիր ալէթ-
լեր, թրէյնլեր վէ թէլէֆօնլար պիր զէման իւմիտ-
լեր վէ թէսավվուրլար իքէն, չիմտի պիրեր էմր ի
վագը՛ հէյ՛էթինի ալտըլար։ Ճէյմըս Ուաթ քէնտի
ֆիքրինտէ ուչուշմագտա օլան իւմիտէ պիր տէմիր
էլպիսէ կիյտիրտի, վէ մէսաֆէ քէնտի գուվվէթի-
նի զայ՛ էյլէտի։ Հաֆթալարտան պէրու Աթլան-
թիգ Օգիանոսընըն սահիլլերինտէ եիւզմէքտէ օ-
լան պիր պէօյիւք աղաճ փարչասը ճէնովալընըն
կէօզլէրինէ իլիչտիյինտէ, ա՜հ օ զէման իւմիտլեր
գանատ պաղլատը, վէ չու նէչին Տիւնեա պիզիմ
իչիւն միւնքէչիֆ օլտու։ Էտիսըն պէչնինտէ ու-
չուշմագտա օլան պիհիսապ թէսավվուրլարա պի-
րի պիրի արգասը սըրա մատտի էլպիսէլէր կիյ-
տիրտի։ Վէ պիզ պու կիւն մէճճանէչն պու լայէ-
մուէթ մուճիտին էմէքլէրինէ տախիլ օլտուգ։

Իւմիտ կէօյէրճինլերի պինուր վէ պարիտ մա-
ղարալար տէրուննինտէ պիլէ գանատ չարփըպ ու-
չուշուրլար։ Պու կիւն միլիօնլարճա 'ամէլլէր,
սըրֆ եէվմի թէ՛այնիչլէրինի էլտէ էյլէմէք իչիւն
գարանլըգ վէ նէմնաք մաղարալարտա ալն թէր-
լերի տէօքիյօրլար։ Վէ լաքին Ալլահ քէնտի իւ-
միտ էլչիլէրինի պու մուզլիմ մաղարալարա տա
կէօնտէրիյօր, վէ անլէր քէնտի մէնտիլլէրիյլէ պու
սէֆիլ իչճիլերին ալն թէրլերինի սիլիյօրլար։ Օլ
զէման եօրուլմըշ վէ թագաթտան տիւշմիւշ օլան
իչճինին կէօզլերի էօնիւնէ մէյվէտար ասմալար իլէ
գափլանմըշ քիւչիւճէք պիր գուլիպէ րեամ օլուս-
նույօր։ Պու գուլիպէնին գափուսընտա մէլէք սի-
մալը պիր վալիտէ տուրույօր, իչէրիտէ իսէ մինի
մինի եավրուալար թէրէննիւմ էտիյօրլար։ Ա՜հ ար-
թըզ իչճի քէնտի եօրղունլուղընը ունութտու։
Դարարմըշ կէօզլերինէ նուր կէլտի։ Էօլմէքտէ օ-
լան գալպի տիրիլտի։ Պիլմէզսին պու թէպտիլաթ
նէ՛րէտէն օլտու։ Պաղ, եօրղուն իչճի նէ՛ տէյօր։
«Պէնիմ չօճուգլարըմ փէտէրլերի կիպի օլմայա-
ճաղլար։ Պէնիմ պու կիւնքի չէքտիյիմ չու աղըր
զահմէթ քէնտի մէնճա՛աթըմ իչիւն տէյիլ, անճագ
մուհապպէթին խաթըր իչիւն տիր։ Պու կիւն
պուրատա տէօքտիւյիւմ ալն թէրլերիմ պէնիմ մու-
հապպէթիմին լամպասընըն խօշ րա՛հալը եաղը
տըր։ Ագշամ օլուր տա սէլամէթ իլէ էվիմէ տէօ-
նէր իսէմ մուգատտէս ֆամիլեա մէզպահը իւզէ-
րինտէ պու լամպամը թէնվիր էտէճէյիմ։»

Մու՛ալիմլէր վէ վալիտէյն իչիւն տախի իւմիտ
հասատլարը վար տըր։ Նիչէ քէրրէ անլէր «էմէք-
լերիմիզ զա՛յ օլույօր,» տէյէրէք էնտիչէ էտէրլեր։
Անլէր մա՛նէվի թօխտումլարընը նիլ ըրմաղը տա-
հիլլերինտէ տէյիլ տէ օգհանօսուն օրթասընտա է-
քիյօրլար տէյիս տիւչիւնիւրլէր վէ պի հուզուր օ-
լուրլար։ Փազար կիւնիւնտէ մա՛նէվի թօխտումլա-
րը էքէրլէր։ Փազար էրթէսի կիւնիւ մահտուլ
պէքլէրլէր։ Վէ էկէր մահտուլ գալտըրամազլար
իսէ, չօճուգլարը գամչըլամազա պալչըրլար։ Ու-
նուտուրլար քի Ծուլիս այընտա էքչի օլան էլմա-
լար Օգոստոստա թաթիլ օլաճագ տըրլար։ Նիչէ
քէրրէ պու կիւնիւն էն ֆա՛իտէսիզ չօճուգլարը
գարընըն էն ֆազիլ կէնճլերի օլուրլար։ Իմտի վա-
լիտէլէրէ վէ մու՛ալիմլերէ իւմիտսիզ օլմագ հա-
գըչմազ։ Անլէր իւէրի կիթմէլի տիրլեր։

Վէ լաքին էսէֆ իւէ տէրիզ քի պու իւմիտ
մէլէքլերինին տիւշմէնլերի տախի վար տըր։ Ան-
լերտէն պիրիսի կէչմիչ կիւնլերիմիզ տիր։ Ինչքաար
օլունմազ պիր հագիգաթ տըր քի տիւնքի կիւն-
լերիմիզ կիւնահ վէ 'իսեան իւէ եիւքլէնմիչ օլարագ
էպէտիյիչ կիթտիւլեր։ 'Էօմրիւն մուհարէպէ մէյ-
տանընտա միւհիւիք եարալար ալտըգ, նիչէ քէրրէ
մէվթ մէլէչինին կէօկէսի իւզերիմիզէ տիւշտիւ։
Տիւշմէնլերին քէսքին իֆթիրա գըլըճլարը պիզտէ
ճան պարագմատըլար։ Ճէսէտլերիմիզ սարսըլտը,
վէ գալպլերիմիզ պայըլտը։ Վէ լաքին պունլար
հագգընտա կէճէ կիւնտիւզ ֆիղան էտիպ անլերի
ունութմամագ տօղրո՞ մը տըր։ Իւմիտ էվլատ-
լարընտա պու եագըշը՞ր մը։ Անլերի ունութտագ
պիզիմ իչիւն տահա խայրլը օլմա՞զ մը։ Ալլահ սէ-
նին կիւնահընը պիր քէրրէ ա՛ֆվ էյլէտիքտէն սօն-
րա պրագ անը, գօյ վէր կիթտին։ Ալլահրն 'աֆվ
էթտիյինի սէնին թէղէքքիւր էթմէքլիյին, վէ
Անըն տէրեանըն տէրինլիքլերինէ աթտըղընը սէնին
օրատան չըգարմազլըղըն տահա եագըշմագ։ Սէն
հէի կիւնահլարընը պիր չզգըն էթ, վէ անը տեր-
եա ի նիսեանա աթ վէ իւէրի տօղրու սէյիրթ։
Պրագ մազի քէնտի էօլիւլերինի տէֆն էյլէսին։
Սէնին 'էօմրիւն մազիտէ տէյիլ, անճագ միւսթագ-
պէլտէ տիր։ Սէն իւմիտ իւէ խէլաս պուլտուն։

Էօյլէ իսէ իւէրիյէ տօղրու պագարագ տա՛իմ
իւլ էվգաթ իւմիտ էտէլիմ։ Հէր նէվ' գօրգու վէ
էնտիչէյի հայաթըմըզտան թէպ'իտ էյլէյէլիմ։ 'Էօմ-
րիւմիւզիւն պէօյիւք թէճրիպէլերի վէ մէա՛էլէլե-
րի պիզի ճէսարէթտէն տիւշիւրմէսինլեր։ Էտէճէ-
յիմիզ եէկեանէ չէյ մէա՛էլէլերի հալ էթմէք տէյիլ,
անճագ անլերի գապուլ էթմէք տիր։ Պիր չիչէյի
հալ էթմէյէ գալզըշան անը գա՛յ էտէր։ Վէ պիր

էլմասըն նէ օլորղընը անլամագ իչիւն անը փա-
րէլէչէն հէմ էլմաստան օլուր հէմ տէ մա'լիւմաթ-
տան։ Կէլինիզ, 'էօմրիւմիւզտէ հալ էտէմէտիչի-
միզ միւչքիլ մէա'ելէլեր օլուր իսէ անլերի պուլուէթ-
լարտան էօթէյէ պրագալըմ։ Պիզ տուրմայարագ
մանէվ'լի թօխուսմլարը էքելիմ, վարսընլար տէմէթ-
լերի մէլէքլեր սայսընլար։ Շիմտի աղլայարագ է-
քիյօր իսէք տէ, զէման կէլէճէք տիր քի անտէ
տէմէթլերիմիզի կէթիրէրէք մէսէրրէթ իլէ տէօնէ-
ճէյիզ։ Օլ զէման չիմտի չու տիքէնլի տիւնեատա
պիզի միւզթարիպ գրլան թէճրիպլէլեր իւզերինէ
կիւլերէք պագաճաղըզ։ Րուսիատա մէվճուտ օլան
չօլ ուլու քիլիսէյի տա"իմա խաթրըմըզտա սագ-
լայալըմ։ Եօլճուլար պիզէ րիվայէթ էտիյօրլար քի
օլ վասի' քիլիսէնին գուպպէսի ալթընտա վուգու'
պուլան ինսանի չամաթալար վէ վէլվելելեր քիլի-
սէնին գուպպէսինտէ պուլունան ինսանլարա խօչ
պիր մուսիգա սէտասը կիպի կէլիյօր։ Պի'այնիհի
չիմտի տէ չու մավի գուպպէնին ալթընտա պիզէ
չամաթալար վէ վէլվելելեր կիպի կէօրիւնէն թէճ-
րիպլեր եօգարըքի 'ալէմ իչիւն պիրեր ճէլիլ մա-
գամլար օլաճաղլար, վէ պիզ էպէտիլիքտէ անլէ-
րի թէրէննիւմ էթմէքտէ օլաճաղըզ։

ՄԷՐԶԻՖՈՒՆՏԱՆ ՄԷՋԹՈՒՊ

Բապպտա սէվկիւլիւ պիրատերլեր.

'Ատէթ իւզրէ պու սէնէ տախի սէնէվի բափօ-
րըմըզը քիլիսելերէ վէ Բապպըն իչինի սէվճնլերէ
թագտիմ էտէրիզ։ Խազնէտարըն բափօրընտան
կէօրիւլտիւյիւ կիպի, էլտէ օլան իչլերէ տէվամա
չալըշմագ։ Ազապաղը, Իսկիւլի վէ ճիվարը Գափու
Գայա, Զիլէ վէ Մէրզիֆունըն Զայ մահալլէ նամ
ճիհէթինտէքի մէքթէպ իչլերինէ տէվամ էտիլտի,
Ազապաղը իչի թէքմիլէն գօմիսիօնըմըզ իւլէ օլ գա-
րիյէ էհալիսինին մու'ավէնէթի վասըթասըյլա տէ-
վամ էթմէքտէ տիր։ Զիլէ ճէմա'աթը հիճրէթ վէ
սա"իր սէպէպլերուէ չօգ զա'իֆլէնմիչ օլորղընտան,
պիրատերլեր եզհէր ճիհէթ խահիշքեար իսէլեր տէ,
խարիճտէն մու'ավէնէթ օլմագսըզըն մինպէր վէ
մէքթէպլերինի տէվամ էտէմէզ հալտէ տիրլեր,
Իսկիւլի վէ ճիվարընտաքի իշ միսիօներ էֆէնտիլեր
իւլէ Հէրէք, Ազապաղը վէ Իսկիւլի ճէմա'աթլարընըն
վէ գօմիսիօնըմըզըն մու'ավէնէթիյլէ տէվամ էթ-
մէքտէ տիր։ Զայ մահալլէտէքի մէքթէպ մասրաֆը
միսիօներ էֆ·լեր իւլէ գօմիսիօնըմըզ թարաֆընտան
թէսվիյէ էտիլմէքտէ տիր։ Պու մէքթէպ սայէսինտէ
80 գաատար ֆուգարա վէ պիքէս սիւպեան սօգագ-
լարըն մուգիրր թէ"սիրաթընտան ազատ օլուպ,
թա'լիմ ու թէրպիյէ ալմագտա, վէ սաֆի դալպլէ-
րինէ պէչարէթին թօխուսմը զէր' էտիլմէքտէ տիր։

Հէր նէ սէպէպ մէպնի իսէ պու սէնէ խարիճ-
տէն նիսպէթէն փէք ազ մու'ավէնէթ կէլտի, իս-
միտ էտէրիզ քի պու հալ րուհանի իչէ տօղրու
վազիֆէսիզլիք նէթիճէսի տէյիլ տիր։ Հէր ճէմա'ա-
թըն քէնտինէ մախսուս կէօնակէօն էսպապը օլա-
պիլիր, լաքին հէր հալտէ թէպչիր ի պէչարէթ նա-
մընա տիյարըմըզտա պաչլանմըշ իչլերի տէվամ էթ-
մէք լազըմ վէ էհէմմ տիր։ Պէչարէթին ճիւմլէ
տօսթլարը պու խուսուստա էլտէն կէլէն մու'ավէ-
նէթի տիրիզ էթմէմէլի տիրլեր։ Էկեր թէպչիր ի
պէչարէթէ իհթիյաճ վար իսէ, թամմ վագըթ չիմ-
տի տիր։ Զէհիրլի թօխուսմլար զէր' էտիլմէքտէ,
կէնճ գալպլէր կիւնահ տէսիսելերինտէն թուէթուլ-
մագտա, էօլիւմսիզ ճանլար զաֆլէթ ույգուսընը-
տա ույումագտա տըր։ Ինճիլին նուրու իլէ միւ-
նէվվէր օլան ճիւմլէ միւ"մին վէ միւ"մինէլերին պու
սըրատա կէօրէճէք իչլերի եօգ մը։ Միսիօներլեր
քիլիսելերէ օլան մու'ավէնէթլերի սէնէ պէ սէնէ
էքսիլթմէքտէ վէ զա'իֆ ճէմա'աթլար քէնտի քէն-
տինի իտարէ էտէմէզ պիր հալտէ պուլունմագ-
տա տըրլար։ Տիյարըմըզտաքի գուվվէթլի քիլիսէ
վէ ճէմա'աթլար վազիֆէչինալըզ իլէ ույանըպ, ի-
չի տէր'էօհտէ էթմէզլեր իսէ, սէնելերճէ սարֆ է-
տիլէն էմէք վէ զահմէթ պօչա չըգմագ թէհլիքէ-
սի վար տըր։

Շու սէվկիւլիւ վաթանըմըզտա պիր տէվր ի ճէ-
տիտ պաչլատը. հէր թարաֆտա ճիտտի վաթան-
փէրվէրլեր տիյար վէ էհալինին էմր ի իսլահընա
չալըշմագտա տըրլար։ Պու պագտէ ճէմա'աթլարը-
մըզըն տախի կէօրէճէք պիր իչի, թէպչիր էտէճէք
պիր պէչարէթի եօգ մը։ Ճիտտի իսլահաթ Քելամ
Ուլլահ մուճէպինճէ թէճտիտ ի գալպ իլէ տէյի'լ մի։
Եէնի տօղուշ թա'լիմաթը խուսուսընտա 'աճէպա
իմանըմըզ զա'իֆլէնմէքտէ՞ մի տիր։

Մինպէրլերիմիզի գուվվէթլէնտիրելիմ, մէք-
թէպլերէ էհէմմիյէթ վերիպ, թէպչիր ի պէչարէթտէ
զայրէթ վէ խահիշ իլէ իլերի կիտելիմ։ Պունլարը
քիմ եափաճագ, պիզ զա'իֆլեր վէ ֆագիր ճէմա-
'աթլար քէնտի քէնտինի իտարէ էտէմէյէն ճէմա-
'աթլա՞ր մը։ Էվվէթ, իսթեր իսէք եափապիլիրիզ։
Սա"իր խուսուսաթտա իպրազ էտիլէն զայրէթ, սա-
խավէթ, մուհապպէթ, րուհանիյէթտէ տախի կէօս-
թէրիլսե չօգ չեյլեր օլապիլիր։

Ալլահըն քելամը 'ազիմ վա'ալար իլէ տօղու տըր։
Քիլիսէնին ամիր վէ Ինճիլաքարը «Տիւնեանըն նի-
հայէթինէ տէկին պէն տա'իմ իւլ էվգաթ սիզին ի-

լէ պէրապէր իմ» տէյիւ պուլուրմուշ տըր։ վէ օ վա՛տընտա էմին տիր։ Պիզ ինանըրըզ քի թէպշիր ի պէշարէթ անըն իչի տիր, անըն իլէ պաշլայան վէ տէվամ էտէն իշ զէվալ պուլմազ։ Հէր կէօնէ միւշքիլաթ վէ միւմանա՛աթա բաղմէն, զալէպէ չալար վէ չալաճագ տըր, անճագ օլ ֆիւթուհաթ վէ զալէպէնին ալէթլէրի քի՛մ օլաճագ տըր։ Էկէր պիզ եէտիմիզէ մուհավվէլ էմանէթէ, եա՛նի պէշարէթ իչինէ էմին օլուպ, սատըգ քէթխիւտալար կիպի չալըշըր իսէք, Բապպէն պէրէքէթ վէ աֆէրինինէ նա՛իլ օլուրըզ։ պու տա պիզիմ իմթիյազ վէ չէրէֆիմիզ տիր։ Լաքին մալիք օլտուղըմըզ նուր, իմթիյազ վէ մա՛ւիւմաթա գարշը կէվչէքլիք վէ վազիֆէսիզլիք էմարէթլերի կէօսթէրիր իսէք, վէ եա սա՛յ ու զայրէթտէ գուսուր էտէր իսէք, տիգգաթ էտէլիմ, օլմայա քի էլտէքի ֆուրսաթը զայպ էտիպ Բապպ իլէ իչտաչ օլմազլըգ չէրէֆինտէն մահրում օլալըմ։

Իսրայէլ գավմընըն թարիխինէ պագընըզ։ Բապպ օլ գավմը թա՛իֆէլէրէ նուր վէ իւմմէթլէրէ մու՛ալլիմ թա՛էին վէ կէօնակէօն իմթիյազաթ վէ պէրէքէթ իլէ զիյարէթ էթմիչ իքէն, իֆրա ի վազիֆէտէ գուսուր էտէրէք իմթիյազաթը սու՛ ի իսթի՛մալ էթտիքլէրինտէ, Բապպտան րէտտ օլունտըլար, Բապպ եէնի պիր Իսրայէլի տա՛վէթ էյլէտի, թա՛իֆէլէր խասս գավմըն եէրինի թուվթըլար։ Շիմէ տի Բապպ քէնտի քիւխէսինէ խիթաբ էտիյօր, Մէլէքիւթ Ուլլահըն իչինէ, պէշարէթին վա՛զընա տա՛վէթ էտիյօր, էլ էլէ վէրիպ զալգմագ սըրրասը տըր։ «Զա՛իֆ էլլէրի գուվվէթլէնտիրինիզ վէ տիթրէյէն տիզլէրէ թագաթ վէրինիզ» քէլամը ճիւմլէսիզ խիթաբ օլույօր։ Վա՛ըզ, միւպէյյիր, մու՛ալլիմ վէ ճէմա՛աթլարըմըզ, ճինումլէ միւ՛մին վէ միւ՛մինէլէր էլ էլէ վէրիպ, պիրիքտէ չալըշմագլըզմըզըն սըրրասը տըր։

Էկէր պու տա՛վէթէ իճապէթ էթմէզ իսէք, Բապպէն քէլամը, վա՛ղտատան մա՛տա թէհտիտլէրի տախի հավի տիր։ Բապպ եէնովա պէօյլէ պույուրուր. «Իչթէ կիւնլէր կէլիր քի պէն տիյարա գըթլըգ, էքմէք վէ սու գըթլըզը տէյիլ, անճագ Բապպէն քէլամընը իչիթմէք գըթլըզընը կէօնտէրէճէյիմ» (Ամովս 8. 11)։ Տիյարըմըզտա եագընն վագըթլարա գատար ֆէլամ Ուլլահըն գըթլըզը վար իտի։ համա օլսուն ֆ. Մուգատտէս վէ Մխսիօնէր չիրքէթլերի սայէսինտէ անլատըղըմըզ լիսանլարտա ֆէլամ Ուլլահ օգունուպ վա՛զ օլունույօր, անըն լեզգէթինի վէ գըյմէթինի անլամըլ օլանլար էզհէր ճիհէթ զայրէթ կէօսթէրմէլի տիրլեր, օլմայա քի օլ գըթլըգ թէքրար կելէ։

Բափօրթտան կէօրիւլտիւյունէ կէօրէ, պու սէնէ պօրճ ալթընտա իզ, էկէր իմտատ պէքլէտիյիմիզ ճէմա՛աթ վէ քիլիսէլէր էլիմիզտէն թուվթամազլար իսէ, պիզ եալընըզ հալտէ պու իչէ տէվամ էտէմէյճէյիզ։ Շու զա՛իֆ ճէմա՛աթլարըն մինպէր վէ մէքթէպ իչլերինի գափտատալը՛մ մը, վէ նէ՛բէտէն պաշլայալը՛մ։ Եօգ, պիրտատերլէր, պիզ կէրի տէյիլ, իլէրի կիթմէք էմէլինտէ իզ։ Բապպէն իչի իչիւն պէօյլէ չէյլեր թէսավվուր էթմէք իսթէրիզ, վէ անըն ճիւմլէ 'ազիմ վէ 'աճիպ վա՛տլարընըն իթմամը իչիւն տու՛ա էտէնլէրտէն իզ, «Զատըրընըն մահալինի կէնիչէթ, մէսքէնլէրինին փերտէլերի այըլսըն, էսիրկէմէ, իփլէրինի ուզաթ վէ գազըգլարընը միւհքէմ գըլ, զիրա սաղա վէ սօլա եայըլաճագսըն։ վէ նէպլին իւմմէթլէրի միրաս ալաճագ. վէ խաբաչ օլմուշ չէհիրլերի մա՛մուր էյլէյճէք տիր» (Ես. 54. 2, 3)։

Պու մէքթուպըմըզը ալտըղընըզտա բէճա էտէրիզ իլէ ֆուրսաթ իլէ մու՛ավէնէթինիզի կէօնտէրինիզ, եախօտ չու 1910 աէնէսի իչիւն մու՛ավէնէթ էտէպիլէճէյինիզի վէ նէ գատար էտէպիլէճէյինիզի պիլտիրինիզ քի, պիզ տէ իճապընա կէօրէ իչլերիմիզի թէրթիպ էտէլիմ։

Թէպշիր ի պէշարէթ գոմիսիօնը թարաֆընտան

ՐԷ՛իս ՓԵաթիպ

ՓՍԷՆԻՏԻՍ Մ. Զ. ՏԱՅՈՒՐԵԱՆ

ՄԷՐՁԻՖՈՒՆ ՍՓԱՍԻՕՆԸ ԹԷՊՇԻՐ Ի ՊԷՇԱՐԷԹ ԳՕՄԻՍԻՍՆԵՐՆ ՀԻՍԱՊԸ ՏԸՐ

1909 Փեար. 27աէն 1910 Մարտ 8է գատար

Լ. Օ. 102½ հէ՝՝պը էլէ

Վարիտաթ		Ղրչ.
Մէրզիֆուն ճէմ՛իյէթի վա՛տլարընտան (152½, 1910 մախսուս օլարագ)		2,648 —
Սայ պաչը թապագլարընտան		935 —
Խարիճի ճէմա՛աթլարտան		
Ամասիա	205	
Սամսուն	190	
Պէյսլան	153.75	
Տէրէ քէօյ	150.25	
Գափու գայա	85	
Զիլէ	51.25	
Մէճիա էօզի	50	886.25
Ապչէ ֆարգընտան		7.75
	Եէքիւն	3,376 —

Մէսարիֆ	Ղրչ.
կէչէն սէնէ հիսապլարտան պօրճ	117.87½
Միւպէչչիր Պատ. Ե. Անասթասիատիս	890.25
Ազապաղը քիւիսէ վէ մէքթէպլինէ	903.50
Զիւէ քիւիսէսինէ	614.37½
Գափու գայա մէքթէպլինէ	358.75
Զայ մահալլէ մէքթէպլինէ	924.50
Բափօրթ, փօսթա վէ տէֆթէր	51.25
Ճէմ'ան	3,860.50
Սանտըղտա մէվճուտ	15.50
Եէքիւն	3,876.—

Մէվճուտ պօրճ (1910 Մարտ 1է գատար)	
Զիւէ քիւիսէսինէ	Ղրչ. 103.12½
Ազապաղը ճէմ'իյէթինէ	538.12½
Իսքիւի միւպէչչիրինէ	442.25
Զայ մահալլէ մէքթէպլինէ	461.24
	1,544.75

ՆԻՒՐՓԷՏ ԳԱՐԻՑԷՍԻ

Նիւրփէտ գարիյէսի կիւիկիանըն ճէպէլ Տօրօս վաոիլէրինտէ, Ատանա վիլայէթինտէ, Սիս սանճաղընտա Գարս գազասընա թապի', Հալէպ վիլայէթինին, էնտէրուն գազասընա հէմ հուտուտ օլան նօգթատա վագը' տըր։

Պու գարիյէ սաթհ'ը տէրեատան անճագ 4-500 գատէմ եիւքսէք օլարագ, տէրէճէ ի հէրարէթի դըչ վագթընտա ինճիմատ նօգթասընա կիւճպէլա թէսատիւֆ էյլէր, հազըն իսէ 40° Ս. օլապիլիր։ Սույու պօլ հավասը րիւզկեարը չօգ տըր։ Դըչ վագթընտա նատիրէն կէօրիւլիւր, եա տա հիչ կէլմէզ, ֆէչիչ սույու նամ չայըն քէնարընտա տըր։

Պու գարիյէնին իսմի Նիւրփէտ եախօտ 'Օսմանլըճա Նիւրֆէտ հազըլըր իսէ տէ, ֆէչիչ սույունըն չարդի ճիհէթինտէ պիր գալ'ա պուլունտըղընտան, վէ պուրասընտա տա վագթըյլէ էրմէնիլէր թէմէքքիւն էթտիյինտէն, պէլքի «Նորքերդ» (եէնի գալ'ա) քէլիմէսինտէն կէլմիչ տիր։

Թարիխ ի թէ'սիսի Նամա'լիւմ իսէ տէ, տէրուն ի գարիյէտ պուլունան տէյիրմէնլէրտէն, վէ գատիմ վիրանէ էսէրլէրինտէն էփէյի էսքի օլմասը իհթիմալ կէօրիւնիւյօր։ Շիմտիքի սէքէնէսի Թիւրք վէ էրմէնի օլարագ 60 խանէյի հավի տիր. 25ի Թիւք 6 խանէսի ինճիլի պագիսի Լուս. օլմագ իւզրէ, 35ի Հրիսթիյան տըր։

'Ոմմում էհալի չիֆթճիլիք իլէ մէչղուլ օլուր, անճագ Հրիսթիյանլարտա պիր գաչ տէմիրճի, չուլհա, քէօչկէր վէ տէյիրմէնճի տախի վար տըր։ Իսլամլար 'ագարէթլէրինտէն կէչէն իրատ իլէ օրթա պիր հալտէ կէչինիրլէր։ Պաղ պաղչէ տէտիյին պուրտա պուլունմազ, պինա'էն 'ալէյհ Մար'աչըն վէ եէնիճէ գալ'ա պաղլարընըն չիրասը պու տաղլարըն սէքէնէսի իչիւն տիր։ Եինէ տէ փէք չօգ զարուրէթ չէքէն ֆագիրլերի պուլունմազ։ Էհալի պա'զը միւսթէհնա իլէ փէք ճահիլ վէ զապտա քիմսէյէր տիրլեր։ Հալ ու վագթը եէրինտէ օլանլար պիլէ փէք տուն վէ ալչագ խանէյէրտէ սաքին օլուրլար. էկէր փէք ալըշգան օլմասա իտիլէր պու խանէյէրտէ եաչամասը ինսան իչիւն գապիլ տէյիլ իտի։

Պուրտա սէնէյէրտէն պէրու նէ Միւսլիմանլար նէ տէ Հրիսթիյանլար արասընտա պիր 'իպատէթխանէ եախօտ պիր րուհանի մէ'մուր պուլունմազ իմիչ, անճագ Միւսլիմանլար իչինտէ Ա-եոպէէրէն 1909 նօմ 27տէ զիքր օլունան գահրէման Մահմուտ էֆ. հօճա հէմ պուրանըն հէմ ճիվար գարիյէլէրինին սէքէնէսինի նէսա'իհ ի ֆազըլանէսի իլէ իտարէ էտէր իմիչ։ Հրիսթիյանլարտա իսէ Ցակոբ աղա Տէմիրճիեանըն (Բողոքական տըր,) զայրէթ վէ ֆէտաքեարլըզը իլէ հէր սէնէ պիր խօճա կէթիրիլիր, վէ վագթը միւսա'իտ օլան չօճուգլար պիր փարչա օգուրլար, վէ կիրակի կիւնլերի Ալլահ'ըն քէլամընտան պիր ազ զըտա ալըրլար։ Վագթըյլէ միւթէվէֆֆա Մր. Մօնթկըմըրէ պիր տէֆ'ա պուրայը զիյարէթ էտէրէք, Փրօթէսթանլար իչիւն պիր քիւիսէ ինչա էթմէք իւզրէ պիր մըգտար եէր սաթուն ալմըշ իմիչ, օ տախի ինչա օլունմայարագ էօյլէ գալմըշ վէ չիմտի Միւսլիմանլար օրասընը զապթ էյլէմէք գաստընտա պուլունըյօրլար։ Պունտան մա'տա պիր տէֆ'ա Մար'աչ Տիվանլը Ինճիլի քիւիսէսինին չօպանը Վեր. Կարապէտ Ցարութիւնեան չէմմաս հաճի Փարթամ Սէֆէրեան իլէ պիրլիքտէ պուրասընը զիյարէթ էյլէմիչ օլուշ պիր գաչ քիմսէյէ քիւիսէյէ գապուլ էյլէմիչ տիր։ Սէնէտէ պիր տէֆ'ա տա Շիվիլկի Տէրտէրի պուրայը զիյարէթ էտէրէք վաֆթիզ վէ պատարագ իֆրա էտէր, պունտան մա'տա նէ պօրտ, նէ սթասիօն, նէ միացեալտան եախօտ պաչգա պիր միւ"էսսէսէտէն նէ եարտըմ նէ բէսմի պիր ատէմ կէլմէմիչ տիր։

Կէչէն սէնէ մէզքիւր Ցակոբ աղա Մար'աչտան 'աճիզլէրինի տա'վէթ էտէրէք, մա'աչըմըզը թէ'մին էյլէտի. պու սըրատա Լուսաւորչականլար Վեհ. Կաթողիկոս հազրէթլէրինէ միւրաճա'աթ էթտիլեր, միւշարիլէյհ տախի -'ան ասըլ Հաճինլի Մար-

տիրոս էֆ. Քիւփէլեանը վարժապետ մագամընտա իրսալ էյլէտի։ Պուննա պագարագ Միւալիմանլար տախի 'Օմար խօճա իսմինտէ պիր խօճա Թուրթուլար։ Պէօյլէճէ պու քէօյտէ իւչ մէքթէպ քիւչատ օլունտը։ Մէզքիւր Մարտիրոս էֆ. ղայրէթլի պիր զաթ օլարագ ուզուն սէնէլէրտէն պէրու խարապէ օլան Լուս. քիլիսէյի թա'միր էթմէք Թէչէպպիւսիւնտէ պուլունարագ Փրօ. վէ Լուս. ճիւմէլմիզ ղայրէթ իլէ պու իչի պաշա չըգարմադա ճէհա էյլէտիք վէ մուվաֆֆագ օլարագ Թէքմիլ էյլէտիք։ Մէսէրրէթ իլէ իքի ճէմա'աթ պիւա Թէֆրիդ Թէճէմմիւ' էտէրէք վա'զ վէ նասիհաթլարըմըզը, տու'ա վէ 'իպատէթլէրիմիզի իքի այ գատար Բապպա Թադրիմ էյլէտիք իսէ տէ, հայֆա՛ քի կէչէն սէնէ Զաթիկ կէչէր կէչմէզ հէփ մէսէրրէթիմիզ հիւզնէ, Թէպէսսիւմլէրիմիզ կէօզ եաչլարընա, վէ Թէրէննիւմլէրիմիզ ֆիղանա Թէպթիլ օլտու. իղթիչաշ զուհուր էյլէտի, էէնի քիլիսէմիզ 20 խանէլէրիմիզ իլէ պէրապէր քիւլէ Թահվիլ օլունտը։ Համա օլսուն քի Մահմուտ էֆ. Նուրի աղա, վէ Գարստա Մէնզիլէթ զատէ Վէյլի էֆէնտիլէրին սա'յ ու հիմմէթիյլէ ճանլարըմըզա պիր զիյան կէլմէտի։

ՓԱՆՈՍ ՏՈՒՐՆԱԵԱՆ

ԹՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—·—

Մէ'ոսանըն 59ընճը իճրիմա'ը. Պու մէճլիստէ Մէմալիք ի 'Օսմանիյէտէ ֆապրիգալար Թէ"սիսի վէ հիւքիւմէթճէ տէ մի"էսիս վէ միւթէչէպպիսլէրէ գօլայլըգ կէօսթէրիլմէսի հագգընտա Սէտարէթին դանուն լայիհասը Նաֆի'ա էնճիւմէնինէ, Վան կէօլիւնտէ վափօր իչլէթմէ իմթիյազը վէրիլմիյէրէք, հիւքիւմէթ հիսապընա 2 վափօր իչլէտիլմէսինէ տա'իր Թադրիր Նաֆի'ա էնճիւմէնինէ, Տիյարպէքիրտէ պիր զըրա'աթ մէքթէպի Թէ"սիսի հագգընտաքի Թադրիր Օրման, Մէ'ատին վէ Զըրա'աթ նազարէթինէ, Ֆապրիգալար 'ամէլէսի հագգընտաքի զուլմ ու Թէ'ատիյաթա պիր նէթիճէ վէրիլմէսինէ տա'իր վէրիլէն Թադրիր լայիհա էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունտու։ — Ամէրիգայա կիտէն 'Օսմանլը Միւալիմանլարըն պիրտէն զիյատէ գարը ալմալարը սէպէպ կէօսթէրիլէրէք կէրի կէօնտէրիլմէլէրինէ վէ պունըն իչիւն Ուաչինկթըն 'Օսմանլը սէֆարէթինճէ նէ մու'ամէլէ էտիլտիյինէ տա'իր սիւ"ալ Թէքլիֆի պիր չօգ միւնագաչաթը մուճիպ օլարագ, նէթիճէտէ Թադրիրին Ռարիճիյէ նազարէթինէ Թէպլիղինէ գարար վէրիլտի։ —Տէրսիմ սանճաղը մէպ'ուսը ԼուԹֆի Ֆիքրի պէյին հիւքիւմէթ իլէ Տիվան ը Հարպ միւնասէպաթընըն գանունա մուղայիր օլտըղը, պունըն տէվամը սու"ի Թէֆէհհիւմէ մէյտան վէրէճէյի, վէ չու սօն կիւնլէրտէ ճէրէյան էտէն մու'ամէլաթ հագգընտա Սատա'զամ փաշատան իսթիզահ էտիլմէսի, վէ Էվգաֆ մուհասէպէճիսինին Թէվզիֆի ճա'իզ օլմատըղը վէ Տիվան ը Հարպ գարարըյլէ թա'թիլ էտիլէն զաէթալարընը, էվվէլճէ սիկէր նամ իլէ իմթիյազընը ալտըգլարը զաէթալարընը նէչրինէ բուխսաթ վէրիլմէյիպ, պու կիպի իմթիյազլարընը մէֆսուխա 'ատտ էտիլմէսի իչիւն Տիվան ը Հարպ ը 'Էօրֆի Թէպլիղնամէսի մուվաֆըգ օլամայաճաղընա տա"իր Թադրիրի օգունտու։ Ճահիտ պէյ Տիվան ը Հարպը միւտաֆա'ա էթտի։ Մէհմէտ 'Ալի պէյ տէտի քի, Իտարէ ի 'Էօրֆիյէնին վազիֆէսի մէչրուԹիյէթին մուհաֆազասընտան վէ պունա 'ալէյհտար օլանլարա ճէզա ԹէրԹիպլինտէն 'իպարէթ տիր։ Էվգաֆ մուհասէպէճիսինին հուրրիյէթի քէլամընը իսթի'մալընտան տօլայը Տիվան ը Հարպճա Թէվզիֆը մուվաֆըգ տէյիլ տիր, անը անճաղ մէհաքիմ ի Նիզամիյէ Թա'գիպ էտէպիլիր։ Եօգսա պէօյլէ հուրիյէթի քէլամընը իսթի'մալ էտէն պիր չաիս, Տիվան ը Հարպտա պիր միւրԹէճի', պիր խա"ին ի վաԹան Թարզընտա Թէսլիմ էտիլէճէք օլուր իսէ, մէպ'ուսլարտան պաչգա սէօզ սէօյլէյէն պուլունամայաճագ տըր։ Հուրրիյէթի քէլամ եալընըղ Մէճլիս ի Մէպ'ուսանտա պուլունմամալը, պիւԹիւն մէմալիք ի 'Օսմանիյէտէ պուլունմալը տըր։ Պուչո էֆ. տախի «Տիվան ը Հարպ մէչրուԹիյէթին 'ալէյհինտէ պուլունանլար իլէ մէշղուլ օլմայօր. պա'զը մէ"մուրիյն 'ալէյհինտէ պուլունանլարա տա Թէչմիլ էտիյօր։ Տիվան ը Հարպ հուտուտընտան, սալահիյէթինտէն տըշարըյա չըգըյօր։ Տահա նէ՛ գատար տէվամ էտէճէք։ Ա.յսԹէֆա նօստա իտարէ ի 'Էօրֆիյէ ի'լան էտէն պիզ իզ,» տէմիչ աիր։ Պա'տէհու պիր չօգ միւնագաչաթտան սօնրա, միւզաքէրաթ քհաֆի կէօրիւլտիւ վէ էքսէրիյէթլէ քէֆիյէթին իղսթիհսահ էտիլմէսինի գարար վէրիլմիչ տիր։ — Մէճլիսին 60ընճը իճրիմա'ընտա Պուլկարիսթան Գրալ վէ Գրալիչասը հազըր պուլունարագ միւզաքէրաթը տինլէյէք միւֆարագաթ էթմիչլէր։ —61ինճի իճթիմա'տա ժանտարմալարտան սիւհ ալԹընա ալընախ էֆրատ ը բէտիֆէնին ժանտարմատա Թէրք ու իսթիհսատմլարը հագգընտաքի մատտէնին միւզաքէրէսինէ գարար վէրիլմիչ, վէ պու պապտէ պիր խայը միւզաքէրաթ վէ միւնագաչաթ ճէրէյան էթտիքտէն սօնրա, եէնի պիր գարար վէրիլմէյէրէք մէճլիս տաղլմըչ տըր։ —62նճի իճթիմա'տա սուլհ մահքէ-

մէլէրի գանուներն հէյ՛էթ ի 'ուլումիյէի 31 րէյէ գարչը 123 րէյ իլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ — Վէրկի գանուներնըն միւզաքէրէսինէ տէվամ օլունուպ, 14իւնճիւ մատաէ թաստիգ, 15ինճի մատաէ իսէ պէրա ի թա'տիլ էնճիւմէնէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ —Պա'տէհու Նաֆի'ա նազըրը Հալաճեան էֆ. մաթլուպ իզահաթը վէրմիշ վէ իսթիզահնամէ սահիպի Լութֆի Ֆիքրի պէյ ատ միւշարիլէյհէ ճէվապ վէրմիշ, վէ պիր խայլը միւնազաչաթ ճէրէյան էթմիշ տիր։ —63իւնճիւ իճթիմա'տա երինէ պու մէսէլէնին միւզաքէրէսինէ տէվամ օլունուպ, 'ազըպէթ 65 րէյէ գարչը 129 րէյ իլէ նազըր ը միւշարիլէյհէ պէյան ը իւմն ու ի'թիմատ օլունմըշ տըր։

Մի֊ընենվի'ե. Կէչէն Փէնճչէնպէհ կիւնիւ մէվլուտ ալայ ը վալասը Սուլթան Ահմէտ ճամի'ինատէ իճրա օլունմըշ, վէ օ կիւն թարիխ ի 'Օսմանիտէ պիրինճի տէֆ'ա օլմագ իւզրէ տէվա'իր ի րէսմիյէ գափալը գալմըշ, վէ պիլճիւմլէ Իսլամլար տախի փէք ազ միւսթէհանա իլէ օ կիւն թա'թիլ էթմիշլէր տիր։ — Ճէմիլէ Սուլթանա իմթիյազը վէրիլէն Հալիճ վափօրլարը չիրքէթի պէհէրի պիրէր լիրալըգ հիսէ սէհնէտլէրինէտէն 'իպարէթ օլմագ իւզրէ 100 պին լիրա սէրմայէլի պիր Հանօնիմ չիրքէթինէ թէպտիլ էտիլէճէք տիր։ — Փ֊ոփօ֊ոն պէյանընճա Րում մէպ'ուսլարը Իթթիհատ վէ Թէրագզը Ֆըրգասը իլէ պիւթիւն պիւթիւն պիրլէչմէք Ֆիքրինտէ օլմայըպ, անճագ քէնտի փրօկրամլարը իլէ մէզքիւր փրօկրամա մուվաֆըգ ահվալտէ պիրլիքտէ, վէ սա'իր խուսուսաթտա միւսթազիլէն հարէքէթ էտէրէք, հաթթա պա'զը սըրալարտա խիլաֆկիր տախի պուլունաճաղլար իմիշ։ — Փ֊ոփօ֊ զազէթասը Րօմատան ալընան մա'լիւմաթա 'աթֆէն հազընտա Րօմատա տէօրթ տէվլէթլէր արասընտա պիր գօնկրէ ինի'գատ էտէճէյինի, վէ կիրիտ ճէզիրէսինին աթինի հագգընտա միւզաքէրաթ իճրա օլունաճաղընը հազըյօր։ — Վիւքէլա ի Տէվլէթի 'Օսմանիյէ իլէ Պուլկարիսթան նուզդարը արասընտա վուգու' պուլան միւքեալէմաթ ը սիյասի հագգընտա զազէթալարտա աթինտէքի պէյաննամէ նէշր էտիլմիշ տիր. Գրալ Ֆէրտինանտ հազրէթլէրինին Տէրիսա'ատէթտէ Զաթ ը Շահանէյէ վուգու' պուլան զիյարէթի Տէվլէթ ի 'ալիյէ ի 'Օսմանիյէ իլէ Պուլկարիսթան գրալըզը արասընտաքի միւնասէպաթըն թէ'եիտի նօգթա ի նազարընտան հիւսն ի նէթա'իճ հուսուլէ կէթիրմէսի թապի'ի իտի։ Հիւսն ի գապուլ իիլաս իլէ մէչպու' պիր մուհիմտէ հիւքմտարան հազարաթըընն միւլագաթը՝ հիւքիւմէթէյն րիճալընըն պիլա վասըթա միւքեալէմաթ վէ միւնասէպաթը հիւսնի սէմէրելէր վէրմիշ տիր։ Պունտան պաշգա չու թէ'սիրի տախի հուսուլէ կէթիրմիշ տիր քի իքի մէմլէքէթ արասընտա պիր իթթիլաֆ վէ մուխաֆէնէթ փոլիթիգասընըն վազ'իյէթ ի ճօղրաֆիյէլէրի իճապաթ ը մանթըգզյէսինտէն օլաբզը նիսպէթտէ մաթլուպ նէթիճէլէր թէվլիտ խուսուսընտա միւսմիր օլաճաղընը միւքեալիմէյինին ֆիքրլէրինտէ 'այանէն իզհար էթմիշ տիր։ 'Օսմանլը վէ Պուլկար րիճալը տէվլէթի ահվալընն պու թէվաֆուգ ը ճէմիլինտէն պիթթապի' իսթիֆատէ էտէրէք, իքի մէմլէքէթ մէնաֆի'ի միւթէգաբիլէսինի, վէ պիլխասսա մէնաֆի'ի իգթիսատիյէսինէ թէ'ալլուգը օլան պա'զը մէսէլէլէրի տախի թէտգիգ էթմիշլէր տիր։ Տիկէր պիր ճիհէթտէն տէ հէր իքի հիւքիւմէթին թէճավուզի պիր փօլիթիգա թա'գիպի չէօյլէ տուրսուն, հիւսն ի միւնասէպաթ վէ հէմճիվարի ի տօսթանէնէն քէնտիլէրինէ թէ'մին էթմիշի Ֆէվա'իտ վէ մուհասաէնաթը իխլասքէարանէ հիսս վէ թագտիր էթտիքլէրի տէ միւշահէտէ օլունմըշ տըր։ — Թարաք ը էշրէֆ ի հազրէթ ի չէհրիյարիէն Պուլկարիսթան գրալիչասը էլէօնարա հազրէթլէրինէ Հէրէքէթ մա'մուլաթ ը նէֆիսէսինտէն զայէթ ինճէ տօգունմըշ վէ զայէթ գատիմ պիր Իրան բէսմինի մուսավվիր պիր խալի իհտա պուշուրըլմըշ տըր։ — Գրալիչա էլէօնարա հազրէթլէրի պիրինճի գատըն էֆէնտի հազրէթլէրիյէ իճրա էյլէտիքլէրի միւլագաթըն պիր խաթըրէ ի չիւքրանը օլմագ իւզրէ, զայէթ զարիֆ կիւմիշ վէ պազատան մա'մուլ պիր չարչիվէ տէրուննինտէ, վէ քէնտի իմզալարընը հավի պիր գըթ'ա ֆօթօկրաֆիլէրի իլէ պէօյիւքճէ պիր հիլալ չէքլինտէ փըրլանթը վէ զիւմբիւտա իլէ իլլէնմիշ պիր կէօյիւս իյնէսի իհտա էյլէմիշլէր տիր։ Ինճի գատըն էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան տախի իչպու հէտիյէյէ մուգապիլէթէն ասար ը 'աթիգա ի չարդիյէտէն զայէթ մուսաննա' պիր զարֆ իլէ ֆագֆուրի պիր ֆինճան գրալիչա հազրէթլէրինէ հէտիյէ օլունմըշ տըր։ Մէզքիւր զարֆընն խարիճի զիւմբիւտա փըրլանթա վէ հագութ իչլէնմիշ օլաբզը կիպի գաֆէս էօրկիւլիւ տիր։ — Փազար էրթէսի կիւնիւ Զաթ ը հազրէթ ի փատիշահի 4 աթլը աչըգ պիր արապա իլէ Պուլկարիսթան գրալ վէ գրալիչասընըն մուգիմ պուլունաբզլարը մէրասիմ քէօչքիւնէ 'ազիմէթ էթմիշլէր։ Պու էսնատէ Գրալ Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի մէրտիվէն պաշընտա պէքլէմէքճէ օլուպ՝ վուգու'ը թէլագզտա տէսթ պէ տէսթ ի' միւսաֆահա օլմուշլար տըր։ Պունտան սօնրա իւսթ գաթտաքի տա'իրէյէ 'ազիմէթ էյլէմիշլէր վէ պուրատա գրալիչա էլէնօրա հազրէթլէրինէ միւլագի օլմուշլար տըր։

Օրատա պիր ֆինճան չայ իչտիքտէն սօնրա Զաթ ը Շահանէ միւշարիւէյհիւմայա վէտա՝ իւէ 'ավտէթ պույուրմըշլար վէ գրալ հաղրէթլէրի Զաթ ը Շահանէյի մէրտիվէն պաշընա գատար թէչեի՝ է֊թմիշլէր տիր։ Պիր չարեէք սօնրա գրալ վէ գրալիչա հազարաթը մէրասիմ տա՛իրէսինտէն հարէքէթլէ Տօլմապաղչէ սէրայընա վասըլ օլմուշլար։ Զաթ ը Հազրէթ ի Շէհրիյարի մէրտիվէն պաշընտա միւշա֊րիւէյհիւմայը իսթիդպալ էտէրէք տա՛իրէ ի միւ֊լուքեանէլէրինէ վիւսուլընա տէլալէթ պույուրմըշ֊լար տըր։ Պուրատա տախի պիրէր գահվէ իչիւ֊րէք պիր չարեէք իսթիրահաթտան սօնրա Զաթ ը Շահանէ, գրալ վէ գրալիչա, վէլի՛ատա է֊ֆ. հազ֊րէթլէրի աչաղը էնէրէք Սէօյիւտլիւ վափօրընա րաքիպ օլարագ անըն իւէ Սիրքէճի իսթասիօնընա չըդմըշլար։ Պա՛տէհու գրալ վէ գրալիչա հազրէթ֊լէրի Զաթ ը Շահանէ վէ վէլի՛ատա հազրէթլէրինէ վէտա՝ իւէ տօղրուճա րիւքիւպլէրինէ մուխասսէս Թրէնէ րաքիպէն չէհրիմիզտէն միւֆարագաթ է֊թ֊միշլէր տիր։ — Իսթիխպարաթա նազարէն ինչա֊սը մուգարրէր օլան սէֆինէլէր 7 փարչա օլուպ պունլարտան իքիսի Տրէհնօտ սիսթէմինտէ վէ 16, 500էր թօնօ ճէօամէթինտէ, վէ 21էր միլ սիւր՛ա֊Թընտա տըր. պիր 'ատէտի 24 միլ սիւր՛աթընտա զըրվը Գրուազէօր վէ տիկէր տէօրտիւ տախի կընա֊պօթ տըր։ Մէզքիւր սէֆինէլէր Արմաթրօնկ ֆապ֊րիգասը Թարաֆընտան ինչա էտիլէճէք տիր։ — Սըրպիսթան գրալը Փէթրօ հազրէթլէրի Զաթ ը Շահանէյէ 'արզ ը Թ՛զիմաթ է֊թմէք իւզրէ հարընն չէհրիմիզ միւվասէլէթ էտէճէք տիր։ — 'Ուսմուսի պիւտճէ հագդընտագի Թէտգիգաթընն հէնուզ խի֊խամ պուլմամասընա. վէ սա՛իր պիր չօգ մէ֊վատտը մուհիմմէ վէ միւսԹա՛ճէլէնին մէվճուտի֊յէթինէ պինա՛էն մէճլիս ի մէչ՛ուսան ը 'Օսմանի տէվրէ ի իճթիմա՛իյէսինին իքի այ տահա Թէմտիտ օլունճաղը րիվայէթ էտիլիյօր։ — Իփոֆընն իս֊Թիխապարընա կէօրէ, Գուտս ը Շէհրիճ մուԹա֊սարրըֆլըզընա միւղա ԶապԹիյէ նազարէթի մու՛ա֊վին ի սապըգը 'Ազմի պէյ է֊ֆ. Թա՛նին էտիլէճէք տիր։

Իճ. ճէմ Պիր գաչ սէնէյէն պէրու Զատիկ կի֊րակիսինին ի՛անէսի 'Ա.յնԹապ վէ Պրուսա էյԹամ֊խանէլէրինէ Թախսիս էյլէմէք պա՛ղը քիլիսէլէրտէ 'ատէթ հիւքմիւնէ կէչմիշ՛ տիր։ Պու փէք միւսԹահ֊սէն պիր 'ատէթ օլուպ, պու սէնէ տախի օնա Թէվֆիգէն մու՛ամէլէ էտիլմէսինի 'ումուտ քիլիսէ֊լէրիմիզէ Թավսիյէ էտէրիզ։ —Կէչէն հաֆԹաքի «Փէյղամբըզ» սէր լէվհալը պէնտի մախսուսբըմըզ֊տա «Պիր Րում Ինճիլի պիրատէր Թարաֆընտան» Թա՛պիրի իւէ 'ալէ՛ումում Ինճիլի Րում պիրատեր֊լէրիմիզէ նազարէն էն ճիւզ՛ի պիր իչրապ ետա իս֊մա՛Թտտա պուլունմամագ խաթր ու խայալըմըզտան կէչմէտիյինի Թէ՛նիա էտէրիզ։ «Քրիստոսըն իքինճի գուհուրը» նամ էտէրին միւ՛էլլիֆի Խարալամպօս էֆ. Պօստանճօղլու տըր։ —Պու հազընպարտա Իզ֊միր Շարգ Խալը գումհանետասը Թարաֆընտան պիր մէ՛մուր ը մախսուս Մար՛աչա կիտիպ, օրատա էհալի֊յէ խալը ի՛մալընը էօյրէթմէք իչինէ պաշլամըշ տըր։ —Ա.յնԹապ իւէ Մար՛աչ արասընտա արապա հօ֊լունըն ինչասընա ճիտտէն միւպաչէրէթ էտիլմիշ տիր։ —Ղաղէթամըզ միւ՛էլլիֆլէրինտէն Վէր. Ց. Գ. Գրիգորեան է֊ֆ. իւէ Մր. Րիկզ իքի իւչ հաֆԹա սէյահաթ ը միւրչիտանէ իճրասը իչիւն պու Զար֊չընպէհ կիւնիւ (Մարտ 30(չէհրիմիզտէն միւֆարա֊գաթ էթմիշլէր տիր։ —'Արապկիր Ինճ. էրմ. ճէ֊մա՛աԹը կիլիկիա աֆէթզէտէկեանը իչիւն 3 լիրա ի 'Օսմանի ի՛անէ Թօփլամըզ օլարագ, ղազէթամըզ միւ՛էլլիֆի Մր. Ալէնէ կէօնտէրմիշլէր տիր։ —Օն֊նիկ է֊ֆ. Շահպազեան պու տէֆ՛ա Շիրքէթի ի Խայ֊րիյէ պաչ մաքինիսթ մու՛ավինիյինէ Թա՛նէն օլուն֊մըշ տըր։—Մուսուլ Փրօթէսթան ճէմա՛աԹը վէքիլի Եուսուֆ Սա՛աթի ֆֆէնտինին վուգու՛ ը վէֆաԹը֊նա մէպնի վէքեալէթ ի մէզքիւրէ իչիւն 'Ապտիւլ Հօ է֊ֆ. ինԹիխապ օլունմըշ տըր։

Է֊ֆ. ճէմ. Փաթրիդ սրբազան հազրէթլէրի կէչէն Ճիւմ՛ա էրԹէսի կիւնիւ մէճլիս ի ճիւմանի բէ՛իսի իւէ մէճլիս ի րուհանի ա՛զասընտան պիրիսի վէ գա֊փուքէթխիւտասը իւէ պէրապէր Սատա՛զամ հազրէթլէրինէն գօնաղընա 'ազիմէթլէ մա՛րուֆ Թագրիրի Թագտիմ է֊թմիշ վէ Թաչրալարըն մուճիպ ի էմնիյէթ օլմայան ահվալինէ, Քիւրտլէրին ուչ֊պունսըզլըգլարընա, ԶէյԹունի Թա՛գիպաթընա, Ատանա տիվան ը հարպ ը 'Էօրֆիսինին հագդսըզ հիւքմ ու գարարլարընա վէ սա՛իրէյէ տա՛իր չիֆահի մա՛լիւ֊մաթ վէրմիշ վէ Թէտապիր ի մուգԹազիյէ վէ 'ա֊տիլանէնին իԹԹիխազ էտիլմէսինի իսթիրհամ է֊թ֊միշ տիր։ Պա՛տէհու հարպիյէ նազարէթինէ տախի կիթմիշ իսէ ատ, Նազըր փաշա պուլունմամըշ֊տան ԳարԹ տիւ վիզիթինի պրագմըշ տըր։ — Ի՛անէ գօմիսիօնընա ԶէյԹունտան, ԱլպուսԹանտան, Ֆըր֊նուզտան, Հասան Պէյլիտէն, Մար՛աչտան վէ կի֊լիկիանըն պիր չօգ չէհր վէ գասապալարընտան ֆէվգէլ՛ատէ սէֆալէթի հիւքմ սիւրտիւյինէ տա՛իր մուհարրէրաթ կէլմէքտէ օլուպ, քէնտիսի տախի անլէրէ ի՛անէ եէԹիչտիրմէյէ զայր ի մուգԹէտիր օլաըղընտան, վէ պու սէֆալէթին սէպէպի տախի հիւքիւմէթ Թարաֆընտան վէրիլէն ի՛անէլէրին քէ֊սիլմէսի օլաըղընտան, մէճլիս ի ճիւմանիւէն հիւ֊

քիմէթէ միւրաճա'աթ էթմէկլինի թալեպ էթմէք-
լիյէ գարար վէրմիշ տիր։ Քէղալիք մէղբիւր գօ-
միսիօն Մուշ մէրխասասընա մահիյէ 16 լիրա վէ-
րէմէյէճէյինի, վէ հավա'իճ ի զարուրիյէսինի մա-
նասթըր վարիտաթ վէ հասըլաթըյլէ տէֆ' ու թէս-
վիյէ էթմէկլինի պիլտիրմիշ տիր։ — Կիլիկիա եէ-
թիմլէր ի'անէ գօմիսիօնընա Մարտ 8/12տէ խի-
թամ պուլան 2 հաֆթա իչինտէ 72,220 ի'անէ ալ-
մըշ տըր։ — Կէչէն Կիրակի Գաբրիէլ էֆ. Նո-
րատունկեանըն տա'վէթիյլէ 50 գատար էրմէնի
միւ'թէպէրանը Հ. Բ. Միւթիւնընըն Տէրիսա'ա-
տէթ չո'պէսինի թէչքիլ էթմէք իւզրէ թօփլանմըշ-
լար տըր։ Նիզամնամէ զաթէն թատիգ էտիլմիշ
իտի։ Տօղուշ ա'զատան 'իպարէթ մուվազգաթ պիր
իտարէ մէճլիսի թա'եին օլունմըշ տըր։ Քէղալիք
760 լիրա վարիտաթ վէ 2,406 ղրշ. մահիյէ իմզալան-
մըշ տըր։ - Զակազիկէտ մուգիմ էրմէնիլէրտէն 'ա-
նասըլ Թօզատալը Գրիգոր Մէօթէմէտեան էֆ. 3,000
լիրա զըյմէթինտէ 21 ֆէտտան զըրա'աթա 'սալիհ
արազի թէրք ու թէպէրրու' էթմիշ տիր քի վէ-
ֆաթընտան սօնրա անըն վարիտաթըյլէ Թօզատ-
տա պիր մէղթէպ ինչա էտիլսին։ — Հաճընտա
Արժ. Տէր Յակոբ քահանայ Գըրգեաչարեան Փետր.
7տէ 120 եաչընտա օլտըղը հալտէ իրթիհալ ը տար
ը պագա էթմիշ, վէ ճէնազէսինտէ մէ'մուրիյին ի
հիւքիւմէթ վէ էչրաֆը պէլտէ վէ միսիօներլէր տա-
խի իչլէրինտէ օլարադ 3,000 քիչի հազըր պու-
լունմըշ տըր։ Միւթէվէֆֆա ի միւմաիլէյհ թամմ
մա'նասըյլէ պիր Նահապէտ իմիշ։ — Փաթրիգխանէ
թարաֆընտան Ատանայա կէօնտէրիլէն Սարգիս
Սուճին էֆ. Մարտ 4տէ Մէրսինէ վէ օրատան տա
Ատանայա միւվասէլէթլէ հիւսն ի գապուլ պու-
մըշ վէ տէրհալ իչէ միւպաշէրէթ էթմիշ, վէ Մէր-
սին էչթամխանէսինին Ատանայա նագլը գարար-
լաշըրըլմըշ տըր։ Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Րուս
գօնսօլօս թէրճէմանլարը միւմաիլէյհի զիյարէթ էթ-
միչլէր տիր։ Սուճին էֆէնտինին թավսիյէսի իւզէ-
րինէ Մ. Թիթօնի ֆապրիգասընտա չալըշըպ թէրք
ի էչղալ էտէն էրմէնի պօյաճըլար թէքրար չա-
լըշմըչլար, վէ պու մուվաֆֆագիյէթ իւզէրինէ
Մ. Թիթօնի 200 գատար գատըն 'ամէլէյի ֆապ-
րիգասընտա չալըշտըրմաղա գարար վէրմիչ տիր։
Սուճին էֆ. էչթամխանէլէր միւտիրի Գոռուզեան էֆ.
իւէ պիրլիքտէ Տէօրթ Եօղ, Հաճըն, Հալէպ, Այնթապ
վէ սա'իր մահալլէրէ կիտէճէքլէր տիր։ — Մօսկուա-
տան ժամհարեան պիրատէրլէր 11,640 րուպլիյի
էչմիածինէ կէօնտէրմիչլէր տիր, Պու վարա վճ-
հարանըն ինչասընա թախսիս օլունաճագ տըր։
Պու մէպլաղըն 5,000 րուպլիսինի ժամհարեանլար
3,000 րուպլիսինի տէ Տիկին Պապօվա Թէպէրբիւ'
էթմիչ տիր։ — Զէյթունն գայմագամլըղընա Սէլանիք
ի'տատիյէ մէքթէպի միւտիրի Պայրամ Ֆէհմի էֆ.
Թա'եին օլունմըշ տըր։ Միւմաիլէյհ Արնավուտ օ-
լուպ, Րումէլի հարէքէթ ի հուբբիյէթվէրվէրանէ-
սինտէ մուհիմմ իչթիրաքը օլմուչ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

— —

Ավթրիա-Մաճարիստան. Մաճարիսթան մէճլիս ի
մէպ'ուսանըն Մարտ 21 իճթիմա'ը զարֆընտա պա-
'իս ի բէզալէթ պիր մէնզարէ վուգու' պուլմուչ տըր։
Պու վագը'ա մէճլիսին բէսմէն տաղրարլըմասընա պիր
մուգաատէմէ օլտու։ Պիր գաչ ա'զա Գանունն ը ի-
սասի ահքեամընա մուխալիֆ տիր, տէյէրէք մէճ-
լիսին տաղրարմասընա գարշը սէօյլէտիլէր, վէ բէ'իս
ի վիւքէլա Խուէն Հէտէրվարի ճէվապ վէրմէյէ չը-
գէտըղընտա, ֆըրգա ի մուխալիֆէ ա'զասը չաղը-
րըպ պաղըրարագ անըն սէօսինին իչիտիլմէսինէ մա-
նի' օլմուչլար տըր։ Պունուն իւզէրինէ բէ'իս ի վիւ-
չարիչէյհ Նուխթզընը մու"ախախարէն նէչր օլունմագ
իւզրէ պիր Սթէֆնօկրաֆըրա եազտըրմաղա պաչլա-
մըշ, վէ ֆըրգա ի մուխալիֆէ ա'զասը Խանըն իչպու
մու'ամիլէսինտէն տահա զիյատէ գըզարագ, անա
տօղրու հիւճում էթտիլէր։ Բէ'իս ի վիւքէլանըն
թարաֆտարլարընտան պա'զրը անը սիյանէթ վէ
մուհաֆազա իչին անըն էթրաֆընա թօփլանտըլար
իսէ տէ, մասալար իւզէրինտէ պուլունան քիթապ-
լար, տէֆթէրլէր վէ սա"իրէ անըն իւզէրինէ ֆըր-
լատըմըշլար, վէ նէթիճէսինտէ զըրա'աթ նագըր ը
կէօզհունէ եագըն պիր եէրտէն վուրուլագ եարա-
լանտըղը կիպի, Գօնթ Խուէն Հէտէրվարի տախ
աչնընտան վէ եանաղընտան եարալանմըշ տըր։
Մէճրուհիյն ի միւչարիլէյհիւմա տիկկր պիր օտայա
նագղ էտիլմիշլէր վէ միւտավաթ ը թըղպպիյէլերի լճ-
րա օլունտըգտան սօնրա, մէճլիստէն միւֆարագաթ
էտէպիլմիշլէր տիր։ Ո զէմանտան պէրու Գօնթ Հէ-
տէրվարի տիւչար օլտըղը սու" ի մու'ամիլաթտան
տօլայը թէ"էսիւֆիւ միւպէյէին պինդէրճէ թէլէկրաֆ-
նամէլէր ախզ էթմիշ, վէ հէր կիւն Մաճարիսթանտա
մեղքիւր մու'ամիլէյէ գարշը փրօթէսթօ իչիւն նիւ-
մայիշլէր իճրա օլունմագտա տըր։ Սայքի պիրճիւմ-
լէ տէվլէթլէր սիւֆէրասը միւչարիլէյհ Գօնթա թէ-
"էսիւֆնամէլէր կէօնտէրմիչլէր տիր։ Պու վագը'ա
հիչ չիւպհէ եօզ էհալինին Գօնթ Հէտէրվարի հագ-
ղընտաքի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթինի թէվեհա
էթմիչ իսէ տէ, պու հիւսն ի թէվէճճիւհիւն նէ տէ-
րէճէքէրտէ օլտըղը Մայիստէ եէնի իմթիհանտաթի իճ-
րա էտիլտիյի զէման զահիր վէ 'այան օլաճագ տըր։
Գօնթ Հէտէրվարինին մէճրուհիյէթի իչինտէ 'ալա-
գատար օլուպ տա մէմլէքէթտէն ֆիքրար էտէճէյլի
անլաչըլան մէպ'ուսանտան պիրիսի թէվզըֆ էտիլ-
միչ իսէ տէ, սա"իր չ'ալագատարանըն ախզ ու կի-

րիֆթլերի էֆալինին նազարբնատա սիյասի չէհիռլեր 'ատտա էտիլմէսինլեր տէյիւ Թօնթ Հէտերվարինին թալէպիյլէ թէ՚խիր էտիլմիշ տիր։ Գրալըն նուէթդ ը իֆթիխանիսինտէ պէյան օլունտըղընա կէօրէ, հիւ-քիմէթին մուխթէլիֆ 'ամիլլերի արասընատա ահէնկ ու իմթիհամ պուլունմամասը ևիւղիւնտէն փարլա-մէնթօնըն ահքեամ ը մէչրութիյէթէ մուվաֆըգ սու-րէթտէ հարէքէթ վէ մու՚ամէլէսի իմքեանսըզ օլ-ատըղընատան, միւսթագպէլին պէօյիւք մէս՚էլէլերինին հալ ու գաալը իլէ իչթիղալ էթմէքլիյի ևէնի պիր փարլամէնթօ իչինն տա՚իրէ ի իմքեան տախիլինէ կէթիրմէքլիւք Գրալըն վազիֆէ ի միւքէլլէֆէսի իգ-թիղասընատան տըր։ —Սվոթրիա զաղէթալարը Ա-վըսթրիա-Րուսիա միւզաքէրաթընին նէթիճէսինէ տա՚իր աթիտէքի պէյանաթատա պուլունմադատա տըր-լար։ Հէր իքի տէվլէթճէ տախի րէսմի պիր ի՚թի-լաֆ 'ադաթ իչինն պիր նիյէթ վէ արզու կէօսթէ-րիլմէմիշ տիր։ Անլերին եկլեանէ զայէ ի էմէլի թապի՚ի միևնասէպաթ ը տիվլօմաթիգիյէնին ի՚ա-տէսի խոի քի, պու սայէտէ հէր իսթէնտիյի անտէ րէսմի միւտավէլէ ի էֆքեարա կիրիչմէքլիք միւմ-քին օլուր։ Պու իչ պայա չըգարըլմըշ տըր։ Քէզա-լիք Պալղանկարատա հալ ը հաղըրընն իպղա վէ մու-հաֆազասը լէհինտէ 'ումումի պիր ի՚թիլաֆ հասըլ օլմուշ տըր քի, պիրճիւմլէ մու՚աղզամ տէվլէթլէր զաթէն պու մազսէտին հուսուլընա չալըշըյօրլար։

Մ. Ա֊ֆրէյ֊. Ո֊ֆ֊֊է պէնտիմիզտէ ճօզէֆ Քէ-նընըն նուֆուզը գըրըլտըղընը զիքր էթմիշ իզ տիր։ Միւմաիլէյհ 'ալէյհինտէ ճիւմհուրիյէր արասընատա-քի 'ատէմ ի մէմուհունիյէթին պիր սէպէպի՝ իխտա-լաթ բուսուսընատա մաթլուպ վէ միւլթէզէմ օլտը-ղը գատար չօգ թէնզիլաթ իֆրա էտէմմիշ օլմա-սը տըր։ Ճիւմհուրիյէր ֆըրգասընատա իչպու նի-ֆագ ու չիգագ Մր. Թէֆֆին քէնտիսինին թան-զիմ էթմիշ օլտըղը գանուն լայհալարընը Թօնկ-րէսէ գապուլ էթտիրէ պիլմէսինի միւչքիլէչտի-րէճէք տիր։ —Էլեկվմ Ամերիգատա տէյիլ իսէ տէ, Մր. Րօզէվէլթ՝ պէրհայաթ Ամերիգալըլար իչինտէ զէմանէմիզտէ էն մէչհուր զաթ օլուպ միւչարի-լէյհին սէյահաթը պէօյիւք մէրագլէ թա՚գիպ է-տիլմէքտէ տիր։ Միւչարիլէյհ Ինկիլիթէրրանըն Սու-տանտաքի իֆրա՚աթը մէտէնիյէթքէարանէսինի զա-յէթ թագտիրքէարանէ պիր լիսան ը սիթայիշ պէ-յան իլէ եատ ու թէզքէար էթմիշ օլտըղընատան, Գահիրէտէ միևնիթէչիր միւլի զաղէթալար անը թէնզիա ու մու՚ախազէ էթմէքտէ տիրլեր։ Միւ-չարիլէյհ Մարտ 24տէ Գահիրէյէ էկիճիմիշ վէ Խը-տիվ հազրէթլէրի իլէ թէ՚աթիի զիյարէթ էթմիշ, վէ կարըմչար սա՚աթ գատար սիւրէն իչպու զիյա-րէթլեր էանասընատա միւսահապէթ չօգճա Մր. Րօ-զէվէլթին սայտ ու չիքեար սէչեահաթը, իսգա վէ իրվա ի արազի վէ զըրա՚աթ 'ամէլիյաթընա տա՚իր ճերէյան էթմիշ տիր։ Մր. Րօզէվէլթ Մայիս 2ին 15է գատար Ալմանիա իմփէրաթօրընն միւսաֆիր ի խասսը օլաճագ տըր։

Մէ֊ընէվէ՚յէ. Հապէչիսթան Նէճաչիսի իմփէ-րաթօր Մէնէլիք վէֆաթ էթմիշ, վէ Հապէչիսթան թախթընըն նէվճիվան վարիսի Լիճ Եասունըն նա՚իպի Բաս թէսամա զիմամը իտարէյի էլինէ ալ-մըշ տըր։ Իմփէրաթօրիչանըն տէվլէթ իչլէրինէ միւտախէլէ խուսուսընատա պիլճիւմլէ սէլահիյէթի էլինտէն ալընմասընա, վէ միւչարիլէյհանըն թա-ևէն էթմիշ օլտըղը մէ՚մուրլէրին ճիւմլէսինին 'ազ էտիլմէլէրինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ — Էթհնա տաղը քէմալ ը չիտտէթլէ իչլի՚ալա պաչլամըշ տըր։ Պիր թագըմ եէնի պիւրքէանալար այըլ-մըշ վէ անլէրտէն տըչարը ագան լավա ըրմա-ղը 300 արչըն էնինտէ վէ 5 արչըն տէրինլի-յինտէ օլուպ, պաղլարը մահվ ու խարապ էթ մէքտէ վէ 2–3 գարիչլէրէ եագլաչմագատա տըր։ — Զար հազրէթլէրի Տիւմանըն բէ՚իս ի ճէտիտի Մ. Կիւչգօֆը հուզուրընա գապուլ էթմիշ վէ րի-վայէթէ նազարէն Տիւմանըն իչինէ միւմանա՚աթ էտիլմէսինտէն տօլայը պէյան ը թէ՚էսիւֆ վէ Մ. Կիւչգօֆը հէր իսթէտիյի զէմանատա հուզուրընա գապուլ էթմէքլիյէ վա՚տ էթմիշ տիր։ Միւ՚թէտիլ ֆըրգալար Զարըն իչպու մու՚ամէլէսինտէն փէք մէճիւուն գալմըչլար տըր։ — Մ. Ամերիգանըն սա-պէգ րէ՚իս վէքիլի, օլուպ տա պու տէֆ՚ա տէվրի ի՚ալէմ սէյահաթընատան Ամերիգայա՚ավտէթ էթմիշ պուլունան Մր. Ճեյրպէնք տիւնեանընն չիմտիքի ահվալ ը սուչիփերվէրանէսինտէն պահս էտէր իքէն «Պիզ հիչ պիր զէմանատա պիր հարպ իսթիմալա-թընատան պու կիւնքի գատար պա՚իտ պուլունմա-մըշըզ տըր,» տէմիշ տիր։ — Մօսգովա մէթրէփո-լիթի «Քիւչիւք պիրատլէր» նամըյլէ մա՚րուֆ ֆըրգա ի տինիյէնին րու՚էասընատան իքիսինէ գար-չը րէսմէն աֆօրօս վէ լա՚նէթ օգուսմըշ տըր։ Պու մու՚ամէլէ Րուսիատա վուգու՚ պուլմըշ օլան թէ-պետիւլի 'ազիմի կէօսթէրիր։ Տահա պունատան պիր գաչ սէնէ էվվէլ պու կիպի ֆըրգալար ճէպ-րէն տաղըտըլըրլար իտի։ — Աթինատան Մարտ 30 թարիխիյէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ մէճլիս ի միւլի ի 'ումումինին իճթիմա՚ընը միւթէզամմին օ-լան էմրնամէ ի գրալի օ կիւն օգուննմըշ տըր։ Գրալ իլէ գրալիչա սա՚աթ $10\frac{1}{2}$ բատտէլէրինտէ վարլա-մէնթօյա կիթմիշ վէ պիլճիւմլէ հազրըուն թարա-ֆընատան սիւրէքլի ալգըչլարա նա՚իլ օլմուշ տըր։

Սէվկիւլիւ չօճուգլար,

Սիզ ճիւմլէնիզ ատէմլէրին եափըպ տիվարա ասարգլարը բուզնամէլէրի կէօրմիւշ սինիզ։ Մէքթուպլարըմըզըն Թարիխինի տօղրու գոմագ վէ մէքթէպին պաչլայաճաղը եախօտ խիթամ պուլաճաղը, եախօտ եօրթուլարրն վէ սէնէ ի տէվրիխէրին Թարիխէրինի պուլմագ խուսուսսընտա պուռնլար պիզէ միւնասիպ Թարզտա եարտըմ էտէրլէր։ Պա՛զէն պու բուզնամէլէր րէնքլի կիւզել րէսմլեր վէ նէֆիս Թէզեհնաթլէ փէք հիւներլի վէ մա՛րիֆէթլի Թարզտա եափըլմըշ տըրլար։ Լաքին 'աճէպա Թապի՛աթըն իսթի՛մալ էթմիյի 'աճա՛իպ բուզնամէ հագգրնտա հիչ տիւչիւնմի՛չ մի սինիզ։ Պիւթիւն տիւնեատա հիչ պիր չէյ եօգ տըր քի քեա՛ինաթրն Խալիգի օլան Ալլահրն պու բուզնամէյէ չէքլ ու հիւան վէրմէք իչիւն իսթի՛մալ էյլէտիյի տիւնեանըն վէ սա՛իր միլեօնլարճա տիւնեալարըն հիւան վէ ճէլալէտտան տահա զիյատէ կիւզել օլմուշ օլսուն։ Օլ բուզնամէնին փէք չօգ եափրագլարը վար իսէ տէ, պիզէ խուսուսսիյէ մա՛լիւմ իլք տէօրտիւնիւ զիքր էտէյիմ։ Սուհուլէթ իչիւն պիզ անլերէ մէվսիմլեր տէրիզ, վէ անլերէ Պահար, եազ, կիւզ վէ Գըշ Թէսմիյէ էտէրիզ։ Փէք քիչիւք պիր չօճուգ իքէն, պանա տէնիլտիյի իւզրէ խաթըրլայօրըմ քի, պահարըն իլք կիւնիւնտէ, օլ խօչ վէ սըճաճըգ կիւնտէ, չիչէքլէրին Թօփրագտան կէօյա պիր սիհր իլէ կիպի պիթիպ պէօյիւմէլէրինի կէօրմէք միւլահազասըյա գափուտան տրչարը գօչմուշըմ։ Օլ վագըթտան պէրու Թապի՛աթըն քէնտի բուզնամէսինին սահիֆէլէրինի փէք ֆարգլը պիր Թարզտա չէվիրտիյինի էօյրէնմիշիմ։

Պահարըն կէլմէսի չաֆագ սէօքմէսի կիպի տիր։ Օ պիզիմ իւզերիմիզէ պիր խըրսըզըն կէլտիյի կիպի սէսսիզ սէտասըզ կէլիր։ Անըն Թամմ նէ վագըթ վէ հանկը տագիգետէ կէլտիյինի տէյմէյիզ։ Էվվէլա աղաճլարըն իւզերինտէքի տալլարըն վէ չիՖլերտէքի աղաճճըգլարըն տալլարընըն ուճլարընըն գապարտըղընը վէ փէմպէլէչտիյինի կէօրիւրիւզ։ Կիւնտէն կիւնէ գար եըղընլարը էրիրլեր վէ այլան եէրլէրտէ նազիք քիչիւք չիչէքլեր Թօփրագտան տրչարը քէնտի փագ սիմալարընը կէօսԹէրիրլեր։ Եէնի սէյլեր իչիտիրիզ։ Տէրէլեր չաղլայարագ ագարլար։ Մէս՛ուտ գուչլարըն Թէրէննիւմի հավայը տօլտուրուր։ Սահրալարըն գարա սաՖհը վէ պայըրլարըն չիվլերի իւզերինէ փէք եուշ մուշագ եէչիլ պիր խալի սերիլիր։ Պու ճիւմլէ 'ալամէթլերի կէօրիւր վէ «Պահար կէլիյօր» տէրիզ։ Սօնրա պահարըն զաՖէն կէլմիչ օլտըղընա տէրհալ վագըֆ օլուրըզ։ Իչթէ օլ վագըթ պիզ մէս՛ուտ օլուրըզ, վէ տամարլարըմըզտա եէնի պիր հայաթ գայնամագտա պուլունուր։ Գուչլար իլէ Թէրէննիւմ էթմէք, տէրէլեր իլէ կիւլմէք վէ եէնի տօղմուչ գուգուլար իլէ եէչիլ չիմէն իւզերինտէ սըչրամագ խաԹէրիզ։ Սահրալարտա վէ պայըրլարըն իւսթիւնտէ էնինէ պօյընա կէզմէք խաթէրիզ։ Էլլերիմիզ չիչէքլէրլէ տօլու վէ հարէքէթ ի պէտէնիչէտէն եիւզերիմիզ գըզարմըշ վէ եօրուլմըշ օլարագ կէրի կէլիրիզ, վէ տա՛իմա մէս՛ուտ իզ։ Ա՛հ, 'աճա՛իպ վէ կիւզել պահար։ Թապի՛աթըն ճէլիլ բուզնամէսինին էն խօչ սահիֆէսի։

Պու վագըթտա տիւնեա սայքի եէնիտէն խալգ օլունմըշ կիպի կէօրիւնիւր վէ տիրի օլան ճիւմլէ չէյլէր մէս՛ուտ տրրլար։ Սէնէնին հէր մէվսիմինտէ աղըր իչլերլէ չալըշմագտա մէճպուր օլան չիֆթճիլէր, պահար մէվսիմինտէ էօքիւզլեր վէ սապանլար իլէ սապահ երքէն գըրա կիտիպ Թա կիւնէ պաճանա գատար քէնտի Թարլալարընը սիւրտիւքլէրինտէ չիւպհէսիզ մէս՛ուտ տրրլար։ Պու-րայա գօտրղըմըզ Թաավիրտէ պիր գաչ էրմէնի չիֆթճիլէրին րէսմինի կէօրէմէքսինին քի պուն-ար քէնտի սապըլը հայվանլարընըն եարտըմը յէ մահսուլատ գարա Թօփրագը սիւրմէքտէ վէ գէյ-

մէթլի թօխումը գապուլ էթմէյէ անը հազըրլամագտա տըրլար։ Ձիֆթ սիւրէր իքէն ա՛լէրին թէ րէննիւմ էթմէք ՚ատէթինտէ պուլունտուրգլարընր զանն էատէրիմ պիլիր սինիզ, վէ կէօրիւնիւր քի պու վագըթտա եէրի սիւրմէք նէ գատար մուհիմմ իսէ թէրէննիւմ էթմէք տէ օլ գատար մուհիմմ տիր տէյիւ՝ տիւշիւնիւրլէր։ Պու կէնճ չիֆթճիլէրտէն հիչ պիրիսինին օգուտագ պիլտիյինի հախտա չի՛ր նէ ա՛մէք օլտըղընը անլատըղընը զանն էթմէմ, լաքին վալիտէ Թապի՛աթ ա՛լէրին գալպինէ պիրազ չա՛իրիք գօմուշ, վէ անլէր, էթրաֆլարընտաքի գուշլար միսիլիւ, մէս՛ուտ պահար մէվսիմի վէ կէլէճէք հասատ կիւնլէրի հագդընտա թէրէննիւմ էատէրլէր։ Թապի՛աթըն կի՛զլէ մէվսիպէլէրի վէ խուսուսատ անըն ճէսարէթպախչ վա՛տլարը անլէրին մէս՛ուտիյէթինի իզահա քեաֆի տիր։ Անլէր աէրին էվլէքլէր այրպ էյի թօխումը սաչաճագ՝ վէ սօնրա անը տիգգաթլըճա Թապի՛աթըն կէօքիւնէ կէօմճէճ օլուրլարատ պիր գաչ այ զարֆընտա ՚այնի թարլալարտան պիր այթուն հասատ տէվչիրէճէքլէրինի պիլիրլէր։ Շիւպհէսիզ պիզիմ էյի չիֆթճի տօսթլարըմըզ չալըշարգլարը լագըթ թէրէննիւմ էթմէք իչիւն էն էյի սէպէպլէրէ մալիք տիրլէր։ Զօճուգլար, քեաչքի անլէրին պիզէ թա՛լիմ էթտիյի կիւզէլ տէրսլէրի էյրէնմէյէ մուգթէտիր օլա իտիք։

ՎԱՆԼԸ ԷՐՄԷՆԻ ՋԻՖԹԱՒ

Զօճուգլըգ չաղը տա ՚էօրբիւն պահար վագթը տըր։ Օլ վագըթտա հէր չէյ թազէ վէ կիւզէլ տիր։ Իսթիգպալ իչիւն հազըրլանաճագ, գալպի Ալլահա աչաճագ, վէ կէլէճէք սէնէլէրտէ հասատ հուսուսէ կէթիրէճէք գըյմէթլի թօխումլարը էքէճէք վագըթ օլ վագըթ տըր։ Պիզիմ տա՛իրէմիզին ճիւմլէ ա՛զալարընն Ալլահա, պիզէ հայաթ վէ հէր կիւն քէնտի մուհապպէթինին գըյմէթլի մէվսիպէլէրինի իհսան էտէն փէտէր մագամընտա, իման էյլէտիքլէրինէ չիւպհէսիզ եօգ տըր։ Հէմ տախի Օ քէնտի վա՛տլարընը ասլա նագզ էթմէզ, լաքին անըն վա՛տլարը իլէ պէրապէր տա՛իմա չարթլար պուլունտուրգընը պիզ պա՛զէն ունուտուրըզ։ Պու չարթլար պիզիմ գուտրէթմիզտէն իւսթիւն տէյիլ իսէյէր տէ, մութլագա լազըմ տըրլար։ Մէսէլա Սէմավի Փէտէրիմիզ պիզէ «Էվլատը՛, պէնի իյէրիտէ սանա պէօյիւք մուվաֆֆագըյէթ վէրէմէյիմ։ Սէն նուֆուզ սահիպի օլաճագսըն։ Հէր քէս աէնի սէվմէք, աէնին միլլէթին իչիւն միւ՛թէյէր վէ պագը պիր խըտմէթ իճա էտէճէքսին, լաքին պիր չարթըմ վարսէնին չիմտի էքմէքտէ օլտըղըն թօխումա էյի ընօճամ օլսուն» տէր։ Պու թէքլիֆ ՚ագլա եագըն տէյիլ մի, վէ պիւթիւն Թապի՛աթըն գանունը պու տէյի՛լ մի տիր։

Էյի թօխումա նէ օլտըղընր սիզ տէմէյէ սայքի հաճէթ կէօրմէմ, լաքին սիզին հէր պիրինիզտէն՝ ֆաէ եֆէնէր, ւերէյմ աեօղլէր, ֆահապպէղ ՚ամէլլէրէ, էրնա՛ն վէ սա՛իր պունլար միսիլիւ սիզին տիւշիւնէպիլտիյինիզ չէյլէրտէն պիր ֆիհրիսթ եաիրպ եաթաղընըզըն եանընա, սապահլայըն անը կէօրէ պիլէճէյինիզ պիր եէրտէ տիվարա ասմանըզը րէճա էտէճէյիմ, վէ կիւնիւն վազիֆէյէրինէ կիմմէք իւզրէ օտանըզտան չըգարղընըզտա՝ գալպինիզի վէ ֆիքրինիզի օլ էյի թօխումլարուէ տօլտուրընրզ, վէ տէրուննինիզ պուէֆ ճէնա ընօճամ գապուլ էթմէյինիզ։ Օլ վագըթ թէրէննիւմ էտէն չիֆթճի միսիլիւ սիզին ատրմարընրզ խաֆիֆ վէ գալպինիզ մէս՛ուտ օլաճագ տըր, զիրա օ էյի թօխումըն քէնտիսինէ էյի պիր հասատ իլէրի կէթիրէպիւճէճէյինի պիլիր։

Պու իհթիարլարա կէօրէ հարէքէթ էյլէտիյինիզտէ պու կիւզէլ պահար կիւնլէրինատէն էէնի պիր մահզուզիյէթ հիսս էտէճէքսինիզ, վէ Զատիկ սապահընըն չաֆազը սէօքտիւյինատէ սիզին գալպլէրինիզտէ էէնի պիր գուվվէթ հասըլ օլտըղընը տույաճագսընըզ։

Պու կիւն սիզէ պու մէքթուպը եազար իքէն եանըմտա եազըհանէ իւզէրինատէ պա՛զը փէք նէֆիս վէ կիւզէլ չիչէքլէր պուլունույօր։ Անլէր իւզէրինէ պագարղը՛տա, էյ սէվկիւլիւ չօճուգլար, էյ Ալլահընն էն կիւզէլ չիչէքլէրի, սիզին հագգընըզտա տիւշիւնիւրիւմ, վէ գալպիմին մուհապպէթի Անա, սիզէ վէ «սահրանընն զանպագլարընա» հայաթ իհսան էտինէ, տօղրու րէֆ՛ օլունուր։

Ճիւմլէնիզէ մուհապպէթլի սէլամլար իլէ՝

...Գալըրըմ խալիս տօսթընըզ
Քեամիլ

ԻՍԹԱՆՊՕԼԸՆ ՓՈՒԼՔԷՐԻԱՍԸ

2.

Շէհր էմինի Ա֊նթէմիուս ֆիրասէթլի պիր զաթ մագամընտա կէնճ փրէնսէս փուլքէրիա֊նըն լիյագաթըը թագտիր էյլէտի, վէ անըն քէնտի պիրատէրի իմփէրաթօր իւզերինէ օ֊լան պէօյիւք թէ՞սիրինի վէ հիքմէթլի սէօզ֊լերինի վէ 'ագլընը միւշահէտէ էթտի։ Եա֊պանի մուրախխասլար իլէ օլան միւլագաթ խիթամ պուլտըգտա՝ Ա֊նթէմիուս փուլքէրիա֊յա խիթապէն՝ «Էյ փրէնսէս, պէնիմ եէրի֊մէ սէն վէյլի օլ֊պու վասի' իմփէրաթօրլըգ֊տա գուվվա ի իտարէ, վէ զէքեա իլէ մութ֊թասըֆ օլան էն միւնասիպ զաթ սէն սին։» տէտի։ Փուլքէրիա 'ագիլ՝ 'այնի վագըթտա էհլի պասար վէ վիճտան պիր գըզ օլտըղըն֊տան Ա֊նթէմիուս աթիտէքի վէճհլէ ճէվապ վէրտի։ «Քէրիմ Ա֊նթէմիուս, էօյլէ եիւքսէք պիր հիւքիւմէթ պէնիմ կիպի պիր գըզ իչիւն տէյիլ տիր, տահա էյի օլուր քի պէն պիրա֊տէրիմէ իխթարլար էտէյիմ, վէ անա 'ատիլ պիր իմփէրաթօր օմագ եօլլարընը էօյրէտե֊յիմ, լաքին պիրատէրիմ օլ տէրէճէյէ եէթիւ֊չինճէյէ տէք իչլերի սիզ իտարէ էտինիզ։» Ա֊նթէմիուս ճէվապէն՝ «խայր փրէնսէս, խայր, սիզ վէլի օլունըզ վէ Արկադէոսըն քէրիմէսի֊նէ վէ պէօյիւք թէոդոսիոսըն թօրնունա եա֊գըլարը վէճհլէ իմփէրաթօրլըղըն ումուրընը իտարէ էտինիզ,» տէտի։

Շէհր էմինինին արզուսը իճրա օլունտու։ Շարգըն Ա'յանը փրէնսէսի վէլի թա'եհին էթ֊տի, վէ պու 16 եաչընտաքի գըզ չիչէքլէրը սաչըմըզ վէ միւզէյեհն սօգագլար, մուզաֆ֊ֆէր պօրու սէտալարը, թէմէվվիւճ էտէն պայրագլար, իմփէրաթօրըն թապուրլարը, հիւքիւմէթին պէօյիւք մէ՞մուրլարը, էթպա'֊լար վէ պիհիսապ պիր զալապալըգ իչինտէն 'ազիզ ըէսուլլէր քիլիսէսինէ տէլալէթի վէ օ֊րտտա փուլքէրիա Ա֊կակուդա Շարգըն վէլի Գրալիչասը տէյիւ ի'լան օլունտու։ Զօգ կէչ֊մէզտէն հէման պու 'ազիզ ըէսուլլէր քիլիսէ֊սինին միհրապը էօնինտէ փրէնսէս փուլքէ֊րիա վէ քէնտի Ադրաատիա վէ Մարինա նամ֊ըլընտա օլան կէնճ հէմշիրէլէրի, չարգ քիլի֊սէսինին միւ՞էսիր այինէլերիյլէ, քէնտի էճ֊տատլարընըն միրասընա սատըգ գալմազա վէ քէնտի կէնճ պիրատէրլէրինէ եարտըմ էյլէ֊մէյէ, տիւնեատան էլ չէքմէյէ, եվլէնմէմէյէ, վէ էթտիքլերի իւզրէ, քէնտիլերին պու 'ահ֊տրնտա սապիթ գալմազա վա'տ էյլէտիլէր։ կէնճ փրէնսէս քէնտի հէմշիրէլերի վէ մա'յէ֊թինտէքի հանըմ գըզլար իլէ պէրապէր սիւս վէ զիյնէթ սէվմէքլիքտէն կերի տուրըլար, վէ չօգ սատէ թարզտա կիյինիրլէր վէ քէնտի վագըթլարընը ֆագիրլեր իչիւն բուպա թէտա֊րիք էտէրէք, սիւզէնի վէ քէրքէֆ իչի օլարագ քիւիսէ էլպիսէլերի եափարագ, թէրէննիմ վէ տու'ա էտէրէք, սատէ թա'ամլար եէյլերէք վէ չօգ տէֆ'ա օրուճ թուրթարագ կէչիրիրլէր, վէ պու վէճհլէ «Ցիւնեատան վէ անընճ ճազի֊պէլերինտէն էլ չէքմէք» խուսուսընտա օլան 'ահալարընը էյի թարզտա հրֆիզ էթմէյէ չա֊լըշըլար իտի։ Շիւպհէսիզ 15 եաչընտաքի չէն վէ չաթըր գըզլարա պէօյլէ փէք սըզը պիր 'էօմր թավսիյէ օլունմազ խսէ տէ, օլ գատիմ իֆրաթ վէ սէյեր՞աթ (ֆէննալըգ) կիւնլերինտէ պու փրէնսէսլերին էօրնէյի պէօ֊յիւք թէ՞սիր պրագտը, վէ չօգլարըն հիր֊մէթ վէ րի'այէթինի ճէլպ էյլէտի։

Պու կէնճ փրէնսէսին իչլերինտէն պա'զը չէյլեր զիքը էթմէք ֆա՞իտէսէն խալի տէյիլ տիր, Գատիմ մուհարրիրլերտէն պիրինի օլան Ոօզիմէն անըն հագգընտա «Օ՝ իչլերի ֆէվգ֊էլ'ատէ պիր հիքմէթլէ իտարէ, վէ Բօմա իմ֊փէրաթօրլըղընըն մու'ամէլաթընտա մուհիմմ պիր վազիֆէ իճրա էյլէտի,» տէմիշ տիր։ Օզանամ իսմինտէ սա՞իր պիր միւվէրրիխ՝ «Պէօյիւք թէոդոսիոսըն զէքեա վէ չէճա'֊թընըն եէկեանէ վարիսէսի օլան պու օն ալ֊թը եաչընտաքի կէնճ գըզ փրէնսէս, չարգ վէ զարպ իմփէրաթօրլըղընը իտարէ էթտի, վէ պիրատէրի վէճհաթ էյլէտիյինտէ Աֆոոֆա իմֆէրֆնօչէչ, տիւնեանընն գրալիչասը մագա֊մընտա ի'լան օլունտու,» տէմիշ տիր։

Պու սօն վագը'ա եա'նի չօճուգ թէոդոսի֊օսընն վէճհաթը 449տա վագը' օլտու։ Վէ փուլքէրիա, Բօմա 'ալէմինտէ իճրաաի հիւքմ էյլէյէն եէկեանէ իմփէրաթօրիչա օլարագ, իսմանպօլընն ալթուն թախթընա ճիւլուս էյ֊

լետի։

Փուլքերիա 453 Յուլիս 18տէ վէֆաթ էյլետի։ Օլ սէնէտէ օ քէնտիսինին թանըտըղը Հօնը Ալթիլանըն, օլ մախուֆ եապանինին, խալգ թարաֆընատան "Ալլահրն գամչըսը" թէսմիյէ օլունան կէնճին տախի էօլիւմիւնիւ կէօրտիւ։ Ալթիլանըն գուվվէթլի իմփէրաթօրլըղը Զին սուրընատան թա Ղարպի Ալփ տաղլարընա գատար եայըլըը իտի, վէ օ հէր նէ գատար կէրէք չարգի կէրէք ղարպի Բօմայը եաղմա էթտի իսէ տէ, կէօրիւնիւր քի պու սուլհփէրվէր վէ ֆիրաաէթլի իմփէրաթօրիչատան էօյլէ զաթէթ վէ իտարէ օլունտուքի, քէնտիլէրէ չօգ ճալիպ պիր թալան օլաքէնտի թէճրիպէսիզ գուվվէթլէրինէ չօգ կիւվէնէմէյէն գըզլարըն, պու գատիմ, թաբիիի հանըմ գըզըն, Շարգըն կէնճ իմֆէթրաթօրիչատը օլան իսթանպօլըն փուլքերիասընըն հիքեայէսինտէն չէճա'ատ, գուվվէթ վէ հիքմէթ տէրսի ալմալարը կէրէք տիր։

ՆԱՄՐՈՒՆ

Անա վաթանըն չայան ը հիւրմէթ սըրա տաղլարընատան պիրիսի օլան Տօրոս սիլսիլէսի ճէնուպ ի ղարպտան չիմալ ի չարգ իսթիգամէթինէ իմթիատատ վէ կապադովկիա վէ կիլիկիա օվալարընատա թապի'ի պիր թապէտ թէչքիլ էտէրէք

ՆԱՄՐՈՒՆԸՆ 3 ՍԱ'ԱԹ ՇԱՐՓԸՆՏԱ ԳԻՇՆՈՍ ՆԻՀՐԻՆԻՆ ՄԷՃՐԱ'Ը ՕԼԱՆ ՏԷՐՊԷՆՏ

պիլէճէք օլան խալիճին օլ միւքէլլէֆ չէհրի, անըն հայտուտ չէթէլէրի թարաֆընատան տիւչար ը իղթիրապ օլմատը։

Օլապիլիր քի էլէէվմ գըզլար փուլքերիանըն ֆուրսաթլարընա մալիք տէյիլ տիրլէր, լաքին վազիֆէ ֆարգը սուրէթլէրտէ քէնտի գարշըլարընա չըգար վէ անլերի ֆէտաքար. լըգլարտա պուլունմազա տա'վէթ էյլէր։ Իղթէպէյլէրէր իչին գատիմ իսթանպօլըն, 15 սար էվվէլքի պիր զէմանտա քէնտէ վազիֆէսինի կէօրէն վէ անը քեամիլէն իճրա էյլէյէն կէնճ փրէնսէսին 'էօսմրիւնիւն էօրնէյի չօգ մուֆիտ տիր։ Քէնտի իւզերլէրինէ պատան վազիֆէ եիւքիւ ալթընտա էղիլէն վէ Ասիա ի Սուղրայը իքիյէ թագսիմ էտէր։ Բագրատունիլերին հիւքմտար սիլսիլէսինին տիւչմէսինտէն սօնրա իտի քի էրմէնիսթան էրմէնիլերինին պիր զըսմը Տօրոս սիլսիլէ ի ճիպալը իսթիգամէթիյէ կիլիկիայա տօղրու հիճրէթ էթտիլէր, վէ Ռուբինեանց հիւքիւմէթի քէսպ ի գուվվէթ էտիպ տէ Սիս չէհրինի քէնտիսինէ փայթախթ էտէրէք Օվալըգ կիլիկիայա էնէյնէ գատար օրատա էվէյի վազըթ գալըլար։ Լաքին սայքի կիլիկիա հիւքիւմէթինտէն այրը օլարագ, տաղլըգ կիլիկիատա, Նամրուն գալ'ասընը քէնտինէ մէրքէզ էթթիխաղ էտէրէք պիր 'ասրատան զիյատէ միւտտէթ քիւչիւք պիր զէ'ամէթ (ասապաքօ-ընէն) իճրա ի հիւքմ էյլէտի։

Պուրայա գօնուլմըշ օլան բէսմէլերին քիւչիւ-

յիւ Նամրուն գալ՚ասընը կէօսթէրիր, վէ անըն Բօմալըլար թարաֆընտան եափըլմըշ օլտըղը զանն օլունուր։ Էլեէվմ խարապէ հալինտէ օլուպ՝ թաս. վիրտէ կէօրիւլտիւյիւ իւզրէ անճագ չիմալ ճիհէթինտէ պիր գալ՚ էարկիր մի քէլլէֆ օտալար գա՚իմ պուլունմագտա տըրլար։ Գալ՚անըն էթէյինտէ Հեթում Փրէնճին փունարը տախի պուլունուր։ վէ անըն գայտ թաչը Նամրուն էրմէնի քիւչիւք քիլիսէսինտէ մահֆուզ տըր։ վէ Գալ՚ատան չարգա տօղրու, վատինին էօթէ թարաֆընտա Օչին Փրէնճին տէօրթ քէօչէ չէքլինտէ պիր գալ՚ասը պուլունուր քի անըն եալընըզ եարը եըգրգ տէօրթ տիվարլարը գալմըչ տըր։ Նամրունըն չամլըգ տաղլարը, պուզ կիպի սօղուգ սուլարը վէ սաղլամ հավասը եազլըգ օլմագ իւզրէ օրասընը ինթիխապ էթմէյէ Թարսուսլըլարը ճէլպ էյլէմիչ տիր, չէօյլէ քի Թարսուս էհալիսինին էքսէրիսի սրճագ մէվսիմին 4 –5 այլարընը Նամրունըն պազլըգ վէ մէյվէսի պօլ վատիլէրինտէ կէչիրիրլէր։

Պէօյիւք րէամ իսէ՝ Թարսուսըն նէհրի Գիտնոսըն տաղլըգ իքի չիւ՚պէյէրինտէն չարգտաքինին տաղլըգ վատիսինի կէօսթէրիր քի էլեէվմ անա «Ճէհէննէմ տէրէսի» տէնիր։ Մէնզարէսի չայանը հայրէթ վէ ֆէ՚զա էլ՚ատէ կիւզել տիր։ Պիր պուչուգ սա՚աթտան զիյատէ չամլըգ տէհչէթլի պիր էնիչտէն էնտիքտէն սօնրա տաղլըգ Գիտնոսըն ըրմազը սահիլինէ եէթիչիլիր քի, պու ըրմագ պէրրագ վէ քէօփիւքլիւ տալզալարըյլէ գայալըգ սահիլլերի տէօյէր վէ անլէրին ՚աքս ը սէտասը հէյպէթէնկիզ ուչրումլարը ինլէտիր։ Պու օրմանլըգ վատինին տօլանպաճ վէ էնիչլի Եօգուչլը եօլլարը իչինտէն իւչ սա՚աթ գատար կիթտիքտէն սօնրա՝ էլեէվմ կեավ՚ու Պազլըճ տէնիլէն տաղ ճիհէթինէ եէթիչիլիր քի։ օրատա եախօտ եազընլարընտա գատիմ Սկևռանըն պուլունտըղը զանն օլունուր։ Լաեէմուէթ Ներսէս Լամբրոնացինին թա՚լիմ օլունտըղը մանասթըր իչթէ պու օլուպ՝ մէֆրէթ վէ թէփէլէրի կէօյէ եէթիչէն աղաճլարլէ տօղու օրման, մախուճ պիր ուչրումըն թամմ ալթընտան նէպ՚ան էտէն վէ 4—5 տագիգէ ագտրգտան սօնրա եիւքսէք պիր եարտան Գիտնոս ըրմաղընա տէօքիւլէրէք քէօփիւքտէն տանթէլատրա պիւրիւնմիւչ վէ էրզէվանի գուչագ պազլանմըչ օլան մէպզուլ ըրմագ, տաղլարըն ՚աղամէթի, Թապի՚աթըն մուճիպ ի հայրէթ ճէլալը, իչթէ պունլարըն ճիւմլէսի իլգա վէ թէրֆի՚ էտէն թէ՚սիրաթա մալիք տիրլէր, վէ Թարսուսըն պիւլպիւլիւ, էրմէնի քիլիսէսինին եօրուլմագ խատէմէսի, աղընտան պալ ագըտան Լամբրոնացի Եպիսկոպոս, լաեէմուէթ Ներսէս պու թէ՚սիրլէր Թահթընտա տօղտու վէ պէօյիւտիւ, թա՚լիմ օլունտու վէ մէյտանա կէլտի։

ՆԱՄՐՈՒՆ ԳԱԼԱ՚ՍԸ

Սէվկիւլիւ էրմէնի օղլանլար վէ գըզլար, էկէր պիր վագրթտա պու պիզիմ Այլահատն գօրգար, ֆազիլ վէ եիկիթ ա՚տէլէրիմիզին եաչատըղը վէ զանընըմճա հալա անլէր իւզէրինտէ օլ էճտատըմըզընն նէֆէսլէրինին վէ րուհլարընըն Թայէրան էյլէտիյի մահալը մու՚ազզէզէյի զիյարէթ էյլէմէք մէրղուպ ֆուրսաթընա նա՚իլ օլաճագ օլսա իհթիհնիզ, օլ պէօյիւք րուհլարըն, Օչինլէրին, Հեթում՚ըն, Լամբրոնացիլէրին վէ Շնորհալիլէրին էօրնէյինէ իմթիհալ էթմէյէ, վէ պէօյլէճէ սիզին միլլէթինիզէ վէ չայան ը փէրէսթիշ օլան ՚Օսմանլը վաթանընա մուֆիտ քիմսէլէր օլմագա պիւթիւն ճանտան ՚ահտ ու վա՚տ էտէճէյինիզէ չիւպհէմ եօգ տըր։ Պու պիր մէվսիպէ օլուպ՝ անը սիզին իչիւն ճան ու կէօնիւլտէն թէմէննի էյլէյէն տօսթընըզ՝

ԿԻԼԻԿԻԱԼԸ

ՊԱՀԱՐ ԵԼԼՏԻ

Պահար կէլտի իշթէ թէքրար,
Եէշիլ կիյմիշ տաղլար, թաշլար,
Ույանըյօր ճէփ թապի՚աթ,
Կիյինիյօր եէնի հայաթ։

Պիւթիւն գուշլար էօթիւշիյօր,
Հէփ եիւրէքլէր թութուշույօր,
Ֆեա՚ինաթտա պիր նէշ՚է վար,
Զիւնքի կէլմիշ քէյֆլի պահար։

Խաֆիֆ, խաֆիֆ էսէն ըիւզկեար,
Հէփ գալպէրի ֆէրրահ գըլար,
Եէնի ղայրէթ, եէնի գուվվէթ
Սանըրսըն հիսս էտէր հէր ֆէրտ։

Սէֆա կէլտին, ֆէրրահ մէվսիմ,
Թէշրիֆինի էտիպ Թա'զիմ,
Շէրէֆինէ պիզ նաղմէսազ
Հէր նէ գատար տա օլսազ ազ։

Հայտե, սիզ տէ արգատաշլար,
Խանգօ վէրսին տաղլար, Թաշլար,
Փիւրմէսէրրէթ նաղմէմիզէ,
Զինքի պահար կէլտի պիզէ։

Գր. Հ. Գալուստեան

ՀԵՂԻՆԷՆԻՆ ՀԷՏԻՅԷՍԻ

*Հեղինէ՝ էլինաէ քիչիք պիր սեփէթի օղ-
տրդը հայտէ գափունդն էչիկինտէ տուրուր
իքէն, փէտէրի անդն եանդնա կէլիպ՝ "Ոէվ-
կիւլիւմ, սեվինիրիմ քի կէզմէյէ չդմագ ի-
չինն պէօյլէ հազդը պուլունույօրսդն. եէնի
կէյկյի կէօրէսին տէլիւ սէնի Լուսի հանդմդն
պազդէսինէ կէօթիւրմէյէ կէլտիմ," տէտի։
Գըզ՚ըդազ ճէվապէն՝ "Զօգ մէհհան ըմ,
փէտէրիմ, լաքին թամամ չիմտի կիտէմէմ։
կէյկիք տահա օրատա տըր. եարդն կիտէրիդ։
Շիմտի էտէճէյիմ խուսուսի պիր չէյ վար,"
տէտի։ փէտէրի "նէ՞ տիր օ գըզըմ," տէյիւ
սիւ՞ալ էթտի։ Գըզ էլինտէքի սեփէթի կէօս-
թէրէրէք՝ "Ա՜հ, պունու պիր եէրէ կէօթիւ-
րէճէյիմ" տէտի։ փէտէրի կիւլիմսէտի վէ
"Ոէվկիւլիւմ, օնու քիմ՞ կէօթիւրէճէքսին,"
տէյիւ սօրտու։ "Պէնիմ տիր, պապա, լաքին
ահ՜, էօյլէ տէյիլ Ալլահ իչիւն քիչիւք պիր
չէյ վա՞տ էթմիշ իմ, պապա։" Քէրիմ փէ-
տէրի միւչֆիգանէ՝ "Էօյլէ իսէ փէք էյի. սէնի
եօլընատն ալըգօմայաճաղըմ, սեվկիւլիւմ, սա-
նա եարամմ էտէպիլիր մի իմ," տէտի։
"Թայր, փէտէրիմ. պէն եէյէճէյիմ չէրէզ-
տէն արթադրտըղըմ փօրթուգալը իխթիյար
պէտրոսա կէօթիւրմէքտէ իսիմ," տէտի։ փէ-
տէրի՝ "Իխթիյար պէտրոս խասթա մը տըր,"
տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։ "Իւմիտ էտէրիմ քի
խասթա տէյիլ տիր, լաքին զէվալլընդն եէ-
յէճէք հիչ էյի պիր չէյի եօգ. օ տա՞իմա է-
յի վէ միւթէչէքքիր պիր իխթիյար տըր։
Պէօյիւքլէր անա սալթ սօղուգ եէմէք վէ եք-
մէք գըրընթըլարը վէրիրլէր. վէ պիր փօր-
թուգալ օնուն չօգ խօչընա կիտէճէք վէ օ-
նու չօգ սէվինտիրէճէք։ Պապամ. էյի ֆա-
գիր խասթալարը միւթէսէլլի գըլմագ ֆարզ
օլտդը կիպի, էյի ֆագիրլէրի տախի պա՛-
զդն սէվինտիրմէք լազըմ օլտդընը զանն էթ-
մէ՞զ մի սինիզ։" "Էվվէթ, զանն էատիրիմ
պիզ անլէրի՝ իւզէրլէրինէ աճլըգ վէ խասթա-
լըգ կէլէնէատէք չօգ տէֆ՚ա ունուտըրըզ։
Գըզըմ, հագդըն վար։ Պու էթտիյին Ալլահ
իչիւն քիչիւք պիր խըզմէթ տըր։ Շու արապա-
յա օթտու. սէնի պէտրոսըն էվինէ կէօթիւ-
րէյիմ. վէ սէն օրատա իչինի պիթիրէնէտէք
պէքլէյէյիմ, վէ սօնրա օ տէտիյիմ կէյիյի
սանա կէօսթէրէճէյիմ։ Պիր թօփլու իչինէն
վա՞ր մը Հէդինէ, տէտի։" Գըզ ճէվապէն՝
"Էվվէթ, փէտէրիմ, իչմէ" տէտի։ Գըզըն
քէրիմ փէտէրի՝ "Իչմէ պէշ սօլարըզդ պիր
գա՞իմէ. պունու թօփլու իլէ փօրթուգալըն
գապուդընա կէչիրիվէր։ Պու փարա պէտրո-
սըն օթտուրտըդը էվին տէօրթ հաֆթալըգ քի-
րասընա քեաֆի տիր, վէ պէլքի պու տախի
Ալլահ իչիւն քիչիւք պիր խըզմէթ օլապիլիր։"
տէտի։

Քիչիւք Հեդինէ ՚ագըլը պիր ատէմէ ՚ա-
գըլը պիր տէրա վէրմիշ, վէ քիչիճէք փար-
մագլարը յէ գա՞իմէյի թօփլու իլէ փօրթու-
գալըն գապուդընա կէչիրիր իքէն չօգ խօչնուտ
կէօրիւնիյօր իտի։

ԳՈՒԱԼԱՍՏԵՑՈՒ ՓՐԿՆՈՍՏՈՒԱԼԻՔ

*Տէօրտիւնճի էատուրրա՝ պիրատէրի Րիչըրտ
իլէ զէվճէսինին ագրաժատը արաստնատա գա-
րըշդուգ զուհուր էտէպիլիր օլտդընը վէճա-
թընատն էվվէլ կէօրէրէք, պէրիպիրլէրի իլէ
տօսթ գամմալարընը ատն նէճէսինէ գատար
անլէրտէն րճա էյլէմէքտէ պուլունմդը տըր։
Մի չարիւէյհին վէճամը ՚ագապինտէ գրալի-
չանըն ագրաժատընատն իքէսի եա՞նի գօնթ*

Րիվըրզ վէ Լօրտ Կրէյ գրալըն վէլի ի ՚ահա օ. լան օղու Պէչինճի էտուըրտա վէլի օլորլար, վէ գրալիչա օլ պիր էվլատը իլէ պիր մա. հալը մուգատտէսէ չէքիլտի։ Պէչինճի էտ. ուըրտ Թէթէվվիւճ (Թաճ կիյմէք) իչին Լօն. տրայա կիմոտիյի էնատէ ՚ամուճասը օլան կլօսթըը Տուգասը Րիչըրտ անա գարշը չըգարը։ Պիրինճի կիւն էյի կէչտի, լաքին իքինճի կիւ. նու Րիչըրտ՝ Րիվըրզը վէ Կրէյի քէնտի եավէր. լէրինէ տէրտէսթ վէ, քիւչիւք գրալըն րէ. ճալարընա յարդմէն. անլէրի հապս էյմտիրտի։

Րիչըրտ պու վէճհլէ գրալիչանըն ագրա. պասընը օրթատան գալտըրարագ Թախթը գափմագ մէրամըլլէ, Թէթէվվիւճ գիյնէյթինէ գատար պէքլէմէսի իչին, քիւչիւք գրալը Գուլլէյէ կէնատէրտի, Քէնտիսի փարլամէնթի ճէմ՚ էտէրէք վէճլիսէն Լտուըրտըն վէլիսի ՚ինվանընը ալտը։ Պիր գաչ կիւն սօնրա Րիչըրտ՝ Լօրտ Հէյսթինկսը ֆիյմնէ ֆէսատ չը գարըյօր տէյիւ իմհամ էտէրէք անըն պա չընը քէստիրտի։ Փանթֆրէքթի գատընա տա. խի եավէրլէր կէօնտէրէրէք Րիվըրզը վէ կրէյի ՚այնի գապահաթլէ գաթլ էթտիրտի, Պէօյ լէճէ քէնտիսինէ մանի՚ օլաճագլարընը զանն էթտիյի քիմսէլէրի օրթատան գալտըրարագ վէ քիւչիւք գրալ իչիւն տախի եալանտան պէօյիւք իհթիմամ կէօսթէրէրէք անըն օլ պիր գարնտաչը օլան Եօրգ Տուգասը Րիչըր տը տախի չաղըրմագ իչիւն ատէմ կէօնտէր. տի։ Գրալիչա քէնտիսինին իքինճի օղլունըն կիթմէսինէ գարշը տուրտու իսէ տէ, օղլու Գուլլետէ քէնտի գարնտաչը իլէ պուլունմա. ղա արզու էյլէտի։ Րիչըրտ պու հօլ իլէ իքի փրէնսլերի տախի քէնտի թէ՚սիրի թահմը. նա ալտըղընտա, Պըքինկհամ վասթմաստըյլէ՝ փրէնսլէր գրալըն էօզ էվլատլարը տէյիլ, վէ քէնտիսի, եա՚նի Րիչըրտ կլօսթըը գրալ օլ. մալը տըր, տէյիւ թէվաթուրլար չըգարտը։

Պիքինկհամ էօյլէ ուսթաալըգլար իչլէթտի քի պիր գաչ քիմսէլէր թահը Րիչըրտա թէք. լիֆ էթտիլէր, վէ օ եալանտան հայրէթ կէօսթէրէրէք իւչիւնճիւ Րիչըրտ ՚ինվանը.յլէ գրալ օլմաղը գապուլ էյլէտի։ Անըն թէթէվ վիւճ ըէսմի պէօյիւք զիյնէյթլէ իճրա օլունտու իսէ տէ, քէնտի պիրատէր զատէլերի սաղ գալտըգճա քէնտի մէվգը՚ընը էմին սայմա. յարագ օնլարը տախի էօլտիւրթմէյէ գարար վէրտի։ Գուլլէյէ իքի գաթիլէր կէօնտէրտի, վէ պունլար՝ Գուլլէնին անախթարլարը պիր կէճէ իչիւն քէնտիլէրէ թէսլիմ օլունճագ, տէյիւ Գուլլէ միւտիրինէ էմր կէօթիւրտիւլէր։ Միւտիր էրթէսի կիւն կէլտիյի կիպի տօղրու փրէնսլերին օտասընա կիթմտի իսէ տէ՝ անլէրի օրատտա պուլմատը։ Փրէնսճիքլէրին էօյտիւ. րիւմիւշ օլտըղը պիր գաչ կիւն սօնրա պէլլի օլտու, լաքին նէ հօլտա թէէֆֆ էտիլտիքլէրի

ԳՈՒԼԼԷՅԻՆ ՓՐԷՆՍՃԻՔԼԷՐ

Րիչըրտըն վէֆամընտան սօնրա պիյինտի։ Ա՚լաչըլտըզը իւզրէ գաթիլէր փրէնսճիք. լէրի գուճագ դուճագա վէ տու՚ա քիթապ. լարընը եամագլարընըն եանընտա վէ ույգու. տա պուլմըշլար, վէ իչինէ եամըշ օլտրգլարը պէօյիւք գուշ Թիւյիւ եամագընը ալթընտա անլէրի պօղմուշլար, վէ էօյիւ ճէսէքտէրինի ա. լարագ մէրտիվէնին ալթընա կէօսմիւշլէր իտի, իքի եիւզ սէնէ սօնրա տիվարճըլար մէրտիվէ. նին պիր գաչ պօղուլմըշ պասամագլարընը թա՚միր էթտիքլէրի վագըթ իքի չօճուգլա. րընն քէմիքլէրինի պուլտըլար, վէ չիմտի հէր քէս անլէրին Թէէֆֆ էտիլէն փրէնսճիքլէրին քէմիքլէրի օլտըգընա ինանըր։

ՊԻՐ ՏՈՒՆ ՎԱԼԻՏԷ(*) ՔԻՆՏԻ ՊԻՐԻՃԻՑԻՆԷ

ԽԻԹԱՊԸՆ

Կէ՛լ, Թաթը գուզում, կէ՛լ, ճիյէրփարէմ,
Կէ՛լ, պիր պասայըմ սէնի պաղրըմա,
Շէհիտ պապան քի ճէլալէ խիւրրեմ՝
Սէնի եատիկեար պըրագտը պանա։

(*). Պու վալիտե Թարսուս Ամերիգան Գօլէճի Րե. ՚խի Տր. Թովմաս Տ. Գրիսթինին քերիմե ի միւհերեբէմէսի վէ Վեր. Մայնըր Րօճըրզըն զէվճէսի Մատամ Մէյրի Րօ. ճըրզ տըր։ Մր. Րօճըրզ վէ Մր. Մավրըր, պու իքի ճէ. սուր վէ ՚ալիճէնապ միսիոներլէր, Ամանա գէթալընտա, Ամերիգան Գըզլար Մէքթեպինին եադընընտա, եանկըն սէօն. տիւրիւր իքէն շէհիտ օլուշտուլէր։ Զիւնքի եանկըն եիւզ. լերճէ էրմենի վէ եճնէպի միւլթեճիլերլե տօլու մէքթեպ պէնասընը Թէհտիտ էթմէք իւզրե իտի։

Օ սէնի անճագ պիր գաչ այ սէվտի,
Ջալիմ էլլէրէ կիթտի ա՞ի, գուրպան,
Վէ բահաթլնա կիրտի էպէտի՝
Պէօյլէ իսթէմիշ օ Բապպ ը բահման։

Պանա պիր սէնէ էթտի րէֆագաթ.
'Ագիզ իշինտէ տէ պիր օ գատար,
Պիրտէն օլտու ա՞ի. պու միւֆարագաթ.
Սօղուգ մէգարտա շիմտի օ եաթար։

Սէն, Թաթլը եավրում, պէօյիւ քի սէն տէ
Պաշգալար իչիւն խրտմէթ էտէսին,
Վագֆ էտէմ սէնի 'ազիզ խրտմէթէ՝
Հէր ան տույասըն վազիֆէ սէսին'։

ՄԱՏԱՄ ԲՈՃԸՐՋ ՎԻ ԷՎԼԱՏԸ

Իշթէ օլ զէման պապանա լա՞իգ
Էվլատ օլուբսուն, պանա տա սիւրուր,
Լուֆթույլէ սէնի պէօյիւտէ խալիգ,
Վէ էտէ սէնի ղայուր վէ ճէսուր։

Մէթրուք տէյիլ իզ, նէ՛ սէն, նէ՛ տէ պէն,
Էօքսիւզ, տուլա Ալլահ տըր փէտէր,
Քիմսէսիզլերի ճիմայէ էտէն,
Ձիւմլէ տուլլարը սիյանէթ էտէր։

Պիր չօգ էրմէնի պաճըլար իլէ
Իչտիմ պէն տէ պու աճը գատէճի,
Բապպըմ անլէրին կէօզ եաշընի սիլէ,
Քէսրէթլէ տէօքէ մէրհամէթինի։

Թաթլը մէլէյիմ, կէ՛լ, ճիյէրփարէմ,
Կէ՛լ, պիր պասայրմ սէնի պաղրըմա.
Շէհիտ պապան քի Բապպըյէ խիւրրէմ
Սէնի եատիկեար պըրագտը պանա։

Գ. Ա. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՁԻՋԻ-ՔԱԼՔԱՆ

(Մոլոբէն Ռոբնըզ Մոլէ)

Լաքին չիչէքլէնմէ մէվսիմինտէ նէպա. թաթ հավայը ազ թէմիզլէրլէր, վէ պու սէպէպտէն այրըմագ իւզրէ օլան պիր չօգ զօնչէլէր պուլունան էէրտէ հավանըն թէմիզլիյինէ մուզիրր պիլէ օլուրլար։ չինքի հավայը թէմիզլէտիքլէրինտէն զիյատէ պօ. զարլար. պունուն սէպէպի տէ չիչէքլէր չապըգ կէչիճի վէ միւքէմմէլ օլմալարը Հասէ. պիյլէ պէօյիւմէյէ իհթիյաճլարը օլմայըպ՝ ազ եէմէլէրի վէ չօգ հավա թէնէֆֆիւս էթմէլէ. րի տիր։ Իչթէ պու սէպէպտէն պա՛զը քիմ. սէլէր խաստանըն օտասընտա չիչէք գօմաղը սըՀՀէթէ մուզիրր սայարլար, զիրա խաստա. յա լազըմ օլան հավայը չիչէքլէր թէնէֆֆիւս էտէրլէր։

Նէպաթաթ թէնէֆֆիւս էթտիքտէն մա՛. տա քէնտի քէնտիլէրինի հասըլ տախի է. տէրլէր. Ընլէր պիր եըմուրթաճըգտան հա. յաթըն 'ալի չէքլէրինի հասըլ էտէրլէր։ Պիզ նէպաթըն եըմուրթաճրզընա թօխում. Հէրիզ, վէ պու սէպէպտէն անըն հագիգաթ ը հալտէ նէ օլտրզընը նազար ը տիգգաթա ալմայըզ, լաքին նէպաթըն ուրճագ վէ նէմինաք սագլան. մըշ թօխմունըն՝ պիր նէպաթճըգ, պալըզըն սը. ճագ վէ նէմինաք սագլանմըշ օլան եըմուրթա. ճըզընըն՝ պիր պալըգճըգ, վէ գուչըն սըճագ վէ գուրու սագլանմըշ եըմուրթասընըն՝ քիւ. չիւք պիր գուշ հասըլ էյլէսիյինի տէրխաթըր էթտիյիմիզտէ, օլ վագըթ թօխմուն ասըլ թապի'աթը պէլլի օլուր. վէ իչթէ օ նէպա. թըն եըմուրթաճըզը տըր։

«Հէր չէյ պիր եըմուրթատան հասըլ օ. լուր. օ տիւնեանըն պէչիյի տիր։» Իչթէ պի. զիմ էՀլ ի հիքմէթ էճատտըմըզ հայաթըն պայյանկըճընըն սըրրընը պու վէճհլէ պէյան էթտիյէր տիր։ Լաքին անլէր պունու աէմէք. լէ հագիգաթըն անճագ եաբըսընը պէյան էյլէմիշ օլտրլար, զիրա եըմուրթայը նէչվու նէմայա ույանտըրան վէ անա իհթիսալիյէթ. լէրին եէնի պիր սիլսիլէսինի մուճիպ օլան հայաթըն օլ գըզրլճըմը հագընտա պիր չէյ տէմէտիլէր։ Ընլէր կիպի պիզ տախի 'ումու. մէն փէտէր հայաթընա լազըմ օլան հիւրմէ. թի կէօսթէրմէյիզ, վէ եէնիտէն մէյտանա կէլլէն հայաթ մու'ճիղէսինի քետխիլէն եը. մուրթայա 'ալմճ էտէրիզ։ (Ցեվոմ)

ՄՈՒՀԱՐԲԵՐԱԹ Ը ՐԵՍՄԻՑԵՆԻՆ ԹԱՀԻՐԻՆԵ ՏԱ՛ԻՐ ԹԱ՛ԼԻՄԱԹՆԱՄԵ

Հարպեյե Նալաբելենդե։ Մադե 1. Տեվա՛իր վե գըթա՛թ վե մագամաթ ը 'ասքերիյե պէյնինտէքի պիլ'ումում մուհարրերաթ ը բեսիյետ չիմիյե գատար թագրիրլերտե միլթէխազ ուսուլը վեճնէ պա՛տէմա էլղապէն սարֆ ը նազար օլունաճաղը կիպի իմզա իզերինե մէվզու՛ «պէնտէ» իչարէթի տախի հազֆ էտիլճէք տիր։ Ֆագաթ 'ալ էլ 'ումում ճիհէթի ի միլգիյե եազըլաճագ մուհարրերաթը քեմաֆի իս սապըդ էլղապ վե պէնտէ իչարէթինի միհթէվի պուլունաճագ տըր։

Մադե 2. Միսթա՛մէլ օլան էլղապ ը բեսիյե ճիհէթի 'ասքերիյեճե հալընըզ իսթիտա՛լարտա գուլլանըլմալը տըր։

Մադ. 3. Մուհարրերաթտա միլթէսէլսիլ 'իպարաթտան սարֆ ը նազարըլե գըսա ճիւմլելերիլե իֆտաե ի մէրամ օլունարագ մագսէտին միւնագդահ վե ֆագաթ պայգա սուրէթլե անլայըլմայաճագ թարզտա մէվզու՛ օլմասընա ի՛թինա էտիլմէլի տիր։

Մադ. 4. Թահրիրաթտա հալընըզ պիր մատտէ պահա էտիլիպ էկեր պիր գայ մատտէ մէվզու՛ը պահա իսէ, իչպու մէվատտա սաթր պայընտան վե պիրեր սըրա նիւմէրոսը իլե պէտ օլունմալը տըր։

Մադ. 5. Հիսապաթ վե մէգատիրե 'ա՛իտ խուսուսաթա էրդամ վե հիսապաթ մէթնի տախիլինտե վե պիր սուրէթ ի միւթէսէլսիլէտե եազըլմայըզ մուհարրերաթըն պալասընտա իչպու հիսսապաթ էրդամ իլե հիսապ թարզընտա իրա՛է օլունարագ մէթնինտե պու խուսուստա իղահաթ ը լազըմէ իլե պէրապէր նէթիճէտէն պահա օլունմալը վե ֆագաթ խուսուսաթ ը մուհիմմէտե մէզքիր էրդամըն հիզասընա 'ատէտլեր եապը իլե տե եազըլմալը տըր։

Մադ. 6. Մուհարրերաթըն նիհայէթինտէքի «օլ պապատ» ճիւմլեսինին տախի լազվըյլե եէրինե «թավսիյե օլունըր, թէպ իլ օլունըր» քիւչիւքտէն պէսիյե «մա՛րուզ տըր, միսթէա՛ տըր» ազրան պէյնինտե «թէմէննի օլունուր, բէճա օլունուր» տէնիլէճէք։ Թէլէկրաֆտա պու տախի դալտըրըլարագ պուդուրըլմասը վե իֆտասը կիպի թա՛պիրաթ իլե իքթիֆա օլունաճագ տըր։

Մադ. 7. Մուհարրերաթտա քեազըրըն սօլ թարաֆ պալասընա նէրէտէն եազըլտըղը մաթպու՛ օլարագ եազըլաճագ վե անըն ալթընա տախի 4 Հազիրան 325 թարզընտա թահրիր օլունաճագ տըր։ Մէսէլա իքինճի օրտու գոմնանըլըզընտան կէօնտէրիլէն թահրիրաթտա էտիրնէ, 4 Հազիրան 325 թարզընտա եազըլաճագ տըր։

Մադ. 8. Սէֆէրիյե նիզամնամէսինտե էմրլերին թարզ ը թահրիրի հագգընտաքի գավա՛իտ ի աթիյե տախի նազար ը տիգդաթտա թուլթուլմալը տըր։ Շէհր վե գասապա վե գարիյե իլե չէհր վե տաղ վե չախս իսմլերի կիպի իւսէմա ի խասսայը զայէթ օդունագը եազմագ լազըմ տըր։ Պինա՛էն 'ալէյհ հարֆլարըն չէքլեերիյլե նօգթալարընա ի՛թինա էյլէմէքլե պէրապէր, իճապընտա հարէքելէմէլի տիր։ (Մէվագի՛ ի զայր ի մէչհուրէնին մէվագի՛ ի մա՛րուֆեյե նազարէն վազ'իյէթ ի ճօղրաֆիյե վե մէսաֆէսի զիքր էտիլմէլի տիր։)

Մադ. 9. Եազըլան չէյին մագսատը թէմամէն պէյան էյլետիյինե գանա՛թ կէլմէք իչիւն եազան քէնտիսինի թահրիրաթը ալաճագ ատէմին եէրինտե ֆարզ իլե պիր քերրե օգուամալը տըր։ Միսթա՛ճել իչլերտե, թէզքերէլերտե թարիխին եանընա սա՛աթ վե տաղզգա տախի վազ՛ վե կէճէ վագթը իսէ մէսէլա Շուպաթըն 5—6 կէճէսի թարզընտա իրա՛է էտիլմէլի տիր։

Մադ. 10 Էվվելճէ տե թէպիղ օլունտըղը վէճնէլ մուհարրերաթըն սաղ թարաֆընտա քեազըտ 'արզընըն բուպ' վե եա խուսմը աչըգ պրագրլաճագ վե սօլ թարաֆ պալասընտա խիւլասա ի միւնտէրիճաթ թահրիր օլունաճագ տըր։

Մադ. 11. Գօմանտանլար իլե տեվա՛իր բուՀասասը իչպու թա՛լիմաթնամէյինե թէմամի ի իճրասընա 'ալետ տեվամ տիգդաթ վե ի՛թինա էտէճէքլեր տիր։

ՔՄԼԱՔ ՎԷ ՄՈՒՍԱԳՓԱՃԱԹ ԳԱՆՈՒՆԸ

Սեէղնճէ մադե. Շունլար եէնի ինչա՛աթտան 'ատտ էտիլէճէք տիր։ (1) Էլեէվմ մէվճուտ պինալարա 'վուգու՛ պուլաճագ 'իլավէյեր։ (2) Իքինճի մատտէտ մուհարրեր սուրէթլերլե իսթի՛մալ օլունաճագ 'արսալար։ (3) Մէվճուտ էպնիյեյերտէն տէյիրմէն, ֆագրիդա վե ի՛մալաթխանէ հալինէ գօնուլանլար։

Տէֆոզընճը մադե. Վէրիլիյէ թապի՛ օլան պիր պինա միսթէանա՛իյէթի տախիլ օլուր իսէ, պու իսթիանանըն հիւքմիւ միւքելլեֆին իսթիտա՛ էթտիյի սէնեյի թա՛գիպ էտէն սէնէ ի մալիյէ իսթիտասընտան միւ'թէպեր տիր։

Օնընճը մադե. Եանմըշ վե հըգրլմըշ վե եախօտ գուլլանըլմայաճագ պիր հալատ խարա՛պ օլմուշ օլուպ տա, սահիպի թարաֆընտան մալիյէ մէ"մուր-

յարձնա խապար վէրիվէն էպնիյելէր թահդրդ օլունտրգտան սօնրա իսպար թարիխինտէն սօնրա պէլէճէք թազսիթտէն պայլայարագ վէրկի իւէ մի-քելլէի օլմայըգ, 'արսասը արագի վէրկիսինէ 'Ոտպի' օլաճագ տըր։

Օն պէրինճ ֆապրէ. Պիր տէյիրմէն վէ ֆապրիգա վէ ի'մալաթխանէ լաագայլ պիր սէնէ ֆասըլատըգ վէ թէմամէն իչլէթիլմէգ իսէ, սահիպլէրի իչէփլիմէյէն միւտաֆէ իչիւն վէրկինին 3 րուպ'ինտան մուվագգաթէն մու'աֆ օլաճագլար տըր։ Գունլար հէնիտէն իչլէտիլմէյէ պայլայընճա, պիր այ զարֆընտա խապար վէրմէյինկէր պիր սէնկլիք 'աֆվտան իսթիֆատէ կէմմէյճէֆլէր տիր։

Օն էփինճ ֆապրէ. Վէրկինին նիսպէթի գայրի սաֆի հասըլաթրնէն 100ա 12սի օլարագ թա'նին էտիլմիչ տիր։ Տէյիրմէն, ֆապրիգա վէ ի'մալաթխանէլէր իւէ իգամէթկահ օլան ախչապ խանէլէրին գայրի սաֆի հասըլաթընտան րուպ'ը թէնզիլ օլունտրգտան սօնրա, վէրկի զօնուլաճագ տըր։ Ա-լաթ ու էտվաթ ը սապիթէ իմախսուսիյի հավի օլուպ, պիր սան'աթըն իճրասընա թախսիս կտիլէն պինա, ֆապրիգա վէ ի'մալաթխանէ 'ատտ օլունուր։

Իսթինատ սիվարլարը թախթա, ադաճ վէ հա պէօլմէ վէ նախօտ պաղտատի օլան պինալար — վէյէվքի թէմէլների իւէ ևէր ևիւզիւնտէն 2 մէթրօ իրթիֆա'ընա գատար պինանըն գա'իտէսի քճարկիր օլսուն — ախչապ ի'թիպար էտիլիր։

(13, 14, վէ 45ինճի մատալէլէր թա'տիլ էտիլմէք իւզրէ էնճիւմէնի մախսուսընա իհալէ օլունմըչ տըր։)

Մ.պ. 16. Իչպու գանունըն թաթպիգ իտնէնամը զըմնընտա պիլ 'ումում մուսագգաֆաթ թահրիր վէ իրատլարը թախմին էտիլէճէք տիր։ Թահրիր վէ թախմին մու'ամէլաթընըն մէպահի իսթանպօլ վէ վիլայաթ ը սա'իրէտէ վալի վէ միւսթագիլ սանճագլարտա միւթասարրըֆլարըն պէյանանամէլէրիյէ թա'նին էտիլէճէք տիր։

Մ.պ. 17. Թահրիր մու'ամէլաթը հիւքիւմէթ թարաֆընտան թա'նին օլունաճագ իւչ մէ'մուրտան միւրէքքէպ գօմիսիօն մա'րիֆէթիյէ իճրա էտիլէճէք տիր։ Թահմին մու'ամէլաթը զիքր օլունան իւչ մէ'մուրտան պիրիսինին րիյասէթինտէ օլմագ իւզրէ միւքելլէֆլին վէքիլլէրինին տախի իսթիհաղյէ թէչէքքիւլ էտճէք գօմիսիօնլար թարաֆընտան իճա օլունաճագ տըր։ Վէքիլլէր պէլէտիյէլրի մէվճուտ օլան մահալլէրտէ մէճալիս ի պէլէտիյէճէ, վէ պէլէտիյէ օլմայան եէրլէրտէ մէճալիս ի իտտարէ ա'զա'ի միւնթէխապէսինճէ տախիլ ի չէհրէտէ էմլաքէ մութասարրըֆ թէպա'ա ի 'Օսմանիյէ վէ հա էճնպիյէտէն ինթիխապ էտիլէճէք տէօրթ, վէ քէօյլէրտէ իսթիքյար մէճլիսլէրինճէ ինթիխապ օլունաճագ քէզալիք 4 ա'զա օլաճագ տըր։

Մուսագգաֆաթըն մութասարրըֆ վէ միւսթէճիրլէրի մէպանիյի պու գօմիսիօնլարա կէօսթէրիպ կէպաիրմէյէ վէ էմլաքըն ահվալը 'ումումիյէսինէ վէ ճիհէթի իսթի'մալընա վէ իճարէլէրինին մըգատարընա միւթէ'ալլըգ հէր տիւրլիւ մա'լիւմաթը մէզքիւր գօմիսիօնլարա ի'թա էթմէյէ մէճպուր տըրլար։ Իմթինա' էտէնլէրէն 50 ղրչ.տան 500 ղրչ.ա գատար ճէզա ի նագտի ալընաճագ տըր։

Մ.պ. 18 Պիր միւդդ էահապը պէյնինտէ րէսմէն իֆրաղ վէ թագսիմ էտիլմիչ օլտըղը հալտէ հէր դըսմընըն իրատը պաչգա պաչգա թախմին օլունըր։ Էֆրաղ օլունմայընչ մէչա'էն թէսարրուֆ օլունան էմլաքըն իրատը հէյ'էթ ի մէճմու'ասը ի'թիպարընյէ թագտիր էտիլիր։

Մարտ 9/22, 1910,

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ· էահ միւպէյա. գվինտը·			Լ· Օ·	102	13
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.		»	Ֆրգ·	216	75
Ա. Գրէյտ Ֆօնսիյէ Էժիպսիէն			»	321	
Բ.	»	»	»	271	
Պանդ Նասիօնալ տը Կրէս			»	426	
Մէճիտիյէ	ղրչ· 108	8	Գրըժից	ղրչ· 50	
Մէճալիք	ղրչ· 100		Լիրա Ինկլիզ	» 110	
Կիւմիւշ ուճգ·	» 104	35	Կմչ· Մնթ· Ճսը	» 59	
Նափոլէօն	87	11	Գարպօն գա'իմէ	8	60

ՄԷՂԱՒՏՏԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃՔ

Ինթիգատ տէվրինտէ իթթիխազ էտէճէյիմիզ 'ազլի մէսլէք	Յ· Գ· Գ·	311
Գրալ Ֆէրտինանտըն զիյարէթի	Հ· Մ· Ա·	312
Ամէրիգա սիյասիյաթընտա պուհրան	,, ,, ,,	313
Սիվիլ Նիքահ		314
Գրալ Ֆէրտինանտըն վիյարէթի		314
Յիսուսըն Ճիհատիյէթի Տօք· Զ Լ ձէֆըրտ Նիւ- Եօրք		315
Քիթապ ը Մուգատասին սէլամլանմասը		317
Մէ'արիֆ տա'իր տօղրու նալաթիյէ	Մ· Մէհոռեան	318
Իալամ 'ալէմինտէն		320
Ալմանիատա քիլիսէտէն Թէպա'էտ		321
Զինտէ մէքթէպլէր		323
Կէնճլէրիմիզ Նէ'չիւն վա'զըզդա հավէս էթ- մէյօրլար	Ֆէյմօն	323
Իւմիտ Հասասը	Եսսաֆէ	325
Մէրկիֆունտան մէքթուպ Քոհէնոռ, Մ· Զ· Տոռոբեան		327
Նիւրիվէտ գարիյէսի	Փոռտ Տոռոբեան	329
Շու''ունաթ ը սիյասիյէ		330
Մուհարրէրաթ ը բէմիյէնին Թահրիրինէ տա'իր Թա'լիմաթնամէ		343
Նմլաք վէ Մուսագգաֆաթ գանունը		343

Ա· Յ· ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՖԻՆՃԱՆՃՒԼԱՐ ԵՕՓՈՒՇԻՈ